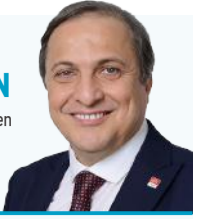

Belediye

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Ordu Milletvekili

YOKSULLUK İNSAN HAKLARI İHLALİDİR

"Kriz derinleşiyor," son zamanlarda günlük konuşmalardan haberlere kadar siyasetin gündemine damgasını vuran cümle. Artan yoksullukla birlikte pek çok insan en temel hakları olan barınma, beslenme ve enerji hakkından mahrum kalıyor. Hak ihlallerinin artmış olması, insanları çaresizliğin ve umutsuzluğun kollarına bırakıyor. [Sayfa.3](#)

Röportaj

HAKKI SÜHA OKAY

CHP Parti Meclisi Üyesi

"TÜRKİYE'Yİ YENİDEN DEMOKRASİYLE BULUŞTURMAK GEREKİYOR" [Sayfa.2](#)

Röportaj

HACER FOGGO

Derin Yoksulluk Ağı

"DERİN YOKSULLUK, BİR BOŞLUK VE BİR DERİN YOKLUK" [Sayfa.4](#)

Röportaj

Dr. EZGİ SEÇKİNER BİNGÖL

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümü

"EVRENSEL TEMEL GELİR, VATANDAŞLIK HAKKI" [Sayfa.6](#)

Röportaj

Doç. Dr. AZİZ ÇELİK

Kocaeli Üniversitesi İİBF Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri

"BUZDAĞININ GÖRÜNMEYEN KISMI, KAYITSIZLAR VE KÜÇÜK ESNAF" [Sayfa.10](#)

Röportaj

BERAT İNCİ

Gıda Kurtarma Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

"TÜRKİYE'NİN GIDA İSRAFININ %55'İ TEDARİK ZİNCİRİNDE GERÇEKLEŞİYOR" [Sayfa.12](#)

Röportaj

Doç. Dr. EDA BEYAZİT İNCE

İTÜ Şehir ve Bölge Planlaması

"ULAŞIM YOKSULLUĞU, İŞ BULMA SÜREÇLERİNDEN VE SOSYALLEŞMEDEN MAHRUMİYET DEMEK" [Sayfa.15](#)

"YOKSULLUK TÜM TÜRKİYE İÇİN GERÇEK GÜNDEM"

ESRA HURİ BULDUK

İstanbul Planlama Ajansı Genel Koordinatörü

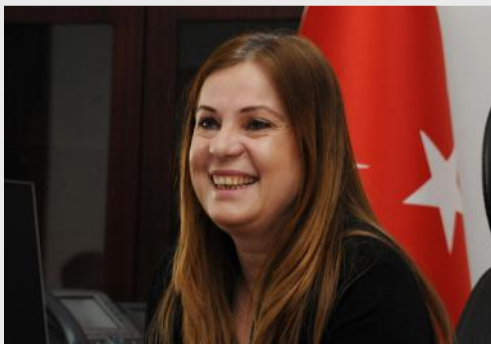
Röportaj

Yoksulluk hem güvencesizler hem de daha güvenceli alanda çalışanlar için derinleşti, güvenceli alanda çalışanlar yoksulluk sınırına, güvencesizler ise açlık sınırına sürüklendi. Peki, yoksulluğu nasıl tanımlıyoruz? Derinleşen yoksulluk diye konuştuğumuz muhtaçlık durumunun neye işaret ettiğini anlamak için yoksulluğu anlamlı bir şekilde tanımlamak gerekiyor. Bizim yoksulluğu tanımlamak için kullandığımız en temel referansımız gelir oluyor.

Yoksulluğun farklı boyutlarını ölçme noktasındaki tüm kısıtlılıklarına rağmen bunun hâlâ anlamlı bir referans olduğunu düşünüyoruz. Dünyada yoksulluğun daha incelikli bir şekilde nasıl ölçülebileceğine dair yapılan teorik tartışmaları yakından takip ediyor ve yeni yaklaşımlardan besleniyor olsak da uygulanabilirlik, teoriyi hep geriden takip eder. [Sayfa.8](#)

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR

Sayfa.27

"FATMA ÇALKAYA"

İzmir-Balçova Belediye Başkanı

"Katılımcı bir yönetim anlayışını benimsiyoruz"

"ÖZGEN ERKİŞ"

Tekirdağ-Saray Belediye Başkanı

"Hizmetlerimizi aksatmadan sürdürmek için var gücümüzle çalışıyoruz"

"SERVET DURMUŞ"

Tokat Almus-Ataköy Belediye Başkanı

"Belde genelindeki altyapı hizmetlerini tamamlamak istiyoruz"

"TÜRKİYE'NİN GIDA İSRAFININ %55'İ TEDARİK ZİNCİRİNDE GERÇEKLEŞİYOR" [Sayfa.12](#)

"ULAŞIM YOKSULLUĞU, İŞ BULMA SÜREÇLERİNDEN VE SOSYALLEŞMEDEN MAHRUMİYET DEMEK" [Sayfa.15](#)

“TÜRKİYE’Yİ YENİDEN DEMOKRASİYLE BULUŞTURMAK GEREKİYOR”

Önce sizi tanımakla başlayalım.

HAKKI SÜHA OKAY: CHP kökenli bir ailenin çocuğuyum. Yani hep siyasetle ilişkili olan bir aileden geldim. Siyasete 1971’de CHP Çankaya İlçe Gençlik Kolları’nda başladım. 50 yıldır siyasetin içerisindeyim. Partide farklı görevlerde bulundum. Hemen hemen her kademesinde çalıştım. CHP yeniden açıldıktan sonra yani 1992’de İl Disiplin Kurulu Başkanlığı, akabinde İl Yönetim Kurulu Üyeliği yaptım. En nihayetinde 2004’te CHP Ankara İl Başkanı oldum. 2007 seçimlerinde de Ankara milletvekili olarak parlamentoda yer aldım. Milletvekili seçilmem sonrasında Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’yla ve Sayın Kemal Anadol’la birlikte Grup Başkanvekilliği görevini üstlendim.

2010’da merkez yönetim kurulunda CHP Genel Başkan Yardımcılığı görevini üstlendim. 2015’ten 2021’e kadar yapılan kurultaylarda CHP Parti Meclisi Üyesi olarak seçildim. Hâlen parti meclisi üyeliği sıfatımı devam ettiriyorum.

CHP’de siyaset yaparken bir taraftan da meslek örgütü içerisinde sorumluluk aldım. Meslek kıdemimin dolmasıyla birlikte 1985’ten 1990’a kadar Ankara Barosu Yönetim Kurulu Üyesi ve Başkan Yardımcılığı görevlerini üstlendim. 1993-1997 yılları arasında Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Üyeliği görevini üstlendim. 1998-2000 yıllarında Ankara Barosu Başkanlığı görevinde bulundum. Bunun yanı sıra Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde öğretim görevlisi olarak çalıştım. Yani hem siyasette hem de meslek örgütü içerisinde sorumluluk aldım. 19. ve 31. Olağan Kurultay’da Divan Başkanlığı yaptım.

Siz aynı zamanda hukukçusunuz. Hukuk devleti herkesin kendini güvende hissetmesi için çok önemli bir sistem önerir. Ülkemizde hukukun eksikliği her zaman sıkıntılar yaratmıştır. Siyasetin hukukla ilişkisinin kritik konuları nedir sizce?

HAKKI SÜHA OKAY: Hukukun odağı ve merceği, insandır. Her şey insan için vardır. Hukuk, devlet yapısının temel taşıdır. Hukukla oynarsanız, bedel ödemek zorunda kalabilirsiniz. Bunun için hukukçulara ciddi anlamda sorumluluk düşer, ama AKP iktidarıyla birlikte meslek yapılanmasının neredeyse yarıya yakını Fethullah Gülen denilen ismin arkasına takılıp hukuk içerisinde odaklandı. Aslında Türkiye’nin son yıllarda yaşamış olduğu temel sorunun ardında hâkim ve savcılar bulunuyor. Düşünebiliyor musunuz, 12.000 civarındaki hâkimin ve savcının neredeyse yarıya yakını devlet yönetimine el koymak isteyen bir terör örgütü başının peşine takıldı. Bu hâkimlerden aşağı yukarı 1/3’ü meslekten atıldı. Büyük bir kısmı da mahkûm oldu ve yargılandı.

Hukukçular, hukukçu kimliğini ve onurunu taşıyaydı Türkiye bu noktaya gelmezdi. Ne darbe girişimi olurdu ne de Türkiye hukukun yok edildiği bir ülke hâline gelirdi.

Bugün geldiğimiz noktada ülkede ne hukuk ne de demokrasi kalmıştır, ama buna neden olan da maalesef hukukçulardır. Benim bakış açım böyledir. Üzüntü veren tarafı da budur.

Yoksa Türkiye güçlü bir ülkedir. Her türlü sorununu kendi içinde aşabilir. Hukuk birilerinin malzemesi ve oyuncağı haline gelirse, siyasal projeler için alet edilirse Türkiye bu sıkıntıların hepsi yaşanır. Kişilerin değil, hukukun ve kuralların hukukçuları bağlaması gerekirdi. Son zamanlarda yargıda yaşadığımız bütün krizlerin arkasında hukukçuların otoriteye teslimiyeti vardır. Oysa hukukun demokrasilerde dengeyi ve denetlemeyi sağlaması gerekir. Hukuk, idareyi ve yasamayı denetler. İdareden kastım, yürütmedir. Yargının asli işlevi bu olduğu hâlde talimatla görev yapan kadro hâline gelmiştir. Sıradan idarenin bürokrati olmuşlardır. Üzüntü veren tarafı da budur.

Pandemi, bir süredir yaşanmakta olan ekonomik krizi derinleştirdi. İnsanların en temel insan haklarına erişmeleri giderek zorlaşıyor. Hem demokratik sistemde yaşananların hem de yoksullaşmanın önümüzdeki dönemdeki etkileri sizce ne olur? Sosyal devleti savunan CHP’ye bu konudaki düşen sorumluluğu nasıl görüyorsunuz?

HAKKI SÜHA OKAY: Öncelikle şunu ifade etmekte yarar var. CHP, yıllardır tek başına iktidara gelmiş bir siyasi parti değil. Ancak CHP’nin geçmişte koalisyon ortaklıkları vardır, 1980 öncesidir. Daha sonraki süreçte de CHP’nin önceki genel başkanlarından Sayın Bülent Ecevit’in kurmuş olduğu hükümetler vardı, bunlar da koalisyonlardı.

CHP’nin ülke yönetiminde en somut göstergesi, yerel yönetimlerdir. Yerel yönetimler, iktidar sürecinin icraatı için bir göstergedir ve bu icraat aynı zamanda bir anlayışın da görüntüsüdür. Geçmişte şu veya bu nedenle iktidar olunmamıştır. Özellikle 2019 yerel seçimlerinde CHP’li arkadaşlarımız göreve başlamıştır. Görevlerini başarıyla sürdürmektedirler. Tabii iki yıllık görev sürelerinin bir yılı pandemiyle geçmiştir. Pandemi sürecinde yerel yönetimdeki arkadaşlarımız halkın ihtiyaçlarını, yoksul kesimin taleplerini cesaret ve azimle yerine getirmiştir. Önlerine çıkan engelleri mazeret olarak görmemişlerdir. “Ben şu nedenle yapamıyorum,” demek yerine bütün engelleri aşarak çalışmışlardır.

Röportaj

“HAKKI SÜHA OKAY”

CHP Parti Meclisi Üyesi

Engeller nereden kaynaklanıyor? Mevcut hükümetten kaynaklanıyor. Hükümet tanımı da aslında cumhurbaşkanlığıdır. Buna rağmen görevlerine başarıyla devam etmişlerdir.

Yerel yönetimlerin bu başarısı CHP’ye olan güveni de artırmıştır. Arkadaşlar bundan sonraki süreçte de başarılarını sürdürürken hem yerelde takdir duygularıyla karşılaşacaklardır hem de CHP, belediyeleri yönettiği gibi Türkiye’yi de yönetebilir algısını yaratacaklardır.

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimlerden Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı ve
Ordu Milletvekili

YOKSULLUK İNSAN HAKLARI İHLALİDİR

"Kriz derinleşiyor," son zamanlarda günlük konuşmalardan haberlere kadar siyasetin gündemine damgasını vuran cümle. Artan yoksullukla birlikte pek çok insan en temel hakları olan barınma, beslenme ve enerji hakkından mahrum kalıyor. Hak ihlallerinin artmış olması, insanları çaresizliğin ve umutsuzluğun kollarına bırakıyor.

Saraylarından, güvenli köşkerlerinden ülkeyi yönettiklerini sananların çalışma sektörlerini kısıtlamayı insanları pandemiden korumanın yolu gibi sunması ve verilmeyen sosyal hizmetlerin "kriz derinleşiyor" başlığıyla yumuşatılmaya çalışması kabul edilemez.

Milyonlarca insan işini kaybediyor, göstermelik sosyal yardımlarla açlıktan hallice bir duruma mahkûm ediliyor. Sigortalı işlerde çalışamayanlar saray iktidarının gözünde neredeyse yoklar. Onlar sadece seçimler yaklaşırken oy potansiyeli görülerek hatırlanıyor.

Oysa ülkemizde çok geniş bir kesim günlük çalışarak para kazanabildikleri için yasak günlerinde para kazanamıyor. Kiralarını, faturalarını ödemeyi çoktan bıraktılar, sadece yiyecek ve su gibi en temel ihtiyaçlarını karşılama peşindeler.

Derin Yoksulluk Ağı'nın araştırma sonuçları vahameti anlamayanların gözüne sokuyor, hepimizin başını öne eğen utanç cümleleri olarak tarihe geçiyor.

"Vallahi nasıl diyeyim. Aç yattık, aç kalktık, komşularda olan olmayanla paylaştı. Gittik kuru ekmek aldık, çayla onu yedik. Yemek pişti desem, yalan olur. Çıkabildiğimiz zaman işe çıktık, para kazanmaya çalıştık. Borç aradık, 100 lira borç bulup onla idare etmeye çalıştık. Sizin gönderdiklerinizle yaşadık, ne diyeyim yoksa her günümüz aç geçecekti, biz de market çöplerine gidecektik. Aç kalınca insan her şeye sinirleniyor, kendi hâline, neden böyle olduğuna, topluma sisteme düzene her şeye..." (Mehmet, Ataşehir)"

"Normal" zamanda tezgâhında çiçek satarak geçinen Mehmet için marketlerin önünde kuyruğa girmenin anlamı bile farklı: "Tabii marketlerin önünde kuyruk olur, dolabın dolu değilse olur. Bizim gibi o gün kazanıp o gün yiyen, bir aylığı olmayanların evinde iki günlük, üç beş günlük yemeklik olmuyor. O günün yemekliği oluyor, kalırsa yarına kalıyor. O da o gün işe çıkabilirdiye."

Yani sokağa çıkmanın yasak olduğu hafta sonları birçok aile evinde aç oturuyor. Bazıları için dört duvardan ibaret o evler ellerinde kalan tek şey: "Kâğıda çıkabilirsek oradan gelen parayı kirayı vermek için saklıyoruz. Market önlerinden ezik domates, çürük patates ve gıda topluyoruz, gıdaya para vermemek için." (Deniz, Çekmeköy)

Ev dedikleri de çoğunlukla tek oda, dört duvar: "Bizim evde bir oda var, ne yapsan olmuyor. Hepimizin yattığı, kalktığı, oturduğu, çocukların ders çalıştığı, yemek yediğimiz hepi topu bir oda. Düşün ki, hepimiz evdeyiz." (Candan, Ataşehir)

"En büyük hayalim, musluğu çevireyim suyum aksın, makinem olsun çamaşırlarım dönsün, kendi kendine temizlensin. Elektrik de yok burada, çocuklar da istiyor rahat etsin, ama elimizden gelen bu. Tek oda, mutfakla tuvalet aynı yerde, zaten musluk akıyor. Burama kadar geldi, ama ne yapacaksın." (Gülbahar, Şişli)

Bazılarında o ev de yok: "Barakada oturuyoruz. Evi su basıyor, çamur oluyor yağmur yağdığı anda. Fareler oluyor. Bir göz odadayım zaten, terliklerle ayakkabılarla içeriye giriliyor. Leğende yıkıyorum, tuvaletim evin dışında." (Nursu, Çekmeköy)

Derin Yoksulluk, sadece gelirle ilgili olumsuzlukları değil, ağır bir sosyolojik durumu da ifade ediyor. Ailedeki ebeveynlerin yoksul olması sadece onların temel haklarının kaybına yol açmıyor, o ailede bulunan çocukları da hak kaybına maruz bırakıyor. Bu, eğitim, barınma, beslenme ve enerji hakkından doğrudan etkilenmek demek. Sistemin en vahşi hâliyle ve koşullarıyla yaşattıkları, o çocukların kendi yetişkinlik dönemlerinde ailelerinden onlara miras kalan yoksulluğu sonraki nesillere de aktarması ve bu zincirin parçalarının birbirine eklenerek devam etmesi demek. Bu nedenle "kriz derinleşiyor" diyerek bu ağır tabloyu iktisadi bir duruma indirgemeye kimsenin hakkı yok.

İçinde bulunduğumuz süreç basit bir ekonomik krizden ibaret değil. Derin yoksulluğun insanlarda yarattığı infial çok ciddi. Haklarına erişemeyen insanların yaşamsal fonksiyonlarını sürdürebilmeleri artık daha zor.

Görünmez kılınmaya çalışılan, çalışma sektörlerinde varlığını sürdüren milyonlarca insan en temel sağlık hakkına dahi erişemiyor. Sahneleri kapatılan sanatçılar ne yapacağını bilemiyor. İçlerinden kalan umutla dayanışma kampanyaları düzenleyerek temel ihtiyaçlarını sağlamaya çalışıyorlar. Yevmiye usulü çalışan yüzlerce insan güvencesizlikle mücadele ediyor. Ginenen aşamada tamamen işsiz kalarak açlıkla da boğuşuyorlar.

Evden çalışmaya başlayan insanlar mesai ücreti gibi kazanılmış olan haklarını alamadan saatler süren çalışmalara maruz bırakılıyor. Yüzlerce fabrika işçisi zorunlu ücretsiz izne çıkarılıyor. Karşı gelenler tazminatsız olarak tamamen işsiz bırakılmayla tehdit ediliyor. İktidarın sözde sigortalı işçiler için ürettiği politika işçilere yönelik olmadı, sermayeye yaranma çabası olarak kaldı.

CHP, yoksulluğun hak ihlali olduğunu görmezden gelmedi, gelmeyecek. Araştırmalar sonucundaki hakikatleri her gün sokaklarda vatandaşlardan dinleyerek onların sesi olarak duyuyor, duyuruyor. Çeşitli gündemlerle üzeri kapatılmaya çalışılan yoksulluk, artık hiç olmadığı kadar çıplak ve gerçektir. Bu durumla toplum olarak tüm kamu ve kurumlarıyla, işvereniyle acilen yüzleşmek ve çözüm üretmek zorundayız. Saray iktidarı artık bu sesleri bastıramıyor. Kral çıplak!

CHP'li yerel yönetimler toplumsal dayanışmayı örgütleyen en önemli sorumluluğu bütün engellemelere rağmen üstleniyor, sürdürüyor. Siyasetin üzerine düşen görev, bu dayanışmayı politikalarla ve acil eylem planlarıyla desteklemektir. Bunun için de parlamentonun çalışması ve demokrasi gerekir. En büyük hak ihlalleri tek adam rejimlerinde olmuştur. Ülkemiz de artık bu ülkelerden biridir. Bizler sessiz çoğunluğun sesi olmaya, bulunduğumuz her yerde onların sesini duyurmaya devam edeceğiz. Ta ki tüm kesimlerin sesinin tekrar duyulacağı, herkes için eşit, adil, hukukun egemen olduğu Türkiye'yi, Cumhuriyet'in ikinci yüzyılına tesis edene kadar.

Biraz evvel de ifade ettiğim gibi, Türkiye'nin güçlü bir ülke olduğunu düşünüyorum ve ekonomik krizlerin de sorumlu devlet anlayışı içerisinde aşılabileceği inancındayım. Türkiye'nin kaynakları vardır. Yeter ki, bu kaynakları iyi yönetebilecek kadro olsun, suistimal edilmesin, yolsuzluk yapılmamasın, hukuk devleti korunsun.

Sadece kaynakların varlığı değil, güvenilir bir hukuk sisteminin olması da çok önemlidir. Güvenilir bir hukuk sistemini yapılandırsak, yerel yönetimlerdeki başarıyı ülke yönetiminde de elde ederiz.

Türkiye'de rejim değişikliğinin gerçekleşmiş olduğunu da görmek gerekiyor. Türkiye'de geçmişte vatandaş genel seçimlerde bir oy veriyordu, verdiği oyla parlamento yapısını belirliyordu ve o parlamento içerisinde hükümet çıkıyordu. Şimdi seçimlerde vatandaş iki oy veriyor. Biri hükümet, biri parlamento oyu. Hükümet oyu aslında Cumhurbaşkanı için oluyor. Şu an tek kişi hükümettir ve o kişi cumhurbaşkanıdır. Onun belirlediği kadrolar çalışmaktadır. Yani bir kabine yoktur.

Yapılacak ilk seçimde CHP kadroları sonuca çok yakındır ve CHP'nin de destek vereceği bir isim ülkenin cumhurbaşkanı olabilir. Bu sayede demokratik parlamenter sisteme bir dönüş sağlanabilir. Çünkü eskiden şu tür laflar vardı: "Efendim, demokrasi ve hukuk askıda." Şimdi demokrasinin ve hukukun kırıntısı kalmadı. Türkiye'yi yeniden demokrasiyle buluşturmak gerekiyor. Bu, bir süreçtir.

Yerel yönetimlerin çalışmalarını yakından izleme ve iletişimde bulunma imkânınız oluyor mu? Bu sayıda dosya konumuz, yoksulluk. Belediyelerin bu alandaki çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

HAKKI SÜHA OKAY: Yerel yönetimdeki arkadaşlarımız, pandemiyle artan yoksulluğu yönetmenin ötesinde yoksulluğu paylaşıyor. Paylaşırken de hissettirmeden yapmaya çalışıyorlar, reklamını yapmıyorlar. Geçmişte olduğu gibi, "Ben şunlara şunu verdim," demiyorlar. Yoksulluğu yönetmek değil, yoksulluğu ortadan kaldırmaya yönelik ciddi çaba içerisindedir. Her bir belediyenin kendine göre önemli bir projesi ve programı var. Kimi kooperatifleşme yoluyla, kimi kart vererek, kimi ihtiyaç kalemlerini dağıtarak, kimi de halk ekmek büfeleriyle daha ucuz ekmek ya da malzeme temin ederek çalışıyor. Açıkçası pandemi sürecinde tüm yerel yöneticiler ve belediyeler bu süreci başarıyla yürüttü. Her biri özel projeler yarattı.

"Şunu da yapsınlar," diyecek durumda değilim. Arkadaşlarımız kendi aralarında da bunları paylaşıyor. Birbirlerine projelerini anlatıyorlar. Süreci birlikte başarıyla yönetiyorlar.

Hem pandemi süreci hem de değişen koşullar yeni bir çalışma düzeni yarattı. Son bir yıldır evden çalışma gerçeği var, teknoloji aracılığıyla yapılan görüşmeler söz konusu ve teknoloji artık çağımızın gerekliliği oldu. Yeni bir çağa giriyoruz. Bu çağda dijital dönüşümle birlikte yeni bir yapılanma olacak. Türkiyeli her insanın buna adapte olduğunu görüyorum. Evet, sıkıntımız var, ama gençlerimiz farklı bir nesil olarak şimdiden yetişmeye başladı. Bu yeterli mi? Değil. Eksikler var mı? Var. Bundan sonraki süreçte asıl olan şudur: Sosyal hukuk devleti ve toplumcu bir belediyecilik anlayışıyla toplumun tüm kesimleriyle buluşmak, yerel yönetimler modelini Türkiye ölçeğinde gerçekleştirmek ve böylece ülkenin yoksullukla mücadelesinde sonuç almak.

“DERİN YOKSULLUK, BİR BOŞLUK VE BİR DERİN YOKLUK”

Röportaj

“HACER FOGGO”

Derin Yoksulluk Dayanışma Ağı

Türkiye’de yoksulluk rakamları konusunda bir veri var mı?

HACER FOGGO: Resmi olarak TÜİK verilerini dikkate almamız gerekiyor. En son 2018 yılında açıklanan TÜİK verilerine göre Türkiye’de yoksulluk oranı, %12.7. Geçenlerde Dünya Bankası Türkiye Direktörü Auguste Tano Kouame açıklama yaptı, önümüzdeki dönemde Türkiye’de yoksulluğun 3 milyon kişi artacağını söyledi. Yani Türkiye’de resmi rakamlara göre, %15 diyebilirsiniz. Ben sahadan baktığım zaman oranın %20’lere kadar çıktığını düşünüyorum. Dünya Bankası Türkiye Direktörü’nün yaptığı açıklamayı dikkate almak lazım.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Antonio Guterres, Covid-19’la birlikte özellikle gelişmekte olan ülkelerde yoksulluğun, açlığın baş göstereceğini, kırılğan grupların bundan çok fazla etkileneceğini ve bir savaş ekonomisine ihtiyaç olduğunu söyledi. Ülkemize baktığımız zaman tedbirlerin alınmadığını ve bu krizin tam olarak anlaşılmadığını görüyoruz. Sayın Bakan, “Aşırı yoksulluk yok,” diyor. Aşırı yoksulluk dediğiniz şey, 5 doların altında yaşayan insanları kapsıyor. Bizim kayıtsız çalışanlar dediğimiz günlük çalışanlar, seyyar satıcılar, müzisyenler, kâğıt toplayıcılar, sosyal güvencesiz çalışan tekstil işçileri, temizlik işçileri, garsonlar, turizm alanında çalışanlar, yevmiyeli çalışanlar. Bu insanlar 5 doların altında bir ücretle hayatlarını sürdürmeye çalışıyor. Bir kâğıt toplayıcısı pandemi öncesinde 50-60 TL kazanıyorsa, bugün 20-30 TL’yi çok zor buluyor. Kâğıt toplayıcıların sayısı arttı, çünkü işten çıkarılanlar da bu işi yapmaya başladı. Covid-19 nedeniyle aslında çok tehlikeli bir iş. Rakamlar bu şekilde. Kayıt edilmeyen ve yeni yoksullar dediğimiz bir sürü insan var. Hayatında belki hiç sosyal yardım almamış, hiç sosyal yardım başvurusu yapmamış, ücretsiz izne çıkarılmış, sigortası sözde devam eden ama işsiz, 5 kuruş parası olmayan bir sürü yeni yoksul var. Bu insanların bir de kredi borcu ve taksitleri varsa durum daha da zor. Ortada kaldıkları gibi, neredeyse gıdaya da ulaşamıyorlar. İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin “Bize 1 milyon insan başvuru yaptı,” dediği insanların içerisinde bu insanlar da var.

Derin yoksulluk kavramını biraz açar mısınız? Derin Yoksulluk Ağı’nın çalışma modeli nedir?

HACER FOGGO: Buna geçmeden önce çok güncel olduğu Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü’nün açıkladığı 2020 faaliyet raporundan birkaç veriyi paylaşmak istiyorum. Rapor, 2020’de Türkiye’de 6 milyon 630 bin hanenin sosyal yardım aldığı bilgisini paylaştı. 2019’da bu rakam, 3 milyon 282 bin 975. Bu, sosyal yardım alan hane sayısı bir yılda %102 arttı demektir. TÜİK’in verilerine girmeyen, sigortalı gözükmüş ücretsiz izinde olan, bir daha işyerine dönemeyecek yeni yoksulların da başvuru yaptığını anlıyorum. Bence başvuru yapıp sosyal yardım alamayan insanlar da var ki, bu rakamın çok daha büyük olduğunu düşünüyorum. Ama sonuç olarak stratejik politikalar üretilmediği için yoksulluk azalmıyor, çoğalıyor.

Mesele sadece sosyal yardım vermekle övünmek olmamalı. İktidarın, muhalefetin ve belediyelerin birlikte çalışması, strateji geliştirmesi gerekiyor.

Bizim derin yoksulluk dediğimiz şey, yoksulluğa sadece gelir bazında bakmak değil. Türkiye’nin her tarafında yoksul mahalleler var, sosyal izolasyondalar. Kendi stratejileriyle ayakta durmaya çalışan birçok aile var. Derin yoksulluk, aynı zamanda bir sosyal dışlanma. TÜİK’in ya da sendikaların açıkladığı rakamlara girmeyen insanlar. Çünkü kayıtdışı işlerde çalışanlar, sokaktan hayatını kazananlar, günlük kazananlar ama böyle salgın, afet gibi olağanüstü dönemlerde tamamen aç kalan insanlar. Bütün hayatları boyunca dört temel ihtiyacı -barınma, eğitim, gıda, sağlık- gidermek için çalışanlar ve bu nedenle sosyal ya da kültürel hayatları olmayan insanlar. Yani kirasını ödüyorsa, faturasını ödeyemiyor; faturasını ödeyorsa, eve gıda alamıyor; çocuğu okula gönderiyorsa, beslenme koyamıyor; beslenme koyuyorsa, internet alamıyor. Pandemi döneminde derin yoksulluk ve yokluk artık görünüyor ve kimse bunu görmezden gelemez.

Derin yoksulluk, bir boşluk ve bir derin yokluk. Niye? Çünkü çocuğuna mama alamayan bir annenin depresyona girmesi gibi, derin bir boşluk var onun içerisinde. Çocuğuna oyuncak alamama durumu başka bir şey. Oyuncak değil, mama istiyor çocuk. Rüyasını anlatırken “Tavuk gördüm,” diyen çocuklar var. Korkunç ve acı bir durum ama var, bir o kadar da gerçek maalesef.

Tam da bu nedenle Derin Yoksulluk Ağı’nı kurduk. 11 Mart’ta ne zaman evde kal süreci başladı, aileler beni aramaya başladı. Çünkü ben 20 yılı aşkın süredir zaten sokaklarda çalışıyorum. Biz bu mahallelerde çocukların ve kadınların kapasitelerini geliştirecek eğitimlerin yapılacağı dernekler/merkezler açılсын diye uğraşıyorduk. Sadece İstanbul’da değil, başka şehirlerde de. En son Harbiye Elmadağ’da 2016 yılında evinde bilgisayar olmayan ya da annesi babası okuma yazma bilmeyen, sosyo-ekonomik olarak yoksul olan çocuklarla ilgili bir çalışma başlatmıştık. Okuldan sonra geliyorlar, derslerini çalışıyorlar, kodlama öğreniyorlar ve üç boyutlu yazıcıdan tasarımlar yapıyorlardı. Aynı zamanda annelere de okuma yazma öğretiliyordu. Bu çalışmaları yaparken geriye düştük. Çünkü bu çocuklar gıdaya erişememeye başladılar. Aileler bizi “Evde gıda yok, şeker yok, çay yok,” diye yardım istemek için aramaya başladı. Hiç beklemediğim bir durumdu ve bu denli hızlı olacağını düşünmemiştim. Sonra başka mahallelerden de aranmaya başlayınca bizim genç ekiple “Ne yapalım?” diye düşündük. Dışarıya da çıkamıyorduk. En yakın çevremizle görüşelim ve online alışverişle evlere gıda gitsin dedik ve öyle başladık. Mesela ben sizi tanırıyorsa, “Burada bir kâğıt toplayıcı var, siz online alışverişle bebek bezi, mama gönderir misiniz?” diyorum, doğrudan o adrese teslim ediliyor.

Böylece 3.000’nin üzerinde aileye bugüne kadar gıda gönderdik, ama tabii sadece gıda da değil, bebek bezi, mama, maske, tablet, soba vs. Sobası olmayan çok fazla aile vardı, Ümraniye’de sobacıyla tanıştık, indirim yaptırarak. Destekçiler aileler için oradan soba aldı. Temel ihtiyaç neyse onu gönderdik. O arada fark ettik ki, belediyelerin verdiği kolilerin içerisinde çoğunlukla kuru gıdalar bulunuyor ve “Verelim, çıkalım,” anlayışı var. Orada bir ailenin, bebeğin, kadının ya da yatalak bir yaşlının olduğunu düşünen bir yaklaşım yok. Mesela neden kadın pedi yok? Neden o ailenin ihtiyacı olan bebek bezi ya da mama yok? Yatalak biri varsa, neden yetişkin bezi yok? Dediğim gibi, onlar ve bizler yaklaşımını değil, eşitliğin yaratılması gerektiğini göstermeye çalıştık. Destekçilere de bunu anlatmaya çalıştık: “Siz hayırseverlik yapmıyorsunuz. Bu, bir hak meselesidir. O bebeğin o mamaya ulaşması temel bir hak.” Destekçiler de bu anlayışla göndermeye başladı. Belki hayatında hiç kâğıt toplayıcısıyla görüşmemiş, tanışmamış, çok iyi şartlarda yaşayan bir genel müdür, kâğıt toplayıcısı bir aileye destek gönderdi, onlarla yakınlaştı ve onları daha iyi anlamaya başladı. Böylece 1.000’nin üzerinde destekçimiz oldu. Sonra kısıtlama bitince sahaya çıktık. Sahadan veri de toplamaya başladık.

HACER FOGGO

Ağırlıklı olarak insan hakları konularına odaklanan çeşitli gazete ve dergilerde 15 yıl boyunca muhabir olarak çalıştı. 2003 yılından bu yana kentsel dönüşüm projeleri nedeniyle Romanların yerlerinden edildiği Sulukule, Küçükbakkalköy, Kağıthane’de aktivist kimliğiyle mahallelinin yanında yer aldı. Pandemi döneminde Derin Yoksulluk Dayanışma Ağı’nı kurdu ve gıdaya ulaşamayan binlerce aileye gıda, tablet vb. temel ihtiyaçların gönderilmesini sağladı. 2015 yılında Ashoka Fellowu ve 2021 yılında Wow Dünya Kadınlar Festivali’nde Türkiye’den 10 lider kadından biri olarak seçildi. Kırmızı Püskül adında yayımlanmış bir inceleme kitabı var.

Araştırma bulgularından önemli başlıkları öğrenebilir miyiz?

HACER FOGGO: Yaptığımız araştırmaya geçmeden önce şunu söylemek istiyorum. Birleşmiş Milletler, Temmuz 2020 yılında "Küresel Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksi Raporu" yayınladı. Bu rapor, Covid-19 başlamadan önce güvenli su, eğitim, elektrik, gıda gibi altı göstergeli kapsayan ve gelirin ötesinde bir bakış içeren rapordur. En son yayınladıkları insani gelişme raporunda da bu var. Türkiye 2014 yılından sonra çok boyutlu yoksulluk verilerini Birleşmiş Milletler'le paylaşmadığı için bu başlık altındaki yoksulluk durumu raporda yer almadı. Zaten dünya bu yoksulluğu, çok boyutlu yoksulluk verileriyle ölçüyor. Sadece o eve gidip, "Televizyonunuz, buzdolabınız var mı?" demiyor. Hanedeki her kişinin yoksulluğunu ölçüyor. Mesela az gelişmiş ülkelerde, "Bu evde 40 yaşından önce ölen biri var mı?" diye soruyor. Niye? Oradan yetersiz beslenmeyi ölçecek. Yine çocuğun boy kısalığı yetersiz beslenmeden kaynaklı. Yani o hanedeki otizmlili çocuğun, yatalak ya da engelli bireyin yoksulluğunu ayrı ayrı ölçüyor. Bu, çok boyutlu yoksulluk dediğimiz durum. Ama maalesef veri eksikliği nedeniyle Türkiye için bunu hesaplayamadılar ve 2020 Küresel Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksi Raporu'na Türkiye dahil edilemedi.

Biz pandemide dışarı çıkmaya başladığımız zaman İstanbul'un 12 ilçesinde 103 ailenin evlerini ziyaret ederek bir araştırma yaptık. %64'ü günlük işlerde çalışıyor, %12'sinin hiçbir geliri bulunmuyor. Günlük güvensiz işlerde çalışan nüfusun %42'sini kâğıt, hurda, naylon toplayıcıları oluşturuyor. %15'i tekstil işçisi, %8'i temizlik işçisi, %7'si seyyar satıcı ve %3'ü müzisyen. Burada en önemli verilerden biri, pandemiyle birlikte hanelerin %6'sında çocukların ev geçirdiği. %38'i kirayı ödeyemediği için evsiz kalma riskiyle karşı karşıya. Şu anda birçok aile ev değiştiriyor ya da akrabalarına taşınıyor, konteynerde ve barakalarda kalan aileler var. Çok yakında sokakta yaşayan aileler göreceğiz. Çünkü akrabalarının evleri zaten iki odalı. Geçen gün bir programda "Dayanışma ruhu geliyor," diye konuşuldu, ancak bu dayanışma değil, zorunluluktan olan şeyler. Bu, daha kalabalık bir nüfusun bir araya gelmesi demek. Sağlık açısından zaten çok riskli ama onun dışında ekonomik olarak da daha büyük bir risk. Gıdaya erişim yok. O yüzden bu durum bizim "gizli evsizlik" dediğimiz durumu doğuruyor. Böyle binlerce aile var aslında. 3-4 aydır kirasını ödeyemeyen, her gün kapısında ev sahibinin olduğu insanlar. Birbirlerine taşındıklarında iki odada kalıyorlar, ama zorunlu bir dayanışma içindeler. Oralarda da gerilim, kavga ve gürültü başladı. Bu ailelerde 100 kişiden 14'ü gıdaya hiç erişemiyor. Çöpten gıda toplayanların sayısında büyük artış var. %74'ü bebeklerine mama ve bez alamıyor. Başta da söylediğim gibi bu, korkunç bir şey. Yarısından fazlasında çocuklar internete erişemiyordu. Ne okulla ne de öğretmenlerle bir bağlantıları var. O yüzden ben önümüzdeki öğretim yılında bir sürü çocuğun okulu bırakacağını ve gitmeyeceğini düşünüyorum.

Kadın ve çocuk yoksulluğu daha da derinleşmiş görünüyor değil mi?

HACER FOGGO: Evet, kesinlikle. Mesela eşi cezaevinde olan ya da eşinden ayrılmış anneler diğerlerine göre aşırı yoksulluk yaşıyor. Aileyle birlikte çalışan çocukların oranı %13 ama sadece çocukların geçirdiği evler de %6. %84'ü yeterli miktarda besine ulaşamıyor. Çöpten yiyecekler topluyor. %57'si uzaktan eğitimi takip edemediğini söylüyor. %60'ında en büyük engel, bilgisayar ya da EBA TV'yi çeken televizyon olmaması. %54'ünde internet bağlantısı yok. O yüzden sürekli evde olmak çocukların psikolojisini de bozmuş. Yine 103 aileden %53'ünde ebeveynlerin kendilerine ait bir odaları yok. %82'sinde de çocukların ayrı bir odaları yok. Dediğim gibi, bir -iki odalı yerler. %56'sı soba kullanıyor, %67'sinde en az bir bireyin kronik hastalığı bulunuyor ve bunların %29'unu çocuklar oluşturuyor. Bu kronik hastalıklar da koşullardan kaynaklı. Çünkü çok kötü koşullarda, rutubetli evlerde, bodrum katlarında yaşıyorlar. Birçok bebeğe ve çocuğa hava makinesi aldık. Bebeklerde astım var. Hastalıkların çoğuna yoksulluk neden oluyor.

Gecekondu, baraka, apartman ama hepsi gecekondu tarzı yapılar. Aileler düzenli gelirlerinin %64'ünü kira için kullanıyor. Bebek ihtiyaçları %49'u tutuyor, %76'sı hijyen malzemelerine erişemiyor. Mesela el sabunu bulamadığı zaman bulaşık deterjanıyla elini yıkayan anneler var. Bulaşık deterjanını çamaşır makinesinde kullanan anneler var. Bebeğin bezinden kadın pedi yapanlar, atlet parçasını ped olarak kullananlar var. Lüks yani onlar için. 103 haneden %63'ünün düzenli bir şekilde ped ihtiyacını karşılayamadığını söyleyebiliriz. %37'si karşılayabiliyor, ama pandemi döneminde destek olmadığında %82'si pede erişemiyor. Çünkü biz aynı zamanda ped gönderiyoruz.

Yerel yönetimler akut duruma el uzatmada aslında hızlı davrandı diyebiliriz. Şimdi daha da kronikleşen ve artan bir durum var.

Sizce yerel yönetimler bu süreçte nasıl inisiyatif alabilir? Kalıcı politikalar neler olmalı?

HACER FOGGO: Aile ve Çalışma Sosyal Politikalar Bakanlığı önderliğinde Türkiye'deki bütün belediyelerin, muhalefetin, sosyal politikalarla ilgilenen sivil toplum örgütlerinin Birleşmiş Milletler'in dediği gibi savaş ya da afet ekonomisine geçmek üzere mutabakat sağlaması ve bunun gereği için harekete geçmesi gerekiyor. Bakan diyecek ki, "Yoksulluk var, bu da bir afet dönemi ve bir araya gelerek seferberlik ilan ediyoruz." Herkesin bunu kabul ederek bir araya gelmesi ve strateji oluşturması gerekiyor. Elimizdeki verileri bir araya getirip bütün bu mahalleler için acil bir eylem planı hazırlanması lazım. Olması gereken bu. Süreç bir irade ve kapsayıcılık istiyor. Böyle bir anlayış olsa, buradan ne çıkar? Arjantin'in, İspanya'nın, İngiltere'nin yaptığı gibi, zenginlerden vergiyi alırsınız, temel bir gelir yaparsınız. En son Yeni Zelanda, ülkede asgari ücreti saatte 20 dolara yükseltti. Eş zamanlı olarak ülkenin zengin kesiminden alınan vergileri de %39'a yükseltti. Neden yaptı? Bu sorunu çözmek için. Sonuç olarak yapılması gereken şey, bunun üzerinde düşünmek. Tek kurtuluş bu. Yoksa şu anda Covid inanılmaz derecede arttı, Sağlık Bakanı bu gerçeği inkâr edemez. En kırmızı mahalleler, yoksul mahalleler ve bizim çalıştığımız mahalleler. Türkiye'nin her yanında da öyle, niye? Çünkü insanlar aç ve çalışmak zorundalar. Covid dahi olsa, izolasyon biter bitmez kendisini sokağa atıyor ve yeniden çalışmaya başlıyor, niye? Çünkü ev sahibi kapıda bekliyor, çocuk okula gitmiyor, fatura ödenmemiş. Geçen gün CHP Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, üç milyonu aşkın hanenin elektriğinin kesildiğini söyledi. Bu insanlar kimler? Karanlıkta oturan aileler, bebekler, astım hastaları, oksijen makinesi kullananlar. Dünya kadar borçlanmışlar ve bu borçların altından sabit bir gelirleri olmadan kalkmaları imkânsız. İntiharlardan söz etmek bile istemiyorum, ama maalesef böyle trajik örnekler de var. Bunlara dur dememizin tek yolu, en azından bu afet dönemi bitinceye kadar bu insanlara sabit gelir sağlamak. Bugünkü tabloda bu olmayacağına göre yerel yönetimlerin acil olmayan yatırımlarını durdurup sosyal politikalara daha fazla bütçe ayırmaları gerekiyor. Afet ve dayanışma geliri gibi. Daha fazla bütçe ayırmaları gerekiyor. Her belediye yoksulların ağırlıklı olarak nerede yaşadığını biliyor. Ellerde veriler var. Bu insanları düzenli olarak gıdaya eriştirmek gerekiyor. Çocukların aç kalmaması gerekiyor, böyle saçma bir şey olamaz. Ben her gün "Ne yaptınız, ne yediniz, ne içtiniz?" diye soruyorum. "Bütün gün patates yedik," diye cevap veriyorlar. "Çöpten bulduk, şunu yedik," diyorlar. "Çocuk aç yattı," diyorlar. Bunlar hikâye değil, gerçek. Her gün 20-30 aileyle görüşüyorum ve bir şeyler yapmaya çalışıyorum, ama bu şekilde mümkün değil. Bir taraftan da "Sürdürülebilir projeler üretmemiz gerekiyor," diyor. Evet, sürdürülebilir projeler üretmemiz ve bu insanların istihdam edilmesi gerekiyor, ama konuşmakla o insanların açlığını önleyemiyorsunuz. Siz, temel ihtiyaçları temin etmedikten sonra sürdürülebilir bir proje üretemezsiniz. O annenin aklında çocuğuna yemek yedirememek varsa, siz o kadına kadın sağlığını anlatamazsınız, okuma yazma öğretemezsiniz, gel meslek öğretelim burada çalış diyemezsiniz. O yüzden öncelikle bu temel ihtiyaçlarla ilgili derin yoksulluk yaşayan ailelerin tespit edilmesi ve bebek bezi, mama, gıda vb. temel ihtiyaçların düzenli olarak bu ailelere gitmesi gerekiyor.

Bazen şu da oluyor: "Şu işi verdik, yapmadı." Adamın bel fıtığı varsa yapamaz yani. Siz ona hamallık veremezsiniz. Bütün bunlar aslında yoksulluğu ve yokluğu ötekileştirme. Bir kere bütün belediyelerin, yerel yönetimlerin, bu işte çalışan sosyal işçilerin, müdürlükteki insanların dilini değiştirmemiz gerekiyor. Küçümseyici ve üstten bir dilin olmaması gerekiyor. İnsanlar santrale ulaştığında öyle şeyler söyleniyor ki, anlayamıyor, bana soruyor. "Ben hiçbir şey anlamadım, beni azarladı," diyor. Karşınızdaki bir insan ve şu anda yokluk içinde. Herkesin hepimizin başına gelebilir. Dayanışma ruhuyla konuşmak gerekiyor. Hep söylüyorum, bu insanlara verilen ve aslında hakları olan sosyal yardımlar hep bir kelepçe olarak kollarına vurulmuş, bağımlılık ilişkisi hâline gelmiş, itaat ve biat ilişkisi kurulmuş.

"Sen zamanı geldiğinde benim istediğimi yapmazsan, sana verdiğim her şeyi alacağım," demiş. O yüzden yoksulları, yoksulluğu ve oradaki her bireyi özgürleştirmemiz gerekiyor. Bu da nasıl olur? Hangi partiye oy verdiği önemli değil, bir kere kendi özgür ruhuyla nereye vereceksin versin, ama öncelikli olarak kendisinin özgürleşmesi için çaba gösterenlere güvenmesi gerekiyor. O da nasıl olur? Yapabilirlikleri nedir ve hangi işlerde çalışabilirler sorarak, konuşarak, yeteneklerine ve sağlık durumlarına bakarak iş önerilmesi lazım. Onlarla birlikte adım atmamız gerekiyor. O zaman birçok şeyin değişeceğine inanıyorum. Yine dediğim gibi, koli ulaştırıldığında şunu hissetmeli: "Evet, beni tanıyor, görüyor, biliyor ve benim yanımda."

Belediyeler bir şirket değil, başkan da o şirketin genel müdürü değil. Siz durmadan hesap vereceksiniz. Zengine de, yoksula da hesap vereceksiniz. Zengine hesap vermek ne kadar kolaysa, yoksula hesap vermek de o kadar kolay olsun. Eşitliği sağlamalısınız, iki taraf da sizden hesap sormalı. İyi yaptığınız şeylere iyi, kötü yaptığınız şeylere de kötü deme özgürlüğünü elinde tutmalı. Yoksul bir aileye gıda götürmek mevzuata uymuyorsa, uydurun. Bu, mevzuatı çiğnemeniz anlamına gelmiyor. Çocuğun okula gitmesi gerekiyorsa, uyarılması gereken kurumları uyarın. Benim mevzuatıma girmiyor, ama bu hanede okula gitmeyen çocuk var deyin. Ben bunu yıllardır yapıyorum. Hangi partiden oldukları Beni ilgilendirmiyor. Mesela Covid'li ailelere düzenli yemek gitmeli. Soruyorum, aç bırakmışlar, aç bekliyorlar, evde su bile yok. Böyle aileler var. Şunu hissetmeliler: "Belediye beni gördü, takip etti, beni biliyor." Derin yoksulluk yaşayan insanların bu dönemde kendilerini yalnız hissettiklerini gördüm. Her belediye için geçerli değil, ama genel hissiyat bu yönde. Bizim bunları söylememiz gerekiyor ki, daha iyi olsun. Ailelerde depresyon başladı, ailelere mutlaka psikolojik destek verilmesi gerekiyor. Önümüzdeki dönemde evsizlik artacak. Evsizliğe karşı geçici barınma merkezleri kurulmalı.

“EVRENSEL TEMEL GELİR, VATANDAŞLIK HAKKI”

Pandemi, sosyal devlet kavramını dünya devletlerinin gündemine tekrar taşıdı. Birleşmiş Milletler, yoksulluk planlarından söz ediyor. Evrensel temel gelir planlaması tartışılıyor. Bu kavram nedir biraz açar mısınız?

EZGİ SEÇKİNER BİNGÖL: Geniş anlamda “evrensel temel gelir”, bir ülkenin tüm vatandaşlarına düzenli nakdi ödenek tahsis etmesidir. Evrensel gelirin bir de dar tanımından söz edebiliriz. Bu tanım, bir ülkede belirli bir gelir düzeyinin altında yaşayan vatandaşlara düzenli nakdi ödeme yapılmasını ifade etmektedir. Evrensel temel gelirden ayrıntılı ihtiyaç tespiti ve çalışma şartı aranmaz, bireylere çalışmayı caydırmayacak miktarda ödeme yapılır. Bir tür vatandaşlık hakkı olarak da nitelendirilmektedir. Düşüncenin temeli, Juan Vies's'in Yoksullara Yardım Üzerine adlı eserine ve Thomas More'un 16. yüzyılda yazdığı Ütopya'sına dayanmaktadır. Refahın toplum geneline yayılması ve gelir eşitsizliği sebebiyle oluşan toplumsal gerilimin önlenmesi amacıyla taşır. Piyasa koşullarında tam istihdamın oluşma zorluğu ve işsizliğin kaçınılmazlığı dolayısıyla çalışmayan bireylerin koruma kapsamına alınması da temel amaçlarından biridir.

Dünyada temel geliri uygulayan ülke örnekleri var, ancak bu uygulamaların hemen hepsi kısmi ya da şartlı girişimlerle sınırlı kalmıştır, tam anlamıyla bir evrensel temel gelir uygulaması gerçekleştirilmemiştir. Yine de birçok ülkede uygulanması tartışılmaktadır. Temel geliri çok uzun süreden beri ve amacına yakın bir şekilde Amerika Birleşik Devletleri'nin Alaska Eyaleti uygulamaktadır. 1982'den beri Alaska'da yaşayan her vatandaş, ülkede bir yıl ikamet etme koşuluyla yıllık 2.000 dolar yardım almaktadır. Alaska, bu uygulamayla ABD'de yoksulluk oranının en düşük olduğu eyalettir. Brezilya da yaygın evrensel temel gelir uygulamasına geçiş yapmıştır. 2003'ten bu yana “Aile Ödenek Programı” çerçevesinde yaklaşık 60 milyon vatandaş asgari ücrete yakın tutarda düzenli ödeme almaktadır. Bu uygulama Brezilya'da yoksulluk oranlarını önemli ölçüde düşürmüştür. Yine Finlandiya'da vatandaşlık maaşı adı altında, hedeflenmiş bir gruba ödeme yapılmaktadır, İran'da temel gelir düşük miktarlarda da olsa (45 Dolar) ülke çapında her bir vatandaşa ödenmektedir. İran, bu anlamda evrensel temel geliri tam anlamıyla uygulayan tek ülke olma özelliği taşımaktadır. Evrensel temel gelir İngiltere'de çok uzun zamandır tartışılmaktadır. Orada da temel gelire benzer bir uygulama “universal credit” adı altında yürütülmektedir. Universal credit uygulamasında vatandaşlar sosyal yardım almak yerine düzenli nakdi ödeme almayı tercih edebilmektedir.

İspanya da Covid-19 pandemisi sonrası 850.000 düşük gelirli vatandaşa aylık 1.100 euro düzenli ödeme yapmaya başlamıştır. Güney Afrika ve Nambiya gibi ülkelerde de pilot uygulamalarla temel gelir uygulaması denenmiştir.

Ekonomik krizler sonrası belirli periyotlarda sosyal politikalara yönelme aslında kapitalizm içinde bilindik bir döngüdür. Ancak bu yönelmeler daima ekonomik krizlerin etkilerini bertaraf etmeye yönelik olmuştur. Örneğin, 1929 Ekonomik Buhranı sonrası benimsenen Keynesçi politikalarla devlet müdahalesine geri dönülmüş, ancak bu müdahaleler piyasaların sürdürülebilirliği ölçüsünde tutulmuştur. II. Dünya Savaşı sonrası Refah Devleti'nin altın çağı olarak adlandırılan dönem bir yana bırakılırsa, 1980 sonrası neo-liberal sürecin ağır ekonomik etkilerini bertaraf etmeye yönelik 1990'larda türeyen düzenleyici yönetim politikaları da piyasa ekseni olmuştur. Etkileri günümüze kadar uzayan 2008 ekonomik krizi dahil olmak üzere sosyal devlete dönüş zaman zaman tartışılabilir, neo-liberal paradigma bugüne dek etkili bir şekilde varlığını sürdürmüştür.

Pandeminin yarattığı ekonomik ve sosyal ortam, savaş dönemi ekonomileriyle karşılaştırılıyor. Bu karşılaştırma doğru mu?

EZGİ SEÇKİNER BİNGÖL: Evet, pandeminin ekonomik etkileri gerçekten de öngörülenden daha büyük oldu. Ciddi bir kapanma sürecini beraberinde getirdiği için özellikle tam kapanmanın olduğu dönemlerde havacılık, turizm, eğlence vb. bazı sektörler tüm ülkelerde durma noktasına geldi. Pandeminin ekonomik etkileriyle ilgili uluslararası kuruluşların çeşitli ölçümleri var. Uluslararası Para Kuruluşu (IMF), pandemi başında küresel ekonomide %2.5 daralma beklediğini belirtmişti.

2020-2021 Dünya Ekonomik Durum Raporu açıklandıktan sonra bu oranının %3.5 olduğu görüldü. Dünya Bankası, Temmuz 2020'de açıkladığı raporunda küresel ekonomide %5.2 daralma beklediğini belirtmiş ve bunun II. Dünya Savaşı'ndan beri en derin resesyon (durgunluk) olduğunu ifade etmiştir, bunu da sosyal medya hesabından yayınlamıştır. Dolayısıyla savaş dönemi ekonomileriyle karşılaştırılması yersiz değil. I. Dünya Savaşı sonrası ekonomik daralmayla ilgili tahminler %15 civarında. Bu açıdan bakıldığında belki bir savaş dönemi ekonomisiyle değil, fakat çok ciddi bir ekonomik krizle karşı karşıya olduğumuz doğru.

İşsizlik ve artan yoksulluk oranlarına bakıldığında da resmin ciddiyetini görebiliriz. ILO'nun verilerine göre, dünyada 20 milyonun üzerinde insan işinden oldu.

Dünya Bankası'nın son yoksulluk verilerine göre, 2020-2021 arasında 150 milyon insan mutlak yoksulluk sınırının altına düşmüştür. Bir yılda yoksulluk sınırı altına düşen insan sayısı, mevcut yoksul sayısının (2017'de 689 milyon) %20'sine tekabül etmektedir. 20 yıldan bu yana ilk kez böylesine yüksek bir artış gerçekleşmiştir. Birleşmiş Milletler son raporlarından birinde koronavirüs pandemisinin bir salgından ziyade bir insanlık krizi olduğuna vurgu yapmıştır. Geçmiş yüz yıllarda veba gibi salgınların ekonomik etkilerine bakıldığında bu etkilerin de çok derin ve uzun dönemli olduğunu görmekteyiz. Örneğin, veba salgınından sonra büyük çaplı ölümlerin gerçekleşmesi, Avrupa'da tarım sektöründe çalışan işçilere olan arzı ve işçi fiyatlarını yükseltmiş, tarım sektöründe kol gücüne dayanan ürünlerin üretiminden vazgeçilerek farklı ürünlerin üretimine geçilmiştir. Yani veba salgını Avrupa'da tarım sektörünün işleyişini tamamen değiştiren bir etkiye sahip olmuştur. Bu örneği şunun için verdim. Salgınların ekonomik etkileri “beklenenden daha uzun” ve dönüştürücü olabilmektedir.

Bu dönemin geleceğe taşınan yaygın bir yoksullaşma yaratacağı öngörülüyor. Bu durum ekonomik krizler sonrasındaki palyatif sosyal yardımlar döneminden farklı değil mi? Görüşlerinizi alabilir miyiz?

EZGİ SEÇKİNER BİNGÖL: Yoksulluk öteden beri ciddi bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Dünya Bankası tarafından her yıl mutlak yoksullukta bir iyileşme olduğuna dair raporlar yayınlansa da, pandemi öncesi yaklaşık 800 milyon insan yoksulluk sınırı altında (günlük 1.90 dolar) yaşamaktaydı. Pandemi sonrası özellikle gelişmekte olan ülkelerde bu sorunun daha da derinleşeceğini söyleyebiliriz. Gelişmekte olan ülkeler öncelikle ekonomik olarak kırılabilir bir yapıda ve daha yoksul olma eğiliminde, ekonomik ve fiziki altyapı olarak birçok dezavantaja sahip (temiz suya erişim, bilgi iletişim teknolojilerine erişim, nakit akış darlığı, hizmet sektöründe nakit ödeme güçlükleri gibi).

Röportaj

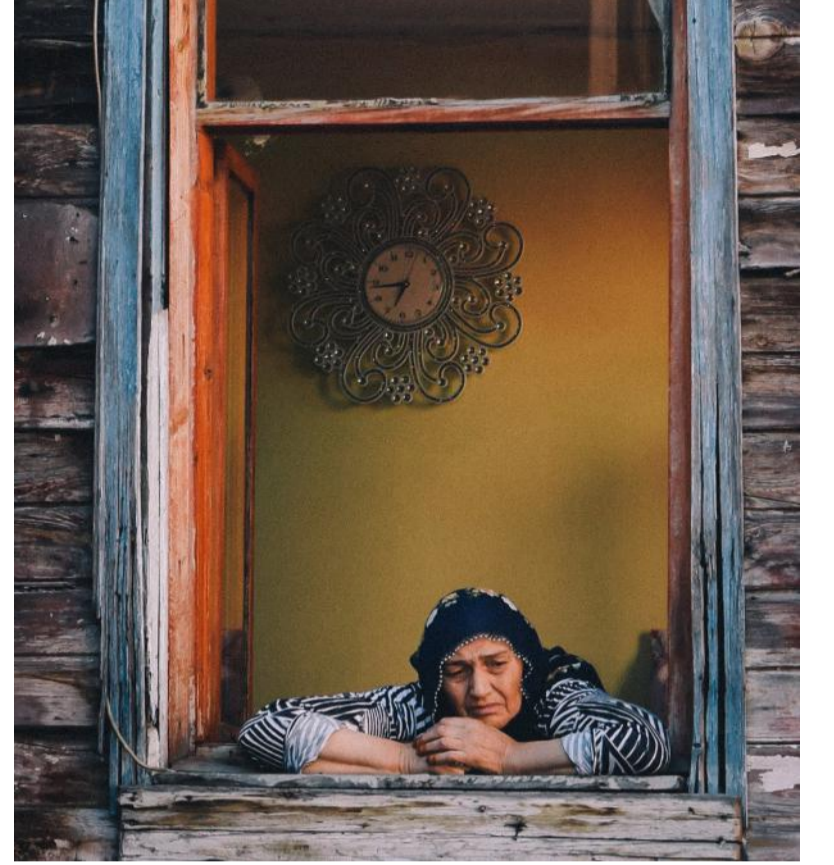
“Dr. EZGİ SEÇKİNER BİNGÖL”

Niğde Ömer Halisdemir
Üniversitesi
İİBF Kamu Yönetimi Bölümü

Dr. EZGİ SEÇKİNER BİNGÖL

Hacettepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nü bitirdi. 2008-2015 yıllarında aynı bölümde araştırma görevlisi olarak çalıştı. Doktora çalışması sürecinde Birmingham Üniversitesi'nde bir yıl ziyaretçi araştırmacı olarak bulundu. 2015'te yoksulluk yönetiminde İngiltere ve Türkiye örnekleri üzerine yazdığı tezle Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı'ndan doktora derecesini aldı. Yoksulluk, sosyal yardımlar, yerel yönetimler, kamu yönetiminde katılım ve akıllı şehirler konularında çalışmaları bulunmaktadır. 2016 senesinden bu yana Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü'nde doktor öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Ayrıca bu ülkelerde genellikle %10'un üzerinde seyreden işsizlik ve önemli oranda kayıtdışı ekonomi problemi var. Kayıtdışı çalışan işçilerin pandemi koşullarında işten çıkarılması ve kayıtdışı oldukları için sosyal koruma mekanizmalarından dışlanması muhtemel. Benzer şekilde bu ülkelerde sosyal sigortaların kapsamı ve sosyal yardımlara erişebilen nüfus da daha azdır. Dünya Bankası verilerine göre, alt gelir grubundaki ülkelerde nüfusun küçük bir bölümü sosyal sigorta kapsamındayken sosyal yardımlara erişebilen nüfus yaklaşık %20'dir. Gayrisafi yurtiçi hasıladan sosyal yardımlara ayrılan paylara bakıldığında, OECD verilerine göre bu oran gelişmiş ülkelerde yaklaşık %20 civarındayken gelişmekte olan ülkelerde %10 civarındadır. Bu ülkelerde özellikle kayıtdışı istihdam ve sosyal yardımlara erişim sürecinde devlet müdahalesine ve kapsamlı koruma mekanizmalarına ihtiyaç vardır.

Ekonomik krizlerin sonrasında alınan geçici önlemler -daha bilimsel tabirle piyasaların sürdürülebilirliği için alınan önlemler- soruna çare olmayacaktır. Sosyal devlet düşüncesi dönüştüğünden beri dünyada ekonomik krizler sonrası başvuru alan ilk sosyal koruma mekanizması, sosyal yardımlar olmuştur. Araştırmalar da bunu göstermektedir. 215 ülkede yapılan yeni bir araştırmaya göre, salgın sonrası sosyal yardım %62 oranla en çok başvuru alan sosyal koruma mekanizması olmuştur. Dolayısıyla sosyal yardımlar, mevcut sosyal sigortalar, işsizlik sigortası gibi koruma mekanizmalarının yanında tamamlayıcı ve hafifletici niteliğinden sıyrılıp ana koruma mekanizması olma niteliğini göstermektedir. Gelişmekte olan ülkeler için konuşursak, bu mekanizmaların varlığı hayati önem taşımaktadır. Hem sosyal yardım harcamalarının GSYİH içindeki payının yükseltilmesi hem kayıtdışı ekonomiyi kontrol altına almak için çalışılması hem sosyal sigortaların kapsamının genişletilmesi gerekmektedir. "Daha kapsayıcı koruma mekanizmaları ne olabilir?" sorusunun yanıtı aranmalıdır.

Yerel yönetimler, yoksullaşmanın sonuçlarıyla karşı karşıya kalan ilk kamu alanı oluyor. Pandeminin başında en hızlı, yaratıcı ve proaktif çözümler de yerel yönetimlerden geldi. Bu, akut duruma bir fayda sağladı. Ancak sürdürülebilirlik için sizce nasıl inisiyatifler alınabilir?

EZGİ SEÇKİNER BİNGÖL: Yerel yönetimler yoksullukla, salgınlarla ve afetlerle mücadelede hayati öneme sahip kurumlardır. Yerel yönetimlerin öncelikle merkezi yönetimin ulaşamadığı alanlara ulaşmak gibi bir kabiliyeti ve özelliği var. Aslında en çok bu noktada merkezi yönetimin yardımcı durumundalar ve halka en yakın birim olarak temel ihtiyaçlar için ilk başvuru alan kamusal birimler. Bu yüzden birçok acil ihtiyaç talebiyle karşı karşıya kalmaları, mevcut hizmet kalemlerinin günden güne artması ve genişlemesi söz konusu. Sürdürülebilir bir sosyal koruma için elbette köklü sosyal reformlara ihtiyaç var. Bu sorunuzun yanıtı aslında çok kapsamlı.

Sosyal hizmetlerin yerelleştirilmesi ve sosyal yardımın evrensel gelir temelinde merkezileşmesi konuları literatürde tartışılıyor.

Ben doktora tezimde bu konu üzerine yaptığım araştırmada gördüm ki, İngiltere'de sosyal yardımlar tamamen merkezi yönetim tarafından ve nakdi olarak veriliyor.

İngiltere, sosyal yardımın sistematik olarak ilk kez düzenlendiği ve bu konuda köklü deneyimlere sahip olan bir ülke. Aynı yardım çok sınırlı ve seyrek. Sosyal hizmetler tamamen yerel yönetimler tarafından sunuluyor, kapsamı ve ulaşabildiği nüfus çok geniş. Diğer yandan, İngiltere'de yoksul/fakir gibi kavramlar muhtaçlık ölçeklerinde hiç kullanılmıyor. İnsanlar tamamen dezavantajlılık derecelerine göre sosyal yardım alıyor. Sadece düşük gelirli olmak bir ölçüt değil. Hamileyseniz, bekâr bir ebeveynseniz (kadın ya da erkek fark etmez), öğrenciyseniz, ikiz çocuğunuz varsa vs. sosyal yardım alabilirsiniz. Bu anlamda orada sosyal yardım yelpazesinin çok geniş olduğunu ve refah yönetiminin önemli ölçüde sosyal yardımlar üzerinden yürütüldüğünü gördüm. Bunun farkına vararak, "Biz bu sosyal yardımlara çok para harcıyoruz," deyip evrensel gelir (universal credit) uygulamasına geçmeleri de bu yüzden. Uygulamaya göre, sosyal yardım almaktan vazgeçip nakdi ve düzenli yardım da alabiliyorsunuz. Çünkü bunun hükümete maliyeti aynı. Türkiye'de evrensel temel gelirin uygulanabilirliği üzerine yaptığım bir araştırmada gördüm ki, evrensel temel gelirin Türkiye'ye maliyeti mevcut sosyal yardımlara harcanan miktardan yüksek değil. Türkiye'de de yelpazesi geniş ve her geçen gün artan bir sosyal yardım harcaması var. 2019 yılında sosyal yardımlara ayrılan bütçe, 62.1 milyar TL. Türkiye'de yaşayan yoksul insan sayısı 2018 TÜİK Yaşam Koşulları verilerine göre 11 milyon olarak düşünülürse, bu kişilere aylık ödenecek düzenli 500 TL yardım da aynı maliyete (66 milyar TL) denk geliyor. Bu harcamaya yerel yönetimler tarafından yapılan harcama dahil değil. Öte yandan, yerel yönetimlerin sosyal yardım konusunda yaygın faaliyetleri ve bu konudaki tecrübeleri düşünülürse, aynı yardım vermeye devam etmeleri gerekir, bu uygulamadan vazgeçmek Türkiye için pek mümkün olmayabilir.

Yerel yönetimler salgında birçok önemli işlevi yerine getirdi. Sokak hijyeninin sağlanmasından ecza tedarikine, boş zaman aktivitelerinin düzenlenmesinden sosyal hayatın mesafelendirilmesine, sıcak yemek dağıtımından sokak hayvanlarının beslenmesine, acil ihtiyaçlarda evlere servisten yaşlı ve evden çıkamayan vatandaşların ihtiyaçlarının giderilmesine kadar çok önemli hizmetler verdiler. Dolayısıyla yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, daha fazla kaynakla ve yönetsel kapasiteyle donatılması lazım. Benzer şekilde sivil toplum kuruluşlarının da bu anlamda güçlendirilmesi, çeşitlendirilmesi ve sayılarının artırılması gerekmektedir. Yerel yönetimlerin ve STK'ların birlikte çalışması teşvik edilmelidir. Bu kurumların afet ve kriz yönetimi konusunda hazırlıklı kılınması, bu yönde eğitim almaları ve yönetsel kapasite desteklerinin sağlanması gerekir.

“YOKSULLUK TÜM TÜRKİYE İÇİN GERÇEK GÜNDEM”

2020’de İstanbul Kent Yoksulluğu Araştırması yayınlandığında tablo çarpıcıydı. %50’lik kesim düzenli bir gelire sahip değildi. %53’ünün sigortası yoktu. Pandemiyle geçen bir yılın sonunda tabloya eklenen işsizler ve işsizlik ödeneği kesilenler var. İstanbul, Türkiye’nin bir kesiti gibi. İPA’nın İstanbul için hazırladığı “Yoksulluk Haritası”nda hangi veriler ortaya çıkıyor? Bu çalışma nasıl hazırlandı, devamında bir stratejiye ve eylem planına dönüşüyor mu?

ESRA HURİ BULDUK: Her şeyden önce Türkiye’de %30’ların üzerinde kayıtdışı istihdam olduğunu bizzat Sosyal Güvenlik Kurumu’nun paylaştığı verilerden biliyoruz. Üstelik bu oranın pandeminin hemen öncesinde paylaşılan son veri olduğunu hesaba katarsak, şu an içinde bulunduğumuz güvencesizlik tablosunu tahmin etmek zor değil. Yaptığımız çalışmayla güvencesizlikle iç içe geçmiş yoksulluğun Covid-19’la beraber daha kalıcı olma eğilimine girdiğini gördük. Nasıl gördük bunu? Pandemi tedbirleri kapsamındaki büyük kapanmalar sebebiyle ev işçilerinin, sokak ekonomisinde hizmet veren seyyar satıcıların, müzisyenlerin, kâğıt toplayıcılarının ve diğer pek çok sektörde çok kısıtlı gelirle güvencesiz çalışan insanların işleri durdu. Bu, pandeminin ilk etapta ekonomik olarak kısıtlılıklarına rağmen bir şekilde günü kurtaran geçim kaynaklarını vurması ve bu sektörlerde çalışan insanlar için yoksulluğun kalıcılaşması riski demektir. Meselenin ilk boyutuna ve pandemide artan kent yoksulluğuna dair en çok konuştuğumuz konu, derinleşen yoksulluğun kalıcılaşma riski oldu.

Diğer yandan, Dünya Bankası’nın Türkiye’de büyümenin azaldığını açıklamasıyla birlikte yoksulluğa dair daha fazla konuşmamız ve görmemiz gereken bir diğer meselenin de formel ekonomilerde giderek artan işsizlik olduğunu düşünüyoruz.

Yoksulluk hem güvencesizler hem de daha güvenceli alanda çalışanlar için derinleşti, güvenceli alanda çalışanlar yoksulluk sınırına, güvencesizler ise açlık sınırına sürüklendi. Peki, yoksulluğu nasıl tanımlıyoruz?

Derinleşen yoksulluk diye konuştuğumuz muhtaçlık durumunun neye işaret ettiğini anlamak için yoksulluğu anlamlı bir şekilde tanımlamak gerekiyor. Bizim yoksulluğu tanımlamak için kullandığımız en temel referansımız gelir oluyor. Yoksulluğun farklı boyutlarını ölçme noktasındaki tüm kısıtlılıklarına rağmen bunun hâlâ anlamlı bir referans olduğunu düşünüyoruz. Dünyada yoksulluğun daha incelikli bir şekilde nasıl ölçülebileceğine dair yapılan teorik tartışmaları yakından takip ediyor ve yeni yaklaşımlardan besleniyor olsak da uygulanabilirlik, teoriyi hep geriden takip eder. Örneğin, BM Kalkınma Programı 1997 yılında yayınladığı İnsani Gelişim Raporu’nda yoksulluğu her yerden ortadan kaldırmanın ahlaki bir seçim değil, bir zaruret olduğunu söylüyor ve 2010’da 1000 yıllık kalkınma hedefleri zirvesinde aşırı yoksulluğun ve açlığın kaldırılması konusu öncelikli politikalar hâline geliyor. 2015’te de sürdürülebilir kalkınma amaçlarından ilki olarak yoksullukla mücadele tanımlanıyor. Ancak bu tartışmalar genellikle hane geliri üzerinden yürütülüyor. Dünya, yoksulluğu öncelikle hane geliri ya da kişi başı gelir üzerinden ölçmeye ve anlamaya çalışmış olsa da, bu anlama ve ölçme çabası derinleştikçe yoksulluğun katmanları ve çok boyutluluğu keşfedilmiştir, yoksulluğu yeniden tanımlamaya yönelik devasa bir literatür ortaya çıkmıştır. Bugün baktığımızda yoksulluğu anlamak ve ölçmek için başvurabileceğimiz çok fazla unsur var. Ekonomik göstergeler, sosyal/kültürel ve mekânsal faktörleri gözeterek başka araçlar vs. Hepsisi yoksulluğun hayatın tüm alanlarına nasıl yansıdığını politik bir bakış açısıyla ve bütüncül bir yaklaşımla görebilmemizi sağlıyor.

Bir sosyal politika uzmanı olarak ben de gelir yoksulluğunun yoksulluk durumunu anlamak için tek başına yeterli olmadığını düşünenlerdenim. İnsani yoksulluk perspektifinin mevcut ölçme yöntemlerine adapte edilmesi gerekiyor. İnsani yoksulluktan kastım nedir? Uygulamaya yönelik konuşursak, en temelde iki şeyi kastediyorum.

İlk olarak yoksulluğu ölçerken gelirin yanı sıra eğitim ve sağlık gibi insani gelişimin temelini oluşturan hizmetlere erişimin de odağa alınması gerekmektedir. İkincisi ise, insana yakışır bir hayat için belirli tüketim örüntüleri tarif etmek ve yoksulluğu sahip olunan metalar üzerinden ölçmek yerine kişilerin kritik yaşamsal alanlarda ne kadar alternatiflere, seçme özgürlüğüne ve yapabilirliğe sahip olduğunu anlamaya çalışmak gibi bir aşamaya geçmek gerekiyor.

Röportaj

“ESRA HURİ BULDUK”

**İstanbul Planlama Ajansı
Genel Koordinatörü**

ESRA HURİ BULDUK

İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nü bitirdi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nde yüksek lisansını tamamladı. 2009 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nde doktora eğitimine başladı. 15 yılı aşkın süre sivil toplum alanında çalıştı. Sırasıyla Çocuk Akıl Sağlığı ve Rehberliği Derneği’nde Proje Koordinatörü, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları alanında Proje Eğitimci, Türkiye Erozyonla Mücadele Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı’nda Genç TEMA Koordinatörü, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı’nda Gönüllü Politikaları Yöneticisi olarak görev yaptı. 2019 yılından bu yana İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nde çalışmaktadır. İstanbul Planlama Ajansı’nda Genel Koordinatör görevini sürdürmektedir.

Elbette bunlar için hem kurumların hem de veri toplama/derleme/analiz etme sistemlerinin yerel ve merkezi düzeyde olgunlaşması gerekiyor. Günün sonunda yoksulluğa dair perspektifimiz şu detayları görebilmeli. Örneğin, gelirin belki sayısal olarak tanımlanmış “yoksulluk” sınırındadır ve yaşamınızı öyle ya da böyle idame ettirebilmenize imkân tanımaktadır. Ancak eğitime ve sağlık hizmetlerine erişemiyorsanız, sizin yaşadığınız yoksulluk durumunu bu tip yoksullukları görecek şekilde de okumamız gerekiyor. Bunun önemini uluslararası örneklerle bakınca daha iyi anlıyoruz. Mesela Latin Amerika’nın gelir yoksulluğuyla mücadelesi, insani yoksulluğu azaltma noktasında sergilediği performansı geriden takip ediyor. Yani düşük gelirlere rağmen temel hizmetlere erişim oranı yüksek görünüyor. Bazı ülkelerde ise, durum tam tersi.

Gelir yoksulluğu görece daha azdır, fakat haklara ve hizmetlere erişim açısından insani yoksunluğun yüksek olduğunu görürüz. Bu bize şunu söylüyor: Yoksulluğu ölçmek, matematiğin ötesini görebilmekle, farklı refah rejimlerini ve ülke bağlamlarını geçip mahalleye kadar inen incelikli bir okumayla mümkün oluyor.

“Yoksulluk Haritası” çalışmasına gelince, kentini tanıyan sosyal politikacılar olarak sürecin başından itibaren bazı öngörülerimiz vardı elbette. İstanbul’da zihinsel bir ilçe kümelemesi yaptığımızda hangi ilçelerin daha düşük gelire sahip olduğunu ya da hem ekonomik hem insani yoksunluğun nasıl yaşandığını az çok tahmin edebiliyorduk. Ancak “Yoksulluk Haritası” bizim bu fotoğrafı net bir şekilde görmemize vesile oldu. Nasıl vesile oldu kısmını biraz anlatmak istiyorum. Mart 2020’de “Covid Türkiye’ye geldi,” dendiikten sonraki ilk süreci hem merkezi hükümet hem yerel yönetimler büyük bir şok durumu olarak yaşadı. Biliyorsunuz, yerel yönetimlerin stratejik planları pek çok afet ihtimalini göz önünde bulundurur, ancak olağandışı durumlar daha çok sel, deprem gibi doğal afetler üzerinden tanımlanır. Bu planların bir salgın öngörüsü yoktur. Mart 2020’de bambaşka bir şeyle karşılaştık. Bu da kent dayanıklılığında en büyük faktörlerden birinin de sağlık hizmetleri olduğunu gösterdi.

Mart’ta Covid-19 dünyamıza girdikten sonra “İBB olarak nasıl bir aksiyon alabiliriz?” sorusuna hızlıca cevap aradık. Farklı sektörlerde çok hızlı işten çıkarmalar olduğu için yoksulluğun yanında açlıkla mücadele gündemi de masamızın önceliği hâline geldi. Mücadele ettiğimiz şey, artık bildiğimiz anlamda yoksulluk değil. İşten çıkarılmış ve yarına pişirecek yemeği olmayan, kirasını nasıl vereceğini bilmeyen insanlarla, akut bir yoksulluk durumuyla karşı karşıya geldik. Öncelikle sosyal yardım başvurularını hızlıca ve daha erişilebilir bir platforma taşıdık. “Birlikte Başaracağız” kampanyası başladı, bu çift yönlü bir kampanyaydı. Bir yönü toplumsal dayanışmayı örmek için başlayan bağış süreciydi, diğer yönü de sosyal yardım başvurularının platform üzerinden alınmasıydı. 3 Nisan 2020’de platformu devreye aldık ve 3-10 Nisan arasında 470.000 İstanbullu sosyal yardıma ihtiyacı olduğunu beyan edip başvuru yaptı. Bu şunu gösteriyor: Covid-19 pandemisi çok hızlı bir şekilde vatandaşın kaygı düzeyini artırdı ve vatandaşlar başvurabileceği kanallara sarıldı. Ancak bu kaygı, insanların geçim kaynakları kısıtlandığı ya da sonlandığı için psikolojik faktörlere indirgenemeyecek kadar somut temellere dayanıyordu. Covid-19 pandemisinin ilk bir ayında güvencesizlerin net kayıpları oldu, kitlesel işten çıkarmalar gördük. Bu da doğal olarak sosyal yardım başvurularına yansdı ve bugüne kadar 1 milyon 100 bine yakın başvuru oldu. Bu başvuruların hane bazlı başvurular olduğunu hatırlatmak isterim. İstanbul’da 4-4.5 milyon hane olduğunu düşünürsek, İstanbul içinde her 4 haneden 1’i sosyal yardıma ihtiyacı olduğunu beyan etmiş durumda. Bu oldukça çarpıcı bir tablo.

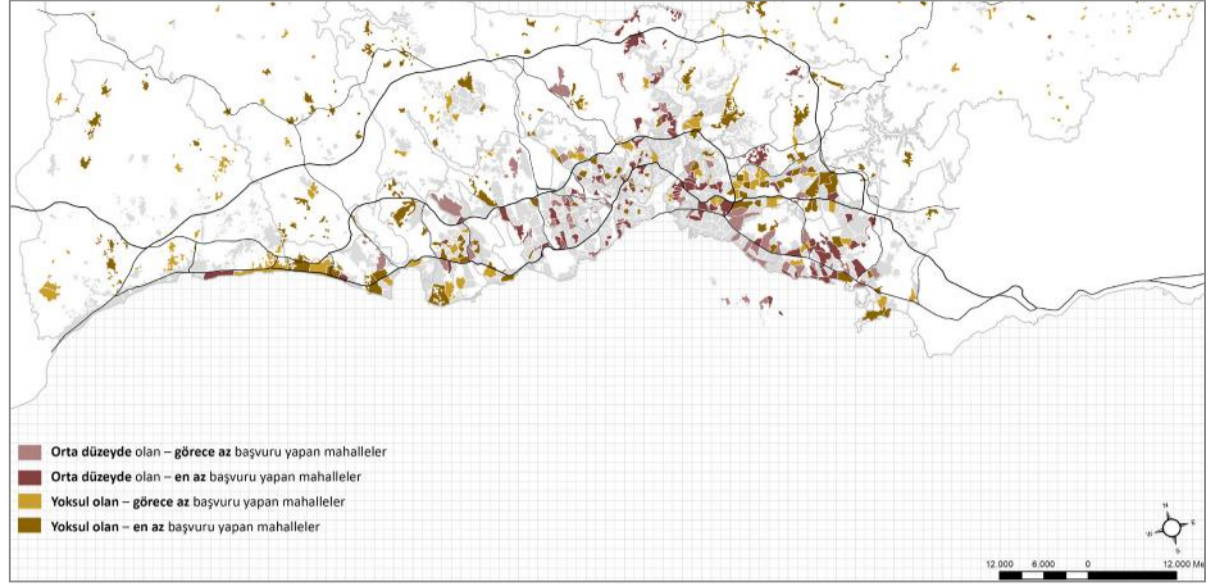
“Birlikte Başaracağız” platformunu kurarken birinci amacımız, bu başvuruları mümkün olduğu kadar pratik bir yöntemle ve hızlıca almak. İnternet başvurusu için gerekli olan araçlara ulaşamayan ev işçileri, kâğıt toplayıcıları gibi gruplarla özel iletişim kurarak onların başvurularını aldık. Yani yoksulluğun bir de teknolojik imkânlardan yoksunluk ve teknolojik kanallarla sağlanan hizmetlere erişememe boyutu var. Dolayısıyla ilk olarak sosyal yardım başvurularını hızlıca almayı ve aynı şekilde ulaştırmayı amaçladık. Diğer yandan, bu sarsıcı süreci daha iyi anlamak gibi bir sorumluluk da hissettik. İstanbul’da her 4 haneden 1’i artık sosyal yardıma ihtiyacı olduğunu söylüyordu. Süreci netleştirmek, veriyi görselleştirmekten geçiyordu. Veriyi görselleştirdikten sonra durumla yüzleşmek daha da kolaylaştı.

İstanbul’un küçük Türkiye olduğunu düşünürsek, gördüklerimiz bize aslında merkezi hükümetin sakladığı bir şeyi gösterdi: Yoksulluk yaygınlaşıyor ve derinleşiyor.

Platform üzerinden yapılan sosyal yardım başvurularının %52.8’i erkeklerden, %47.2’si kadınlardan geldi. Başvuranların %50.4’ü 30-44 yaş aralığındaydı, ama yaş ve cinsiyet değişkenlerini karşılaştırdığımızda kampanyaya en yüksek oranda başvurunun %26’yla 30 ve 44 yaş arası kadınlardan gelmiş olduğunu gördük. Yoksunluk ve yoksulluk sürecinden en çok etkilenen öncelikle kadınlar oluyor, çünkü güvencesiz alanlarda çalışanların çoğu zaten kadın ve işten çıkarma süreçlerinde ilk olarak gözden çıkarılanlar yine onlar.

Dolayısıyla bu veri bizi bildiğimiz bir gerçeklikle yeniden karşı karşıya getirdi. Öngördüğümüz ve elimizdeki veriyle bir kez daha kanıtlanan bir diğer gerçeklik ise, gençlerin durumu oldu. 30 yaşına kadar olan başvuruların %82’si kirada yaşıyor. Geliri neredeyse en düşük olanlar, yine onlar. Bu bize genç işsizliğini ve yoksulluğunu da net bir şekilde gösterdi.

Bu verilerin yoksulluk haritasıyla nasıl mekânsal bir nitelik kazandığını anlamakta fayda var. 1.1 milyon haneden başvuru aldık ve buradan çıkan demografik ve mekânsal bilgileri İstanbul haritasına yansıtık.

Böylece yoksulluğun İstanbul’un belli başlı ilçelerinde nasıl kırmızı alarm verdiğini ve ekonomik olarak orta sınıf diyebileceğimiz mahallelerde dahi ciddi bir yoksullaşma eğiliminin nasıl yükseldiğini çok net görebildik. Hazırladığımız haritayla bu eğilimleri ve alarmları görselleştirmiş olmak oldukça önemli. Görselleştirmek, neyle karşı karşıya olduğumuzla politik anlamda da yüzleşmemiz demek.

Bir sonraki aşamada elimizde böyle bir verinin ve fotoğrafın var olduğunu bilerek bunun üzerinden ne yapabileceğimizi düşündük. Bu ikinci aşama benim için çok anlamlı ve değerli. Haritayı bizim için fotoğraf olmaktan çıkaracak bir çalışma yapmak üzere harekete geçtik ve sosyal politika alanındaki kararlara referans olan bir yöntem geliştirdik.

Ekrem İmamoğlu’nun ortaya koyduğu kreşler, mahalle evleri, bölgesel istihdam ofisleri gibi vaatler, bu kentte yaşayanların temel sorunlarına dair üretilmiş çözümler.

Örneğin, Sayın Ekrem İmamoğlu’nun 150 tane kreş açmak gibi bir vaadi var. Bunun için şöyle bir yol izlenebilir: “Burada boş arazi var, minimum masrafla vaat gerçekleştirmiş olayım, kreşi buraya yapayım,” denebilir. Belki o mahallede hiçbir çocuk bu açtığınız kreşten yararlanamaz, ama siyaseten skor elde edersiniz ve günün sonunda o vadinizi gerçekleştirmiş olursunuz. İBB, bu skor siyasetine karşı sosyal faydayı önceleyen bir hizmet yönetimi aracı olarak haritalardan yararlanıyor. Örneğin, kreşleri nereye ve ne kadar kapasiteyle açacağımıza karar verirken 0-6 yaş çocuk sayısı, sosyo-ekonomik durumu vb. kriterler üzerinden bu hizmete en çok ihtiyaç duyan mahalleler belirleniyor. Dolayısıyla sadece sayıyı artırarak siyasi skor elde etmeyi değil, en çok ihtiyaç duyulan yere isabetli sosyal politika üretmeyi amaçlıyoruz. Bu yüzden hedefimiz, daha çok “Yuvamız İstanbul” açmak değil, en çok ihtiyacı olan yere daha çok “Yuvamız İstanbul” açmak.

Yoksulluk haritasıyla sosyal politikayı veriye dayalı bir yöntemle gerçekleştirme refleksi kazandığınızda bu metodolojinin farklı karar verme süreçlerine dair de nasıl yol gösterici olduğunu görüyorsunuz. Örneğin, “Bölgesel İstihdam Ofisleri” bu dönemin en önemli projelerinden biri. 15.000’den fazla insan İstanbul’da Bölgesel İstihdam Ofisleri vasıtasıyla iş buldu.

Daha çok insana iş bulmak amacıyla devreye alınan mobil istihdam ofislerinin rotasını yoksulluk haritası verisi üzerinden hazırladık. Böylece en ihtiyaç duyan bölgeye siyasi hiçbir hedef gözetmeksizin en hızlı şekilde ulaşmayı hedefledik.

Dolayısıyla sosyal politikalar alanında verilen kararlarda yoksulluk haritası her zaman bizim için iyi bir referans noktası oldu.

Haritayı aynı zamanda bir verimlilik aracına da dönüştürdük. İstanbullu’nun ihtiyaç duyduğu hizmetleri yaygınlaştırmak için yapılan mekânsal analizlerle İBB’ye ait tesislerde bütüncül ve çoklu hizmeti nasıl sunabileceğimiz üzerine de düşünme fırsatımız oldu. Örneğin, mahalle evi ihtiyacı olduğunu tespit ettiğimiz alanlarda kültür merkezlerini analiz ettik, kullanılmayan alanları o mahallenin ihtiyacına uygun bir şekilde yeniden tasarlayarak içine “Mahalle Evleri” kurabileceğimizi anladık. Bu çalışmanın hem kentsel mekânın verimli kullanımına hem de vatandaş için sağlanacak sosyal faydanın maksimum olmasına katkı sunduğunu söyleyebilirim.

Yoksulluk sadece İstanbul için değil, tüm Türkiye için en gerçek gündem. “Yoksulluk Haritası” vasıtasıyla yoksullukla yüzleşmekle kalmıyor, aynı zamanda sosyal politika alanındaki kararlarımıza referans olarak kullanıyoruz. Veri temelli çalışma ekseninde yoksulluk haritası modelinin tüm yerel yönetimlerde yaygınlaşmasını diliyoruz.

“BUZDAĞININ GÖRÜNMEYEN KISMI, KAYITSIZLAR VE KÜÇÜK ESNAF”

Yoksulluk, sadece derin yoksulluk yaşayan ve hiçbir yerde kaydı olmayan insanların yoksulluğunun ötesine geçti. Çalışanların yoksullaşması gündemde. Gelir eşitsizliğinin bu kadar ayrıştığı bir dönem yaşamamıştık. Bu döneme ilişkin görüşlerinizi almak isterim.

AZİZ ÇELİK: Pandemi döneminin en önemli iktisadi ve sosyal sonucu, iş ve gelir kaybı. Dünyanın çeşitli ülkelerinde hükümetler, iş ve gelir kaybını telafi etmek için sosyal politika önlemleri aldılar, uyguluyorlar. Bazı ülkelerde bu konuya büyük bütçeler ayrılıyor. Pandemi döneminde Türkiye’de de iş ve gelir kaybını telafi etmeye yönelik önlemler alındığı söylendi, fakat bunlar son derece yetersiz kaldı. İşten çıkarma yasağı söz konusu oldu, ücretsiz izin uygulaması adı altında bir düzenleme yapıldı. Bunun karşılığında da işçilere bir ödenek verildi. 2.5 milyon işçiyi -İş-Kur’un ödeneklerinden yararlanamayan- kapsayan bir uygulama oldu. Günlük 39 TL’lik bir ödenek verildi. Bu, sigortalı işçiler için ciddi bir gelir kaybı anlamına geliyor. Bu uygulama günümüzde de devam ediyor.

Ancak buzdağının görünmeyen kısmı, kayıtsızlar ve küçük esnaf. İŞKUR’un gelir desteğinden yararlananlar esas itibarıyla sigortalılar ve daha uzun süreli çalışan kesimler oldu. Kısa çalışma ödeneğinden yararlanmak için son 3 yılda 450 gün çalışmak gerekiyor. Kısa çalışma ödeneği nispeten daha koruyucu bir ödenek. Brüt ücretinin %60’ıyla asgari ücretin %150’si arasında bir destek sağlıyor. Yaklaşık 3 milyon 700 bin işçi yararlandı, fakat sosyal yardımlardan yararlanmada katmanlaşma söz konusu. Sözü ettiğim kategori, kısa çalışmadan yararlanan, gelir kayıplarını büyük ölçüde koruyan kısım. İkinci kategoriyi oluşturanlar, ücretsiz izin ya da nakit ücret desteği alan kesim. Bu kesim gelir seviyesi ne olursa olsun, yaklaşık 1.000 TL’lik bir ödeneğe mahkûm edildi. Üçüncü kategori, kayıtsız ve sigortasız çalışanlar ki, pandemide işsiz kalan asıl kesim. Çünkü işten çıkarma yasağı nedeniyle sigortalılar ve kayıtlılar işten çıkarılmadı, ancak kayıtsız istihdamda ciddi bir daralma yaşandı.

Kayıtsız çalışanların gelir ve iş kaybını telafi edecek herhangi bir sosyal güvenlik mekanizması yok, sistemin içerisinde değiller zaten. Dolayısıyla bu kesimlere yönelik bir önlemden bahsedebilmek mümkün değil, keza küçük esnaf açısından da aynı durum söz konusu. Ocak ayına kadar küçük esnafa yönelik herhangi bir nakdi transfer yapılmadı. Büyük tepkilerin ardından Ocak ayından itibaren sınırlı birtakım destekler gündeme gelmeye başladı. Bu üç kategoriye kademelendirecek olursak, üçüncü kategori aslında yoksullar olarak da ifade edebileceğimiz bir kategori. Bu kategorinin kapsamının ne olduğu konusunda istatistikler çok farklı şeyler söylüyor, ama en son Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın yıllık raporu yayımlandı. Raporda 2019 ve 2020 yılında sosyal yardım alan hanelerin sayısını görebiliyoruz. 2019 yılında 3.2 milyon hane sosyal yardımlardan yararlanırken 2020 yılında bu sayı 6.6 milyon haneye ulaşmış vaziyette. Bu veri bize sosyal yardıma muhtaç olanların ve yararlananların sayısının pandemiye iki katına çıktığını gösteriyor. Başka bir desteği kalmadığı için sosyal yardıma başvuran, sosyal yardım talep eden insan ve hane sayısında yaklaşık 2 katı bir artış oldu. Toplam sosyal yardım miktarında artış olmasına rağmen hane başı sosyal yardım miktarı neredeyse yarıya kadar düştü. 2019 ile 2020’yi karşılaştırdığımız zaman hane başına 1.000 TL civarında olan sosyal yardım 680 TL’ye kadar düştü. Bu neden kaynaklandı? Kayıtsız ve yoksul hanelerin herhangi bir destek almamasından kaynaklandı. Bu kesimler çeşitli kategorilerdeki sosyal yardımlara yöneldi. Tabii Türkiye’de kayıtsız sistemde çalışanlar açısından bir merkezi primsiz sigorta sistemi yok. Bu yardımlar büyük ölçüde sosyal yardımlaşma ve dayanışma fonlarından yapılıyor. Bu nedenle de düzensiz, şahsi ve bazen de politik bağlantılar kullanılarak yapılan yardımlar. Dolayısıyla bunun bir tür sosyal güvenlik kolu ya da dalı olarak uygulandığını söylemek oldukça zor. Pandemi, çalışanların büyük bir bölümü için -kayıtsızları da eklediğimiz zaman- ciddi bir gelir kaybına yol açtı. Bu durum yoksulluğun derinleşmesi anlamına gelecek. Sürecin etkilerini Ekim ayındaki gelir ve yaşam koşulları araştırmasının sonuçlarında net olarak göreceğiz. Bakanlığın raporunda bir veri yer alıyor. 3 milyon 200 bin kişilik yoksul hane başvurusu 6 milyon 600 bin kişiye yükseldiyse pandeminin yarattığı yoksulluğun boyutunu tahmin edebiliriz

Röportaj

“Doç. Dr.
AZİZ ÇELİK”

Kocaeli Üniversitesi
İİBF Çalışma Ekonomisi ve
Endüstri İlişkileri

Doç. Dr. AZİZ ÇELİK

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’ni bitirdi. Yüksek lisans ve doktorasını Marmara Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü’nde tamamladı. Uzun yıllar Kristal-İş Sendikası’yla DISK Araştırma Merkezi’nde eğitim ve araştırma çalışmaları yürüttü. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ve İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde misafir öğretim üyesi olarak ders verdi. Türkiye Sosyal Tarih Araştırmaları Vakfı Başkanvekilliği yaptı. Hâlen TÜSTAV Mütevelli Heyeti Üyesi’dir. Emek tarihi, çalışma ilişkileri, sendikacılık ve sosyal politika konularında çalışmaktadır. BirGün Gazetesi’nde çalışma hayatı üstüne haftalık yazılar yazmaktadır.

Liberal ekonomi geçtiğimiz 40 yılda herkesin “Evet, bulduk!” dediği bir sistem olarak görünüyordu ve küreselleşme de buna eklenmişti. Fakat hem BM’nin raporlarında hem de yapılan araştırmalarda sosyal devlete dönüş, hiçbir güvencesi olmayan geniş kesimleri sahiplenme ve onlara bir gelir sağlama süreçleri yeniden konuşuluyor. Sizce pandemi nasıl bir dönüşüm sağlayacak? Sosyal devlet temelli bir yapı için umut var mı sizce? Türkiye bunun neresinde kalacak? Ülkemiz açısından gerçekçi acil eylem planı ne olabilir?

AZİZ ÇELİK: Neoliberalizm, pandemi öncesinde de ciddi bir biçimde tartışılıyordu. Küresel ve toplumsal açıdan yarattığı eşitsizlik/tahribat nedeniyle, bizzat bunu savunan uluslararası kurumlar da içinde olmak üzere, bir revizyon tartışması -özellikle de 2008 krizi sonrası yaşanan büyük durgunluktan sonra- vardı. Mesela Joseph E. Stiglitz’in Eşitsizliğin Bedeli kitabı aslında neoliberalizme ana akım iktisat içerisinde yapılan bir eleştiri olarak da okunabilirdi. Pandemiyle birlikte daha görünür hâle geldi. İtirazlar ve eleştiriler artmaya başladı. Neoliberalizm, çoğu ülkede sağlık sisteminin tahrip edilmesinden dolayı Covid-19 karşısında yetersiz kalmaya başladı. Pek çok hükümetin pandemi sürecinde nakdi transferleri gündeme getirmeye başladığını, bu transferlerin ülkelerin ortalama ulusal gelirinin %12’sine kadar çıktığını ve bazı ülkelere %20’lere yaklaştığını görüyoruz. Biden’ın ABD’de açıkladığı son paket çok ciddi bir kamusal müdahale ya da destek anlamına geliyor. Henüz neoliberal paradigmanın tümüyle terk edildiğini söylemek mümkün değil. Pandemiyle birlikte devletin sosyal, düzenleyici, toplumsal destek sağlayıcı fonksiyonlarının yanı sıra sosyal devlet misyonunun da yeniden güçleneceğini düşünüyorum.

Bu yönde işaretler de var. Çünkü pandemiyin etkisinin daha uzun süreceğini, pandemiye ortaya çıkan eşitsizliğin ve derinleşen yoksulluğun devam edeceğini düşünüyorum. Bu nedenle bu tür politikalar öne çıkacak. Benzer biçimde gelir destekleri tartışmasının da gündeme gelmeye başladığını görüyoruz. Asgari gelir desteği uygulaması, kritik bir uygulama. Çeşitli adlarla ifade etmek mümkün. Evrensel temel gelir tartışması da bunun içerisinde. Kendi içlerinde farklılıkları var elbette. Uluslararası Çalışma Örgütü, bu uygulamayı 102 sayılı sözleşme 202 sayılı tavsiye kararıyla daha çok asgari gelir desteği olarak tarif ediyor. Yani hanelerin ya da bireylerin gelirinin belli bir seviyenin altında olması durumunda bunu destekleyici bir kamusal sosyal güvenlik mekanizmasının kurulması. Tabii, bunun dağınık ve keyfe keder bir mekanizma olmaması gerekiyor. Bu tartışma Türkiye’de de epeydir gündemde. Zaman zaman aile sigortası kapsamında dile getiriliyor. Aile sigortasından ziyade asgari gelir desteği sigortası kavramının daha uygun olduğunu düşünüyorum. Yani belli bir gelir seviyesinin altındaki bütün yurttaşlara kamusal/sosyal güvenlik desteğinin verilmesinin ve iktisadi, sosyal vb. risklere karşı korunmasının mümkün olduğunu düşünüyorum. Bu konuda evrensel düzenlemeler var. Bir yandan kayıtdışı bir yandan eğreti istihdam nedeniyle primsiz sistemlerde de böylesi bir desteğin yaygınlaşması gerekiyor.

Türkiye’de pandemiyle birlikte yerel yönetimlerin akut durumu çözmek için geliştirdiği dayanışma hareketleri oldu. Fakat pandemi kronikleşecek gibi görünüyor, en azından bir süre için böyle. Yoksulluğun ve zor durumda kalan insanların kamuyla karşılaştığı ilk yer belediyeler oluyor. Sizce yerel yönetimler bu süreci aşarken yoksulluğa ilişkin geliştireceği politikalarda neleri öncelikli hâle getirmeli? Nasıl inisiyatifler alabilir?

AZİZ ÇELİK: Yerel yönetimler, merkezi ve koruyucu bir kamusal/sosyal güvenlik sistemi oluşturduklarına tamamlayıcı olabilirler. İhtiyaçları dahilinde yurttaşların merkezi bir sosyal güvenlik programından destek görmeleri biraz zaman alabilir, belediyeler bunu hızla gerçekleştirebilir. Yerinde müdahaleler söz konusu olabilir. Dolayısıyla belediyelerin bu konudaki fonksiyonlarının tamamlayıcı olması gerektiğini düşünüyorum. Asıl yük ve etkili program, merkezi sosyal güvenlik sisteminde olmalı. Belediyeler, yurttaşla birebir ilişki kurmaları nedeniyle bu sürecin tamamlayıcısı olabilir. Belediyelerin daha özerk davranabilmesinin önünün açılması gerekiyor. Burada merkezi idarenin desteği esas olmalı. Merkezi idarenin belediyeleri yapacakları faaliyetler konusunda engellemeleri lazım.

Belediyeler kendi olanakları ve iletişim ağları aracılığıyla destekleyici programları sürdürebilmelidir. Özellikle 1990’lı yıllardan itibaren AK Parti belediyeciliği böyle işlemeye başladı. Merkezi kurumsallaşmış bir sosyal güvenlik sistemi yerine yerel ilişkilere dayalı, kayırmacılığın öne çıktığı bir sosyal yardım ağı kuruldu.

Türkiye’de çok dağınık bir sosyal yardım ağı ve sistemi var, büyük paralar dönüyor. Bu sistemin aslında sosyal güvenlik sistemi bünyesinde bir sigorta kolu olarak aynı koşuldaki yurttaşların eşit biçimde yararlanabileceği bir sosyal güvenlik sistemine, yani asgari gelir desteği sistemine dönüştürülmesi gerekir.

“TÜRKİYE’NİN GIDA İSRAFININ %55’İ TEDARİK ZİNCİRİNDE GERÇEKLEŞİYOR”

2021 BM İsrar Raporu’na göre, Türkiye gıda israfında dünyada üçüncü sırada yer alıyor. Türkiye yoksullaşmanın çok hızlı arttığı bir ülke durumundayken gıda israfında da üst sıralarda. İsterseniz buradan başlayalım.

BERAT İNCİ: Türkiye’de bu konuda doğru veri yok. İsrar rakamları doğru tutulamıyor. Dünyada da böyle ama takip sistemleri iyileşmiş durumda. Türkiye’nin en zayıf olduğu noktalardan bir tanesi, doğru veriye ulaşılamaması. Sahada görüp tespit ettiklerimize baktığımızda Türkiye’nin gıda israfının 300 milyar TL ve hatta daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Bu israfın büyük çoğunluğunu insan tüketimine uygun gıdalar oluşturuyor.

Dünya ülkelerine göre baktığımız zaman gelişmiş ülkelerde toplam israfın %55’i hanelerde oluşuyor. Çünkü gıdaya erişim daha kolay, daha ucuz. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde durum tam tersi. Tedarik zinciri dediğimiz kısımda israfın %55’i oluşuyor. Çünkü o tarafta teknoloji ve yönetilebilirlik daha zayıf. Hanelerde ise, israfı değerlendirme kültürü bir tık daha yüksek. Ama nihayetinde toplam atığa baktığımız zaman %55’i tedarik zinciri tarafında, marketlerde, tarımda, hatta bazı tarım ürünlerinde tek başına ürün bazında %55’e varıyor. Ama hanede de %45’ini kişiler olarak biz çıkarıyoruz.

Tabağımıza gelene kadar olan kısımdaki fazla gıdaların değerlendirilmesiyle uğraşyoruz, burada da çok ciddi bir miktar var. Aslında büyük bir kısmı da insan tüketimine uygun olmasına rağmen imha ediliyor. Bunun birçok nedeni var. Birincisi, Türkiye’de konuyla ilgili farkındalık eksik. Yani atık ne demektir? İsrar ne demektir? Biz ne atıyoruz, atıyor muyuz? Bunları bile kabullenip dile getiremiyoruz. Dört yıl önce bu yola çıktığımızda durum daha vahimdi, şimdi yapılan kampanyalarla beraber farkındalık da artmaya başladı. İkinci temel problem, Türkiye’de konuyla ilgili kapasite yok. Özellikle firmalar, “Tamam ben ürünü çöpe atmıyorum, insan tüketimine uygun olanları ihtiyaç sahiplerine bağışlayacağım,” dediğinde bu ürünleri alıp ihtiyaç sahiplerine ulaştıracak ne belediyelerde ne de sivil toplumda doğru kapasite altyapısı var. Araç, personel, depo altyapısı yok. Buna gıda bankacılığı deniyor. Dünya’daki örneklerine bakıyorsunuz, 30-40 yıldır ciddi sistemler kurulmuş. Türkiye’de bu konular yeni yeni geliyor.

Bir diğer konu da regülasyonel düzenlemeler. Biz dört yıldır Ankara’da 11 farklı kamu kuruluşuyla israfın önlenmesinin önündeki direkt ya da dolaylı engelleri çalışıyoruz.

Hangi kanunun, hangi kamu biriminin ya da hangi kişinin sorumluluğunda olduğuna dair bu matrisleri çıkarıp ilgili kamu birimine “Hadi gel, bu işi yapalım. Bu problemi çözmediğimiz sürece israf olmaya devam edecek,” diyerek çalışmalar yürütüyoruz. Hatta AB projesinde de bu çalışmaların detayını hazırlayıp ilgili tüm kamu birimleriyle paylaştık. Bu ajandaları işleterek firmaların israf etmemesi için teşvik edilmesi ve caydırıcı sistemlerin kurulması gibi birçok alanda çalışmalar başlattık. Aslında buna da savunuculuk misyonu diyoruz. Bu üç temel problem Türkiye’nin israfı önlemesinin önündeki en büyük etmenler. Farkındalık, kapasite eksikliği ve yapılması gereken regülasyonel düzenlemeler.

İsrafı önlemede “Gıda Bankacılığı” neden kritik?

BERAT İNCİ: Gıda Kurtarma Derneği, bu üç ana misyonda kuruldu. Zaten dünyaya baktığımız zaman da üretilen her 3 gıdadan 1’i çöpe atılıyor. En çarpıcı rakam bu aslında. Türkiye’de de farklı değil. Bu da üretilen ürünlerin 1/3’ünü çöpe atmak için üretiyoruz demek oluyor. Türkiye’de bu israfın maddi değeri 300 milyar TL’yi aşmış durumda. İnsan tüketimine uygun olanın 90 milyar TL’lik kısmı olduğunu düşünüyoruz. Türkiye’de her yıl insan tüketimine uygun 90 milyar TL değerindeki ürünü toprağa gömüyor ve yakıyoruz.

Normalde bir hiyerarşi söz konusudur. En yukarıdan en aşağı doğru gıdayı geri kazanmak için değerlendirme yöntemleri vardır. Hiç tercih edilmemesi gereken adım, toprağa gömme ve yakmadır. Çıkardığımız gıda atığının ortalama %97’sini toprağa gömüp yakıyoruz. Yani neredeyse hiç değerlendirmiyoruz demek bu. Bunun bir üst adımında biyogaz geri kazanımı ve endüstriyel kullanım gibi yöntemler var. Ayrıca hayvan yemi sektörü, besicilik, barınaklarla paylaşım olanakları bulunuyor. İnsan tüketimine uygun olanların bağışlanması ve gıda bankacılık sistemi var. En üst adımında da atığın azaltılması ve kaynağında yer alıyor. Bu üst adıma ulaşılması için en başta ölçülmesi lazım. Bunu değerlendirebilecek finansal, çevresel, sosyal faydanın konuşulması ve artırılması lazım. Bunları yapabilecek dijital teknoloji çözümler gerekiyor. Bu sayede Türkiye başta olmak üzere tüm dünyada konuyla ilgili problemler çözülebilir.

Mesela Danimarka, Almanya, İtalya, Amerika bu problemi 50-60 yıldır konuşuyor. Bahsettiğim gıda bankacılık sistemi 1960’ların sonunda Amerika’da ortaya çıkmış. 2021 yılındayız, Türkiye’de daha yeni yeni geliyor. Bizim 50 yıllık bir süremiz yok. Gıda Kurtarma Derneği olarak onların 50 yılda aldığı mesafeyi,

Röportaj

“BERAT İNCİ”

Gıda Kurtarma Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

BERAT İNCİ

İstanbul Teknik Üniversitesi Metalürji ve Malzeme Mühendisliği Bölümü’nü bitirdi. Üniversite yıllarında girişimcilikle tanıştı. 2010 yılından itibaren sosyal girişimcilik üzerine çeşitli projelerde yer aldı. Mezuniyetinin ardından 2.5 yıl kalite ve teknoloji mühendisi pozisyonunda dünyanın en iyi çelik firmalarında görev aldı. 2017 yılında kurulan Fazla Gıda’da Operasyon Kurucu Müdürü ve Gıda Kurtarma Derneği’nde Kurucu Yönetim Kurulu Başkanı görevlerini üstlendi. Fazla Gıda ve Gıda Kurtarma Derneği’nde gerçekleştirdiği çalışmalarla 20.000 ton gıdanın kurtarılmasını ve milyonlarca ihtiyaç sahibine ulaştırılmasını sağladı. Ulusal gıda bankacılığının geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına öncülük yaptı. Ulusal ve küresel sürdürülebilir kalkınma amaçlarının gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalarını pek çok sivil toplum kuruluşuna, sosyal girişime ve gençlere ilham kaynağı oldu. Çalışma hayatına Fazla Gıda Eğitim ve Kalite Direktörü ve Gıda Kurtarma Derneği Yönetim Kurulu Başkanı olarak devam etmektedir.

kapasiteyi ve sistemin çok daha iyisini hızlı bir şekilde Türkiye'de kurgulayıp 2-3 yıl içerisinde o seviyeye getirmeyi istiyoruz. Biz çalışmalara başladığımız zaman dört-beş tane gıda bankası vardı, şu an bu rakam 100'ü geçti. 50 katına çıkardık diyebiliriz, ama İngiltere'ye ve İtalya'ya baktığınızda bu rakam 8.000. Almanya'da tek bir oluşumun altında 930 şube var. Türkiye'de dediğim gibi 100'ü yeni geçebildik. Yapılacak çok iş var.

Avrupa nasıl yapıyor bunu? Biraz detaylandırırsanız sevinirim.

BERAT İNCİ: İsrاف, dünyanın ana problemlerden biri. Bu gerçeği BM'nin sürdürülebilir kalkınma hedeflerinde görüyoruz. Bu hedeflerin 17 tanesini incelediğinizde israfı ve kayıpları önlediğiniz zaman sorunların 3-4 tanesine zaten çözüm bulabiliyorsunuz. Dünyanın en büyük 17 probleminin 4'üne tek başına israfı önleyerek çözüm bulabiliyorsunuz. Açlığa çözümün yanında iklimle ilgili de önemli sonuçlara ulaştırıyor. 12. madde iklimle ilgili, 3 alt maddede iklim değişikliğinde %8'in karbon salınımından ve gıda atığından geldiği belirtiliyor. İsrafın neden olduğu karbon salınımıyla Türkiye bir ülke olarak değerlendirilse, ABD ve Çin'den sonra üçüncü sırada yer alırdı. Gıda israfı işte bu kadar fazla karbon salınımına neden oluyor. O yüzden dünyanın en büyük problemlerinden biri hâline gelmiş durumda.

Gelişmekte olan ülkelerde ise, daha fazla israf var. Bunu değerlendirmeye yönelik teknolojiler geliştirmişler. Biz bunların hepsini yedi yıl yerinde inceleyerek, Fransa'da, Almanya'da, İngiltere'de, Rusya'da gıda kurtarma operasyonlarına katılarak orada olan sistemin daha iyisini burada kurgulamaya çalıştık. Nitekim yavaş yavaş oluşan teknoloji işbirliği modelleri, Türkiye'den yurtdışına çıkmaya da hazır hâlde. Ama Türkiye'nin katetmesi gereken uzun bir yol var, biz de mümkün olduğunca bu süreci hızlandırmaya çalışıyoruz. Bu, tek başına Türkiye'nin derdi değil. Dünyadaki çözüm yöntemi de BM'nin önerdiği gibi çoklu oluşumların bir araya gelmesiyle mümkün olmuş. Bu ne demek? Özel sektör, "Ben yaparım," demiş. Sivil toplum harekete geçmiş, devlet ve kamu destek vermiş. Bütün kurumlar için ucundan tutmuş. Dört yıl önce konuyla ilgili özel sektöre ilk gittiğimizde devamlı olarak şu cümleyi duyuyorduk: "Benim atığım yok ki." Bu ülkede atık çıkardığını kabul etmeyen özel sektörün farkındalık eksikliği söz konusu.

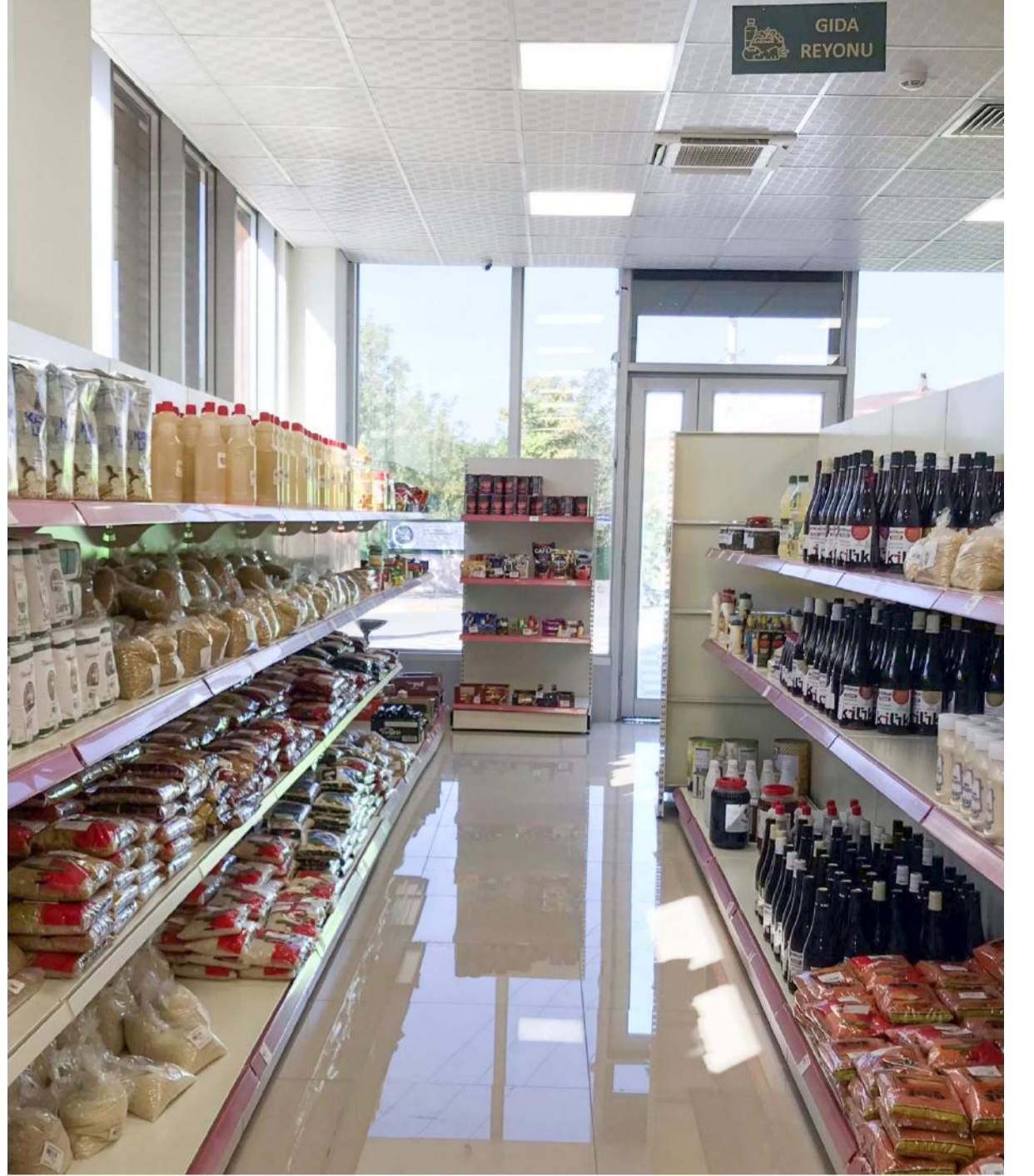
Kamuya gidiyoruz, rakamlar biliniyor, ama aksiyon doğru yerde alınamamış ya da bir yerlerde takılmış. Yavaş yavaş o süreçler de düzeliyor. 1.5 yılımız Ankara'da geçti. Çünkü burada ne kadar caydırıcı veya teşvik edici sistemler kurgulanırsa, firmalar da ona göre aksiyon almaya başlıyor. Fransa demiş ki: "400 metrekaare üzerinde gıda işletmen varsa, gıdayı atık yapman yasak." Direkt yasak koymuş, İngiltere teşvik sistemi oluşturmuş. Avrupa'nın böyle birçok kanunu var. Biz bunları harmanlıyoruz ve hangisi iyi uygulanmış, hangisi iyi sonuçlar vermiş inceliyoruz. İyi olan yöntemleri Türkiye'de uygulatalım diye öneriler geliştiriyoruz. Tarım ve Orman, Çevre ve Şehircilik, Maliye, Ticaret Bakanlığı derken 11 farklı kamu kuruluşundaki ajandalar böyle oluşuyor. Biz de onlara destek olmaya çalışıyoruz.

Peki, bu 4 yıllık süre zarfında mevzuatta ve yasal düzenlemede nasıl bir yol alındı?

BERAT İNCİ: Aslında gıda israfının önlenmesinde firmaların bağış vermesi birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de vergi avantajıyla tanımlanmış. Ancak 2019'da geçerli olan, 2018'deki torba yasası değişikliği öncesinde firmalar imha ettiklerinde de vergilerinden düşüyordu ve hatta imha ettiklerindeki düşülen vergi oranı daha fazlaydı. Yani bir nevi bağışlama, imha et, daha fazla vergi avantajın var gibi bir süreç söz konusuydu. Bu yüzden biz de mecliste ilk olarak KDV iadesi kapsamında önerilerimizi paylaşmıştık. Akabinde bu, hızlı bir şekilde meclisten geçti ve imha etmeye göre bağışlamanın vergi avantajı -küçük de olsa- tanımlandı. Kurumlar vergisi değişti, ama bağış yapmanın %6.7 gibi vergi avantajı önceliği var. 2021 yılında da birçok düzenlemenin geçmesini bekliyoruz. İşin güzel tarafı, kamu tarafında da en alttan en üste kadar birçok insana ulaştık. Bizi dinlediler. Her dinleyenin ilgisini çeken bir konu. Çünkü kişisel olarak da derdimiz, israf. Bizi dinlediklerini hissetmek güzel. Savaşmaya devam ediyoruz.

Bu organizasyonu nasıl yapıyorsunuz? Yerel yönetimlerle işbirliği oluyor mu? Belediyeler açısından avantajlı taraflar ve riskler neler?

BERAT İNCİ: Türkiye'de gıda bankacılığı sisteminin yaygınlaştırılması ve bu vesileyle gıda israfının önlenmesi için çalışan bir kurumuz. "Gıda Bankacılığı" dediğimiz sistem de şu: Firmalarda oluşan, insan tüketimine uygun olan fazla gıdanın

sivil toplum kuruluşu ya da yerel yönetimler aracılığıyla ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması sistemi. Firmaya ülkeden ülkeye değişen çeşitli oranlarda vergi avantajı sunuluyor, "Sen bunu çöpe atma, imha etme, insan tüketimine uygunsu bağışla," diyor. Biz de bu sistemin Türkiye'de yaygınlaştırılması için uğraşyoruz. Hem firmalar hem de bu ürünü alıp ihtiyaç sahiplerine ulaştıracak kurumlar tarafında. Aslında bu konuyla ilgili belediyelere de yetki tanımlanmış. Belediyecilik kanununa baktığınız zaman bir cümle eklenmiş: Gıda bankacılığı yapabilir. Bu cümle sayesinde belediyeler gıda bankacılığı yapabiliyor, ancak bir STK üzerinden yapabiliyor. Bu ne demek? Firma, gıda bankacılığı statüsü olan bir STK kuruluşuna ürünü bağışlıyor, STK da belediyeye bağışlıyor, ürün belediye vasıtasıyla ihtiyaç sahiplerine ulaştırılabilir. İyi ki böyle bir kanun konmuş. Çünkü STK'ların böyle bir altyapısı yok. Belediyelerde araç, personel, yer, aşevi gibi organizasyonlar var. Gıda bankacılığı, günlük veya aylık belli rutinde çıkan ürünlerin market zincirlerinden, üreticilerden, dağıtıcı firmalardan toplanması, ayrıştırılması ve çeşitli yöntemlerle ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması işi. Biz de belediyelere, derneklere ve vakıflara bu işi anlatıyoruz. Diyoruz ki: Bakın, burada ürün bedava. Fazla Gıda Anonim Şirketi'nin anlaşmalı olduğu firmalarla da kolay iletişimde kalabileceğiniz, takip kolaylığı sağlayan dijital bir sistem de var. Bunu da tamamen ücretsiz kullanabiliyorsunuz. Mesela 2 kilometre çapında bir market zinciri var. Şirket personeli oraya gidiyor, eğitim veriyor ve orada artık ürünler çöpe atılmıyor, insan tüketimine uygun ama satış vasfını yitirmiş ürünler ayrı ayıklanıyor. Sonra belediyeye, kuruma, derneğe bildirim geliyor. "Şu kurumda listedeki ürünler bağışa çıktı, gidin alın." Gelen onay koduyla belediye gidip ücretsiz olarak ürünleri alıyor. İster getirip aşevinde sıcak yemeğe dönüştürüyor, dağıtıyor, isterse direkt dağıtıyor veya ihtiyaç sahibine kart tanımladığı, içinde belli bir puan yüklü bir sosyal market sistemine aktarıyor. İnsanlar bedava gelen bağış ürünlerini alabiliyor. Bu görüşmeleri biz dört yılda yaklaşık 2.000'nin üzerinde kurumla gerçekleştirdik. Belediyesi, derneği, vakfı, kaymakamlıkları vs. hepsinin yetkisi var aslında. Biz firmalar tarafında anlaşmaları artırıyoruz. Market zincirleri tarafında ulusal birçok markayla çalışıyoruz. Üretici firmalarda ulusal ve küresel birçok markayla çalışıyoruz. Dağıtıcı firmalar bu işin içine yavaş yavaş girdi.

Sistemle beraber bu tarafta oluşan fazla gıda, diğer tarafta faydaya dönüşüyor. Belediyelere, derneklere şunu anlatıyoruz: Sıfır ürün vermek, sıfır ürün satın almak yerine buradaki bütçeyi kendi sisteminizi kurmanız için gereken kapasitenize harcayın. Daha fazla personel edinin, yer tutun, depo kurun, araç alın. Böylece etrafınızdan daha fazla ürün toplayabilirsiniz. Bu da sizin daha fazla bağış almanıza neden olur. Her ilçe belediyesi yılda 2 milyon TL para verip 2.000 kişiye kart dağıtıp alışveriş yapılmasını sağlamak yerine 500.000 TL verip bu sistemi bir kere kurarsa düzenli olarak bağışlara erişebilir. Böylelikle her gün bölgenizdeki insana %100 dokunabilirsiniz. Bu da belediyeye büyük bir güç veriyor. Hem insanlara ulaşmak ve onları dinleyebilmek hem de salgın, deprem, sel gibi felaketlerde ihtiyaç sahiplerine direkt ulaşabilme açısından. İhtiyaç sahipleri tespit edilmiş, ürün var, erişim belli, kime gidileceği belli. Hemen organize olarak hızlı aksiyon alan belediyelere bakın, gıda bankası olan belediyelerdir. Çünkü hâlihazırda sahada bu kapasiteleri vardır. Aynı şekilde deprem ve sel bölgelerinde de bunu deneyimledik.

Burada bir risk faktörü var. O da son kullanım tarihi. Amaç, gıdayı insanlara uygun ve sağlıklı koşullar içerisinde iletmek değil mi? Bu aşamada yaşadığınız zorluklar var mı?

BERAT İNCİ: Bu konuda fazla sayıda soru geliyor. Bu zamana kadar yapılamamasının ana nedenlerinden bir tanesi buymuş aslında. Markalar tarafına bakıyorsunuz, markalar aynı kaygıya sahip. Ben bir ürün vereceğim, benim adıma verilen üründe bir problem olması marka değerimi bitirir, risk almayayım, toprağa gömerim, başım ağrımaz. Tonlarca ürün toprağa gömülüyor, kapatılıyor. Bir de üstüne vergi avantajı alıyor. Diğer taraftan belediyeler ve STK'lar, "Aman, bir ürün vereceğim diye başım yanar. Parasını veririm, daha az kişiye yardım ederim, ama başım ağrımaz," diyor. Bu sistem Türkiye'de bir şekilde gelişmiyor. Biz Fransa'da bu işi inceledik. Kanunlarda da belli ürün gruplarının bağışlanması yasak, şartlar konmuş, takip sistemleri uygulanıyor. Türkiye'de takip sistemi de olmadığı için bu da mümkün olmamış. O yüzden fazla gıdanın dijital sistemini Gıda Kurtarma Derneği olarak kullanmamızın ve kullandırtmamızın nedeni bu. Çalışılan firmaların her bir personeline özel eğitimler veriliyor. Bir problemle karşılaşıyorsa, kontrol aşamasında hızlı bir şekilde iletişime geçilerek bu problem çözülüyor. Zaten gıda bankacılığı, insan tüketimine uygun olan gıdanın değerlendirilmesi. O yüzden son tüketim tarihi geçmeden bu ürünleri bağışa dönüştürüyoruz. Ambalaj hasarlı olabilir, tarihi yaklaşmış olabilir. Çünkü bir üretici firma 9 ay ömrü olan bir ürünü zaten 1 ayı kaldığında satamıyor. Daha markete satacak, market zinciri müşteriye satacak. Mümkün değil, o yüzden bunu bağışlıyor ya da market zinciri bir hafta kaldığında onu raftan kaldırıyor. Çünkü diyor ki: "Ben son kullanımı için bir hafta kalmış ürünü satmam." Raftan kaldırma süresi doluyor, ama son tüketim tarihine daha 1 hafta var. Bu ürünlerin hepsi hızlıca sisteme dahil olup gıda bankaları vasıtasıyla ihtiyaç sahiplerine ulaştırılıyor. Bu tür gelişmelerle devam ediyoruz. Risk etmeni doğru takip edildiğinde ve denetleme süreçleri söz konusu olduğunda sorun çıkmıyor. Bu zamana kadar art niyetli herhangi bir durumla karşılaşmadık.

İşbirliği yaptığınız kurumlar bu koşullara uymadığı zaman ilişkiyi sonlandırıyor musunuz?

BERAT İNCİ: Açıkçası bu zamana kadar böyle bir durumla karşılaşmadık, ama şunlar olabiliyor. O gıda bankasının soğuk hava taşıma ve depolama altyapısı yoksa bizim sistemde +4 ürün ya da -18 donuk ürün alamıyor. Meyve sebze bağışlarını alabilir, kasasına yükler, direkt ihtiyaç sahibi mahalleye gider ve tutanağıyla dağıtır. Bunu yapabilir. Bu süreçte gıda güvenliği anlamında da herhangi bir problem yok, alır ve dağıtır. Üretici firmadan bağış alabilmesi için toplu şekilde aldığı ürün tır bazında çıkıyor. Bizim bir kontrol listemiz var, bu listeyi doldurmalarını istiyoruz. Günlük kaç kişiye ulaşabiliyor?

Her gün ve toplam ulaştığı kişi sayısı kaç? Bu, dağıtım reflekslerini kontrol edebilmemiz için gerekli. Depolama kapasitesini ölçüyoruz. Deposu var mı? Sosyal marketi var mı? Aşevi var mı? Kaç personel çalıştırıyor? Taşıma kapasitesi nedir?

Yani aslında gıda bankalarının taşıma, depolama ve dağıtım kapasitelerini haritalandırıyoruz. Hatta bu verileri de bir araya getirdik, Türkiye'nin ilk gıda bankacılığı kapasite haritasını da çıkardık. Rakamlar maalesef üzücü. Bu araştırmayı 71 kurumda yaptık. Bizim kriterlerimize göre olması gereken toplam kapasitenin %53'ündeyiz. Ürünleri toplama, depolama ve dağıtım kapasitesi anlamında 100 üzerinden 53'teyiz daha. İyi olanlar da var. Belediyelerde de bunları görebiliyoruz. Beyoğlu Belediyesi, Gaziantep Belediyesi, Silivri Belediyesi, Ataşehir Belediyesi gibi. Ancak sivil toplumla beraber harekete geçilmesi lazım. Belediyelerin de bu işi başkandan başlayarak aşağı kadar inanarak, güvenerek, isteyerek yapması lazım. Zincirin bir halkası bile zayıf olduğunda problem çıkıyor. Bütün mantığı, sistemi ve çalışma şeklini değiştirmek gerekiyor. Gıda bankacılığı sistemine inanmak ve güvenmek gerekiyor.

Bahsettiğiniz altyapının kurulma maliyeti ne kadar? Belediyenin destek vermesi gereken alanlar nereleri olmalı? Ortalama kaç personel çalışıyor?

BERAT İNCİ: Kurulacak kapasiteye göre değişiyor. Belediyeler, "Ben kurayım, bir yıllık tüm ürünü de satın alayım, ama ya hiç bağış alamazsam," korkusu yaşıyor. Biz o noktada destek olmaya çalışıyoruz. Şu an ürün bazında bütün marketleri ya da rafları dolduramıyoruz. Türkiye hâlâ o noktada değil, ama şunu öneriyoruz: 250 metrekare alan, 3-4 tane raf, 1 tane soğutucu, 1 tane dondurucu, küçük de olsa 1 tane soğuk hava deposu. Bunlar olduğu zaman bu bir sosyal market ve dağıtım noktası oluyor. Bu noktadan 4.000 çeşit ürüne kadar ürün dağıtabilirsiniz demek. Bunu daha da büyütebilirsiniz. 10.000 metrekare alana kuran da var. Bir aracın olması lazım. Belediyelerin hepsinin aracı var. Bir de kurulum ve personel maliyetleri var. Biz örnek olsun diye Kocaeli Dilovası'nda bir tane kurduk. Orayı kuralı iki yıl oldu ve toplam maliyeti yaklaşık 400.000 TL'ydi.

350 metrekare alan, içerisinde 25 metrekare soğuk hava ve donuk hava deposu var. Ayrı gıda deposu da bulunuyor. Yaklaşık 200 metrekare alanı da sunum alanı. Mini bir ofisi var. Aynısını bugün kurmaya çalışsanız, yine 1 milyon TL'yi geçmeyecektir. Bizim oradan verdiğimiz bağış miktarı kurduğumuz ilk 7 ayda 2 milyon TL'yi geçmişti. Tamamı bağıştı, neredeyse hiç satın alım yapmadık. 400.000 TL harcadık, daha 7. ayında 2 milyon TL'lik değer yaratmıştık.

Dilovası halkı oraya alıştı. Devamlı geliyorlar, soruyorlar ve dert yanyıyorlar, biz de dinliyoruz. Problemlerini kaymakamlıklarla ya da diğer birimlerle iletişime geçip çözmeye çalışıyoruz.

Halka dokunan güzel bir nokta oldu. Bu modeli giderek yaygınlaştırmak istiyoruz. Dediğim gibi, bildiğiniz market de kurabilirsiniz, küçük bir alanda hiç market kurmadan sadece araçla civarınızdan meyve sebze benzeri ürünleri toplayarak da dağıtabilirsiniz. Bunu yapan dernek, vakıf, belediyeler de var. Alıyor, direkt ihtiyaç sahibi mahalleye gidiyor, tutanağı tutuyor ve ürünleri hızlı bir şekilde dağıtıyor. Hem etrafındaki israfı önüyor hem de daha fazla insana daha çok ürün ulaştırıyor. Kapasitesi bölgedeki bağış potansiyeline ve belediyenin kaç kişiye ulaşmak istediğine göre değişiyor.

Size ulaşmak isteyen belediyeler web sitesinden mi ulaşır?

BERAT İNCİ: Web sitesi üzerinden ulaşabilirler ya da doğrudan bana (berat@gktd.org) iletebilirler. Bu işi yapmaya gönül versinler. Bizimle çalışmasalar bile neyi nasıl yapacaklarını, konunun ne olduğunu detaylı şekilde aktarmaya çalışıyoruz. Türkiye'de bir tane daha gıda bankası kurulması öyle önemli ki. Böylelikle israfı önleme yolundaki amacımı gerçekleştirmiş oluyorum ve ülke olarak bir adım daha atıyoruz. Gıda Kurtarma Derneği olarak elimizden geldiğince, hiçbir kâr amacı gütmeyen bu işi yaygınlaştırıp daha fazla insana aktarmaya çalışıyoruz. Size de buna vesile olduğunuz için çok teşekkür ederim.

“ULAŞIM YOKSULLUĞU, İŞ BULMA SÜREÇLERİNDEN VE SOSYALLEŞMEDEN MAHRUMİYET DEMEK”

Röportaj

“Doç. Dr. EDA BEYAZIT İNCE”

İTÜ Şehir ve Bölge Planlaması

Pandemi, toplumdaki yoksullaşmayı derinleştirirken eşitsizlikleri de gözler önüne serdi. Ulaşımında bu durum kendini nasıl gösterdi?

EDA BEYAZIT İNCE: Pandemide ön plana çıkan konulardan bir tanesi, hareketli olup olmama veya kimin hareketli, kimin hareketsiz olabileceği konusuydu. Biz ulaşım çalışmalarında bu eşitsizlikler meselesini konuşurken “Kim daha hareketli, kim daha hareketsiz?” sorusunu önümüze koyarız. Daha fazla hareketli olan kesim bir yandan da daha avantajlı olan kesim olarak görünüyordu. İsteddiği zaman her yere gidip gelebilen, istediği zaman uygun fiyatlı uçaklarla yurtdışına çıkıp dönebilen kesimdi. Buna “kinetik elit” diyoruz. Bu kesimi daha avantajlı görüyorduk. Daha hareketsiz kesim belki de ulaşım sistemlerini daha az, sadece gereksinimleri için kullanan kesimdi. Böylelikle dezavantajlı olarak adlandırılıyordu. Şimdi soru yine aynı: Kim hareketli, kim hareketsiz? Ama avantajlı olan kesim bu sefer hareketsiz kalabilen kesim. Çünkü hareketsiz kalabilmek bir yandan da ayrıcalık hâline geldi. Gündelik işlerde çalışanlar, her gün işbaşı yapmak zorunda olan emekçiler bu ayrıcalıktan faydalanamıyor. Kimler faydalanıyor? Bizim gibi akademisyenler ve beyaz yakalılardan bir kısmı. Herkes değil aslında, bilgisayar başında işlerini yürütebilen kesim. Onun dışında da üst tabaka diyebileceğimiz, istedikleri zaman evlerinde kalan, istedikleri zaman hafta sonları sokağa çıkma yasağı olsa bile başka yerlerde konaklayarak hareketliliklerini sürdürenler.

Farklı bir ayrışma da ortaya çıkmaya başladı. Geçen yaz sonu yapılan bir çalışma vardı. Türkiye’de toplam nüfusun %15’i evden çalışma koşuluna sahipmiş. Çalışanların da sadece %9’u evden çalışabiliyormuş. Yani toplumun toplamının %15’i, çalışanların da %9’u. Türkiye için bu çok düşük bir rakam. Diğer Avrupa ülkelerine baktığımız zaman bu rakamların yukarıda olduğunu görüyoruz. İstanbul için elimizde rakamlar yok. Belki yapılması gereken çalışmalardan bir tanesi ama büyük metropollerde bu rakamın %50’lere çıktığını görüyoruz. Bizde oran çok düşük olduğu için mecburen toplumun büyük bir kısmı yine bahsettiğimiz gibi kamusal alanda toplu taşıma araçlarını kullanarak seyahat etmek durumunda kalıyor.

Bu durumu yoksulluk meselesi üzerinden tartıştığımız zaman yine konuştuğumuz konulardan bir tanesi, temel olarak erişilebilirlik.

Hizmetlere günün belki de gerekli olan her saatinde ve rahat bir şekilde kimler erişebiliyor?

Pandemiyle birlikte sokağa çıkma yasaklarının farklı yaş gruplarına kısıtlamalar getirmesiyle erişilebilirliğin kısıtlandığını özellikle de kamusal alana erişilebilirliğin kısıtlandığını gördük. Belki de gerçekten ihtiyacı olan yaşça büyük bireyler, çocuklar ve gençler kamusal alandan mahrum kaldılar, ama tabii ki bu da gereksinimler veya yürütülen politikalar nedeniyle bu şekilde gerçekleşti. Biz, ulaşım yoksulluğu kavramı üzerinden çalışmalar yürütüyoruz. Özellikle bu konuyla ilgili üniversitemizin TÜBİTAK tarafından desteklenen bir araştırma projesi var.

“Ulaşım yoksulluğu” kavramını açar mısınız?

EDA BEYAZIT İNCE: Ulaşım yoksulluğu dediğimizde normal şartlarda ödenebilirliği kastederiz. Bireylerin ve hane halkının ulaşım harcamaları üzerinden yapılan bir tanımlama. Ulaşım yoksulluğunun ilk konusu bu.

TÜİK’in verilerine baktığımızda, Türkiye’de hane halkını %20’lik dilimler içerisinde değerlendirdiğimizde en düşük gelir seviyesine sahip grubun gelirinin %20’sinden fazlasını ulaşım harcadığını görüyoruz. En yüksek gruba karşılaştırıldığında onlar ortalama %10’un altında harcıyor. Çok büyük bir fark. Tabii orada harcanan bütçe çok farklı, belki de lüks bir arabaya, benzine harcanıyordur. Diğer tarafta toplu taşımayla yapılan bir ulaşım ve hareketlilik söz konusu. Gelir, yoksulluk sınırında. Bu sınırın altında olunca ulaşım yoksulluğu da kaçınılmaz oluyor. Bazı insanlar bu durum sebebiyle sokağa çıkamıyor veya iş aramaya gidemiyorlar. Belki hatırlarsınız, pandeminin başlarında Ankara’da erişkin bir birey tek yön minibüs parasının olduğunu ve İŞKUR’a gidebilmek için kilometrelerce yolu yürüdüğünü söylemişti. Yani insanlar ödenebilirlikleri çok düşük olduğu için iş bulma süreçlerinden veya sosyalleşmeden mahrum kalıyorlar. Bu da iş sahasının daralmasına ve sosyal sermayenin azalmasına neden oluyor. Biz bunu “ulaşımda toplumsal dışlanma” olarak tanımlıyoruz. Toplumsal dışlanmanın ulaşım ayağı. Bunları yapamadığı sürece işten, sağlık hizmetlerinden vs. yoksun kalıyor. Bu durum onu toplumun genelinden dışlanmaya doğru daha fazla itiyor ve bir süre sonra buradan çıkış da çok zor oluyor. Ödenebilirlik ve ulaşım sistemlerine maddi olarak erişilebilirlik, kritik konulardan bir tanesi. Dediğim gibi, toplumun farklı gelir grupları için farklı şekillerde gerçekleştiğini görüyoruz.

Doç. Dr. EDA BEYAZIT İNCE

Lisansını Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde tamamladıktan sonra İTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü’nde araştırma görevlisi olarak göreve başladı. Doktora tezini ulaşım yatırımlarının sosyo-mekânsal eşitsizlikler üzerindeki rolü konusunda Oxford Üniversitesi Transport Studies Unit’te tamamladı. İstanbul’da ulaşımın sosyo-mekânsal ve çevresel etkileri, ulaşımın toplumsal cinsiyet boyutu ve düşük karbonlu hareketlilik üzerine araştırmaları bulunmaktadır. TÜBİTAK, YÖK ve uluslararası fonlarca desteklenmiş çalışmaları vardır. “Otonom ve Bütünleşik Araçların Geniş Etkileri” konulu Avrupa Komisyonu COST Eylemi çekirdek üyesidir. İstanbul Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı (SUMP) çalışmalarına paydaş katılım uzmanı olarak katkı vermektedir. İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü’nde öğretim üyesidir. İTÜ Mimarlık Fakültesi İstanbul’da Kentsel Hareketlilik Laboratuvarı’nın kurucu direktörüdür. Üstüne haftalık yazılar yazmaktadır.

Bir diğer konu, erişilebilirlik meselesi. Belki her yerde otobüs durağı var veya çok yaygın bir şekilde otobüs ve toplu taşıma altyapısı söz konusu, ama bu hizmetler her zaman, her saatte bireylerin gereksinimleri doğrultusunda sağlanamıyor.

Bu nedenle de o kesimlerin, coğrafyaların, şehir içerisindeki o bölgelerin bu hizmetten yoksun olduğunu görüyoruz. Bu yüzden zaman meselesi çok önemli. Bu, literatürde özellikle kadınlar için tartışılan konulardan bir tanesi. Çünkü kadın dünyanın birçok ülkesinde -roller biraz değişmeye başladı, ama hâlâ genel geçer bir durum var- maalesef ki çocuktan yaşlıya, sağlığını kaybetmiş bireye bakım hizmetlerinden evdeki bütün işlerin tamamlanmasına kadar her şeyden sorumlu olan ana kişi. Bu nedenle çok karmaşık rolleri içerisinde. Toplu taşıma sistemlerinin yaygın olmaması veya zamansal olarak sıklığının düşük olması kadınları zora sokan konulardan bir tanesi. O yüzden erişilebilirlik ve zaman yalnızca tüm toplum, gençler, farklı saatlerde çalışan bireyler, gece vardiyasında veya güvensiz işlerde çalışan bireyler açısından değil, aynı zamanda toplumsal cinsiyet açısından da önemli konulardan bir tanesi.

Üçüncü bir konu daha var, ama bu çok fazla tartışmadığımız bir konu. Bu da temsiliyet meselesi. Aslında hareketlilik yoksunluğu diye geçer, ama toplumda temsiliyeti yüksek olan gruplar. Bunların eril bir yapıda olduğundan bahsedebiliriz, daha çok erkekler, temsiliyeti daha yüksek olan gruplar. Bütün sistemlerin de onların ihtiyaçlarına göre şekillendiğini ve genellikle onlar tarafından biçimlendirildiğini görüyoruz. Hâlbuki %99, %1 meselesi gibi baktığınız zaman diğer gruplar çoğunlukla toplumun daha büyük bir yüzdesini oluşturuyor. Yine kadınlar, güvencesiz işlerde çalışanlar, LGBTİ+ bireyler, çocuklar, yaşça büyük bireyler gibi grupların kamusal alanda temsiliyetleri düşük. Onlar için çok fazla bir şey yapılmıyor diyebiliriz. Temsil edilmedikleri için hareketlilik özgürlükleri de kısıtlanıyor.

Bütün bu konuların bir de dışsal olan faktörleri var. Özellikle de çevre kirliliğine, ulaşımdan kaynaklanan emisyonlara, kazalara maruz kalma sorunları var. Emisyonlara maruz kalan kitleler nerelerde yaşıyor ve hangi gelir gruplarındaki bireyler? Bunları da değerlendirdiğimiz zaman ulaşım yoksunluğu karşımıza büyük bir külliyat olarak çıkıyor ve önemli bir konu hâline geliyor. Biz, şu anda İstanbul'da bu konu üzerine bir çalışma yürütüyoruz.

Umuyoruz ki 1.5 yıl içerisinde tamamlanacak. İstanbul'un bu konudaki röntgenini çekmek, sonuçları ortaya koymak ve haritalama çalışması üzerinden farklı ihtiyaçları olan veya fırsatlara erişimde kısıtlamaları bulunan bireyleri/bölgeleri tespit etmek için çalışıyoruz diyebilirim.

Bu çalışmanın sonucunda bir eylem planı çıkacak mı? Bununla ilgili bir çalışma var mı yoksa sonuç mu beklenecek?

EDA BEYAZIT İNCE: Bu, aslında bir araştırma projesi. Tabii ki yalnızca araştırma projesi olarak kalmasını istemiyoruz, belirli politikaların da ortaya çıkarılmasını hedefliyoruz. O yüzden biraz daha katılımcı bir süreç planladık. İstanbul için yoksulluk parametrelerini ortaya koymaktan tutun, bireylere sorulacak soruların hazırlanmasına kadar oluşan bir süreç var. Bir yandan da araştırma sonuçlarının karar vericilerle birlikte tartışılmasını içeren bir süreç tasarlıyoruz. Bu nedenle politikaların belirlenmesine yönelik olarak "Evet, biz bunları saptadık, ancak ne yapılabilir, bu sorunların üstesinden nasıl gelinebilir?" sorularının ışığında hayata geçirilebilecek politika önlemlerini de ortaya koymayı hedefliyoruz. Farklı eylem planlarına ışık tutabilecek birtakım politikalar oluşacak.

Son olarak eklemek istedikleriniz var mı?

EDA BEYAZIT İNCE: Pandemi sürecinde özellikle insanlar evlerinde kalmaya devam ettikçe veya iş sahalarına erişemedikçe toplumsal sınıf ayrımı meselesinin de iyice artabileceğinin altının çizilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu, aslında çok eski bir konu. 1980'lerin sonundan itibaren tartışılan konulardan biri. Hareketlilik, toplumsal sınıf meselesi ve birbirlerini nasıl etkiledikleri üzerine çok çalışma yapılmış. Ama pandemide bu konunun tekrar tartışılması gerektiğini düşünüyorum. Toplumsal sınıflar arasındaki ayrışmanın büyümesi ve farkın artması oldukça önemli konular.

DAYANIŞMA AİDATI

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 39. maddesinde genel kural olarak toplu iş sözleşmesinden yararlanma için sendika üyesi olma şartı getirilmiştir.

Bireylerin olumsuz sendika özgürlüğü kapsamında ise, işçi sendikasına üye olmayanlar bakımından toplu iş sözleşmesinden yararlanmak için dayanışma aidatı ödenmesi şartı getirilmiştir. Dayanışma aidatı ödemek suretiyle toplu iş sözleşmesinden yararlanma ise, talep tarihinden itibaren geçerli kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin 30 Aralık 2020 tarihli kararı öncesinde yasanın 39. maddesinde "İmza tarihinden önceki talepler imza tarihi itibarıyla hüküm doğurur," ifadesi yer almaktaydı. Bakırköy 16. İş Mahkemesi, 6356 sayılı kanunun 39. maddesinde yer alan "İmza tarihinden önceki talepler imza tarihi itibarıyla hüküm doğurur," ifadesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu savunarak iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur. Yerel mahkeme, bu kuralla sendikaya üye olmayan işçiler bakımından söz konusu talebin geçerlilik tarihinin toplu iş sözleşmesinin imza tarihi olarak belirlendiğini ve bu suretle işçilerin toplu iş sözleşmesini imzalayan sendikaya üye olmaya zorlandıklarını ifade etmiştir.

3 Mart 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 30.12.2020 tarihli Anayasa Mahkemesi kararıyla "İmza tarihinden önceki talepler imza tarihi itibarıyla hüküm doğurur," hükmü iptal edilmiştir. Bu hükmün varlığında taraf işçi sendikasına üye olmayan ancak toplu iş sözleşmesinden dayanışma aidatı ödemek suretiyle yararlanmak isteyen işçilerin ancak sözleşmenin imza tarihinden itibaren yararlanmaları mümkündür.

Bu kararla birlikte dayanışma aidatı ödeme taleplerini toplu iş sözleşmesinin imza tarihinden önce bildiren işçilerin, imza tarihinden önceki dönem için parasal menfaatler öngören hükümlerden yararlanmalarının önü açılmıştır.

30.12.2020 tarihli kararıyla hükmün iptaline karar veren Anayasa Mahkemesi, iptal kararının gerekçesinde sendika hakkının çalışanları -istediklerinde sendika üyeliğinden ayrılma ve isterlerse hiçbir sendikaya üye olmama- sendikalara karşı da koruduğunu belirtmiştir. Toplu iş sözleşmesi hükümlerinden dayanışma aidatıyla yararlanmada taraf sendikanın onayı aranmayarak sendika üyesi olan ve olmayan işçiler arasında eşitlik ve denge sağlandığı ancak yetki alma ve toplu iş sözleşmesinin hazırlık, müzakere ve pazarlık süreçlerinin devam ettiği dönemlerde sendika üyesi olmayan işçilerin dayanışma aidatı ödemesinin bu kuralla engellendiği ortaya konulmuştur. Bunun engellenmesinin sendika üyesi olan ve olmayan işçiler arasındaki dengeyi bozacak nitelikte olduğu değerlendirilmiştir.

Bu sınırlamanın Anayasa'nın 51. maddesi kapsamında bir toplumsal ihtiyacı karşılamadığı, demokratik bir toplumda bulunması gereken çoğulculuğa zarar verdiği, sendikalar arası rekabeti taraf sendika lehine haksız şekilde bozduğu anlaşıldığından demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir sınırlamanın varlığından söz edilemeyeceği ifade edilmiştir.

Sonuç itibarıyla ilgili kanunun 39. maddesinden "İmza tarihinden önceki talepler imza tarihi itibarıyla hüküm doğurur," ifadesi çıkarılmış olduğundan toplu iş sözleşmesinden dayanışma aidatıyla yararlanan çalışanların, imza tarihinden önce taleplerini iletmeleri hâlinde talep tarihinden itibaren toplu iş sözleşmelerinden yararlanmaları mümkün hâle gelmiştir.

"Av. MERVE KARAKAŞ"
SODEMSEN
Toplu İş Sözleşmesi Avukatı

BELEDİYELERDEN HABERLER

HİZMET

İzmir Büyükşehir Belediyesi ESHOT Genel Müdürlüğü, çevre ilçelerde oturanların kişiselleştirilmiş İzmirim Kart almak için kent merkezine gelmesi zorunluluğunu ortadan kaldırdı. "İzmirim Kart Mobil Hizmet Aracı", 12 Nisan'dan itibaren hizmete başlıyor.

Nilüfer Belediyesi, kapalı pazar alanı, kadın ve çocuk akademisi, kadın derneği, kodlama ve beceri atölyeleri içeren Fethiye Sosyal Yaşam Alanı'nı hizmete açtı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin kırsal kalkınma projelerinin başında yer alan "Başkent Market", Ankara'da giderek yaygınlaşıyor. Halk Ekmek Fabrikası bünyesinde hizmet veren "Başkent Market"ler kadar "Başkent Market Büfeleri"nin sayısı da her geçen gün artıyor. "Başkent Market Büfe"lerin ikincisi Batıkent'te hizmete açıldı.

Karşıyaka Belediyesi, Girne Kültür Park tamamıyla yenilendi. Parkın içinde engelli/çocuk/köpek parkı düzenlemesi yapıldı. Cihat Kora Kütüphanesi'ni ve Kolektif Girişimcilik Merkezi'ni de barındıran alanda organik pazaryeri de bulunuyor. Halı sahanın yenilenme işlemi de tamamlanmak üzere.

Çan Belediyesi, ilçedeki ihtiyaçlar doğrultusunda el emeğine odaklanarak "üretim" yapan bir belediye modeli oluşturmak için çalışmalarına devam ediyor.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi (MESKİ) Genel Müdürlüğü, 65 yaş üstü ve engelli vatandaşların yeni abonelik, abonelik devir ve iptal işlemleri için yerinde abonelik hizmeti vermeye başladı. Türkiye'de ilklerden biri olan sistemle işlemler Teksin Mersin İletişim Koordinasyon ve Analiz Merkezi (TEKSİN) ve MESKİ WhatsApp hattı üzerinden gerçekleştirilebiliyor.

Muratpaşa Belediyesi, Abdullah Sevimçok Sivil Toplum ve İnovasyon Merkezi, Antalya'nın ilk "Sosyal Girişimcilik Programı"nı başlatıyor. Programa eğitim, kültür/sanat, çevre, spor gibi konularda iş fikri olan girişimci ve girişimci adayları başvuru yapabilecek.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, imar planlarının şeffaflığının sağlanması, vatandaşların doğrudan ve en hızlı şekilde imar planlarına erişebilmesi için İmar Otomasyon Sistemi kurdu.

Efeler Belediyesi, vatandaşların ve yerel üreticilerin yüzünü güldüren "Efe Bakkal Projesi"nin açılışını koronavirus tedbirleri kapsamında düzenlenen törenle gerçekleştirdi.

Ataşehir Belediyesi, İlki Şubat ayında hizmet vermeye başlayan "Sosyal Market"nin ikincisi Yenişehir Mahallesi'nde açıldı.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, kent merkezindeki modern binasında "Çocuk Hakları Birimi"ni hizmete başlatıyor. Genel Sekreter Ayşe Ünlüce'yle birlikte yeni merkezi ziyaret eden Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı Yılmaz Büyükerşen, "Çocuk Hakları Birimi"ni kuran ilk yerel yönetimlerden biri olduklarını ve bu birimin 10 yıldır çocuk odaklı önemli çalışmalara imza attığını ifade etti.

Bilecik Belediyesi, "Çocuk Sosyal Tesisi"nin ikincisi için çalışmalar devam ediyor. İlki, Bilecik Belediyesi Türkan Saylan Çocuk Sosyal Tesisi olarak Bahçelievler Mahallesi'nde hizmet veren tesisin ikincisi Hürriyet Mahallesi Kadın Spor Yaşam Merkezi'nde yapılan düzenleme çalışmaları sonrasında hizmete açılacak.

Edremit Belediyesi, edebiyatın ünlü ismi Sabahattin Ali'nin 103 yıl önce Edremit'te yaşadığı ev anı evine dönüştürülerek halkın hizmetine açıldı.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, Güzelbahçe'de Uğur Mumcu Anıtı'na, Ahmet Piriştina Rekreatyon Alanı'na ve Güzelbahçe Limanı'na yerleştirilen Bism istasyonlarının açılışını yaptı. Hizmette giren noktalarla birlikte 55 istasyona ulaşıldığını belirten Başkan Soyer, "Temel hedefimiz, bisikletin İzmir genelinde ulaşım amacıyla kullanımının yaygınlaşmasını sağlamak," dedi.

Odunpazarı Belediyesi, Eskişehir Berberler, Kuaförler, Güzellik ve Dövmecilik Salonu İşletmeleri Esnaf ve Sanatkarlar Odası, özel gereksinimli bireylere kuaför hizmeti vermeye başladı. Yenikent Mahallesi Seramik Park içinde yer alan Engelsiz Kültür ve Sanat Merkezi'nde gerçekleştirilen çalışmalarda Covid-19 önlemleri de alındı.

Karşıyaka Belediyesi, ilçede faaliyet gösteren ve tesis sıkıntısı yaşayan sivil toplum örgütleri için "Dernekler Yerleşkesi" inşa ediyor. Bahçelievler Katlı Pazaryeri'nde kurulan yerleşke en kısa zamanda tamamlanarak hizmete açılacak. Toplam 3.000 metrekarelik alana sahip olacak tesiste 50 adet dernek ofisi, 4 toplantı salonu, 1 çok amaçlı salon, derneklerin adres gösterileceği 250'den fazla posta kutusuyla dolap ve emzirme odasıyla kafeterya yer alacak.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, kent genelinde işletmesini şehit yakınlarına, gazilere, engellilere, dul ve yetim yurttaşlara verdiği 60 yeni İHE büfesini kurmaya başladı. Bu sayı en kısa zamanda 142'ye çıkarılacak. Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, sosyal medya hesaplarından konu hakkında yaptığı duyuruda büfelerin kurulacağı noktaları yoksulluk haritasına göre saptadıklarını vurguladı. Yeni İHE büfeleri sadece yurttaşların ucuz ve sağlıklı ekmeğe ulaşmasını kolaylaştırmadı. Aynı zamanda gittikçe daralan ülke ekonomisinde yeni iş alanlarının açılmasını da sağladı.

Ceyhan Belediyesi

Kadın Eli ekipleri ve Adana Büyükşehir Derman ekipleri Ceyhan'ın mahallelerini tek tek dolaşarak sorunları yerinde çözmeye devam ediyor.

Ankara Büyükşehir Belediyesi

Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı, sosyal yardım yönetmeliğinde yapılan değişikliğin ardından ilk kez online başvuru dönemini başlattı. İhtiyaç sahibi vatandaşlar pandemi sürecinde sosyal yardım alabilmek için başvuru merkezlerinin yanı sıra "<https://sosyalhizmetler.ankara.bel.tr>" adresi üzerinden de online başvuruda bulunabilecek.

Kırklareli Belediyesi

Fen İşleri Müdürlüğü'ne bağlı Park ve Bahçeler Birimi, peyzaj çalışmalarına aralıksız devam ediyor. Kent merkezinde sokakların, caddelerin ve bulvarların refüjleriyle ada dönüşü noktalarında yapılan peyzaj düzenlemeleri ve belediye serasında yetiştirilen çiçeklerin ekimi, kadın personel tarafından gerçekleştiriliyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi

1,275 personelle 19 ilçede vektörle mücadele çalışmalarını aralıksız sürdürüyor. Kış boyunca kesintisiz yapılan sinekle mücadele çalışmalarında Dünya Sağlık Örgütü tarafından onaylanmış ve Sağlık Bakanlığı tarafından ruhsatlandırılmış biosidal ürünler kullanıldı. Vektörle mücadelede ilaçlamanın tek başına yeterli olmadığı gerçeğinden hareketle eğitim çalışmaları da yürütülüyor.

Esenyurt Belediyesi

Bulgaristan'da yapılan genel seçimlerde Esenyurt'ta oy kullanacak vatandaşlar için ulaşım, ambulans, sağlık personeli, yemek ve İBB aracılığıyla Mobil Büfe desteği sağladı.

Mudanya Belediyesi Veteriner Hizmetleri Bürosu, Bursa'da sahihsiz sokak hayvanlarını yeni sahipleriyle buluşturmak için çalışmalarını sürdüren Her Eve Bir Pati Derneği'ne kısırlaştırma işlemleri için destek veriyor.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Konak ile Kadifekale arasındaki tarihi aksı canlandırmayı ve Kemeraltı'nı korumayı hedefleyerek bu bölgedeki Azizler Sokağı'nı modern bir park hâline getirdi. Sokak, oturma birimleriyle ve peyzajıyla bölgeye değer katan bir görünüme kavuştu.

Gülyalı Belediyesi, Balıkçı Barınağı Modernizasyon Projesi'nde uygulanacak tek tip yapının örneği tamamlandı. Belediye Başkanı Ulaş Tepe, tamamlanan TİP-1 yapı içerisinde incelemelerde bulunarak bilgi aldı.

Lüleburgaz Belediyesi, geçtiğimiz Mart ayında 62 aileye nakdi destek sağlandı, 56 aileye de 650 parça giyecek yardımı yapıldı. Tüm bunlarla birlikte gerek belediye hizmet binasında gerek pazaryerlerinde vatandaş ve belediye personeli için 47.820 adet maske ve 8.700 adet eldiven kullanıldı.

Burhaniye Belediyesi, "Yalnız Değilsiniz" projesi kapsamında bakım ihtiyacı olan vatandaşlara destek olmaya devam ediyor.

Atakum Belediyesi, koronavirüs testi pozitif çıkan ya da temaslı olmaları nedeniyle evlerinde zorunlu karantinada bulunan yurttaşlar için başlattığı sıcak yemek dayanışmasıyla 129 günde 2.853 hanede 8.854 yurttaşa ulaştı. Mart ayında kişi başında en yoğun dönemi geçirdiklerini söyleyen Başkan Cemil Deveci, "Dayanışmamızı sürdüreceğiz," dedi.

Avanos Belediye, ihtiyaç sahibi ailelerin 0-10 yaş arası çocuklarına süt desteği vermeyi hedefleyen "Süt Kardeşim" projesi kapsamında Belediye Başkanı Celal Alper İbaş, süt desteği verilen aileleri ziyaret etti.

Esenyurt Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü bünyesindeki Yeni Başlangıçlar Gençlik Merkezi, pandemi nedeniyle verilen bir yıllık aranın ardından faaliyetlerine başladı. Bağımlılıkla mücadele için açılan merkez, hastaların tedavi edilmesi, rehabilitasyonu ve topluma yeniden kazandırılmaları için çalışmalar yürütüyor. Grup tedavisi ve bireysel tedavi sürecinde hastaların sosyal, kültürel, sportif etkinliklere katılımı da sağlanıyor. Merkezde açılan takı tasarımı, resim, folklor gibi atölyelerle hastaların yeni beceriler kazanmalarını ve kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri hedefleniyor.

Hatay Büyükşehir Belediyesi, Erzin Gökdere'de yapımı tamamlanan TÜRKSOY Mesire Alanı düzenlenen törenle açıldı.

Karabağlar Belediyesi ve Kızılay işbirliğiyle Yunus Emre Pazaryeri'nin altındaki 100 metrekarelik alan Kızılay Giyim Mağazası ve depo olarak düzenleniyor. Pazaryeri otoparkında oluşturulacak alanın girişi ayrı olacak. Mağazada ayrıca deneme kabinleri ve temizlik odası yer alacak. Karabağlar Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü ekipleri, dar gelirli ailelerin giysi ihtiyacının karşılanmasında önemli bir işlev görecektir olan mağazanın ve deponun yapımına başladı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Ankara'nın 40 prestij parkında yağmur suyu depolama sistemine geçeceklerini açıkladı. ANFA Genel Müdürlüğü, ilk etapta Göksu Parkı'nda yağmur suyu toplama deposu kurdu.

Babadağ Belediyesi, ilçenin belli bölgelerinde ücretsiz Wi-Fi istasyonları oluşturdu.

Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulan Kent Araştırmaları Merkezi, Karaalioğlu Kent Yaşam Parkı Projesi kapsamında yeniden dizaynedilen tarihi "İpekçilik Mektebi" binasına taşındı. Kentin yerel arşivini ve kültürel mirasını bünyesinde bulunduran merkezde tarihi gazeteler, kitaplar, belgeler ve fotoğraflar paylaşılacak.

Küçükçekmece Belediyesi, 29 Mart-4 Nisan 57. Kütüphane Haftası'nda herkesin kitap okuyabilmesi için "Gezici Kütüphane" projesini hayata geçirdi. Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü tarafından dezavantajlı mahallelere ve okullara ulaşabilmek amacıyla başlatılan "Gezici Kütüphane" hizmeti, 2.930 basılı eserle hem yetişkinlere hem çocuklara bilgi kaynaklarına ücretsiz ulaşım imkânı sağlıyor. "Gezici Kütüphane"nin ilk durağı, Halkalı Meydan ve Halkalı Gündüz Bakımevi oldu.

Seyhan Belediyesi, ilçenin eski köylerinde yaşayan çocuklara yönelik diş taraması çalışmalarına başladı. Diş taraması yapılan çocuklara diş fırçası armağan edildi, dişlerini nasıl fırçalamaları gerektiği konusunda kısa bir eğitim verildi. Tarama çalışmalarında çocuklara oyuncak ve eşofman da armağan ediliyor.

İzmir Büyükşehir Belediyesi İZSU Genel Müdürlüğü, Güzelyalı'da 16 Sokak'ta olası su baskınlarının önüne geçmek amacıyla kapsamlı bir çalışma yürütüyor. İnşa edilen yağmur suyu toplama havuzu ve pompalı basınç hattı sayesinde bölgede biriken yağmur suyu Poligon Deresi'ne deşarj edilecek. İZSU yetkilileri bölgede foseptik imalatına yönelik bir çalışmalarının olmadığını ve bu konudaki yorumların bilgi eksikliğinden kaynaklandığını açıkladı.

Burhaniye Belediyesi, Temizlik İşleri Müdürlüğü ekipleri tarafından Ören Plajı'nda yapılan çalışmalarda kış şartlarından kaynaklı sertleşerek içerisinde taş, yosun ve yabancı maddeleri barındıran kumlar temizlendi.

Merkezefendi Belediyesi, "HES kodlu anahtarlık" uygulaması vatandaşlar tarafından büyük ilgi görüyor. HES kodlu anahtarlıklar, Merkezefendi Belediyesi Ana Hizmet Binası karşısındaki Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü'nden, Merkezefendi Kültür Merkezi'nden, Merkez Kütüphane'den, Sümer ve Sevindik Kadın Çocuk Yaşam Merkezleri'nden alınabilecek.

Mudanya Belediyesi, bilgisayar ve internet erişimine destek olmak amacıyla açtığı online eğitim sınıflarının yanı sıra "Eşit Eğitim Ağı" projesinin de kurulmasını tamamladı. İlçe genelinde belirli noktalarda kurulumu yapılan internet altyapısı sayesinde öğrenciler "Eşit Eğitim Ağı"na bağlanıp ücretsiz olarak internete girebilecek.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, su kullanımında farkındalık yaratmak için Antalya Mobil uygulamasında başlattığı "Antalya Çocuk Su Elçilerini Arıyor" etkinliğine katılarak form dolduran ilk 2.850 çocuğa su matarası ve sertifika hediye etti.

Balıkesir Gönen Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne bağlı ekipler tarafından ilçede yaşayan ihtiyaç sahiplerine yönelik verilen ev temizliği hizmeti devam ediyor.

Babadağ Belediyesi, Çarşı meydanına ve Ziraat Bankası karşısında bulunan park alanına şarj istasyonları kuruldu.

DAYANIŞMA

İzmir Büyükşehir Belediyesi, şehir dışında yaşayıp İzmir'de kanser tedavisi gören ancak kalacak yeri olmayan kadınların barınma ihtiyacını Umut Atölyesi'yle karşılamaya devam ediyor.

Safranbolu Belediyesi Leyla Dizdar Kültür Merkezi'nde bulunan, yeni nesil ve dijital kütüphaneciliği de içinde barındıran kütüphaneye Merkezefendi, Beykoz ve Çankaya Belediyesi'nden kitap desteği geldi.

Döşemealtı Belediyesi, kiracılardan 3 ay daha kira alınmamasına karar verdi.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın "İyilikte ikinci dalgayı başlatıyoruz," sözleriyle yeniden hayata geçirdiği "6 Milyon Tek Yürek Kampanyası"nda toplam destek tutarı ilk 24 saatte 1 milyon TL'yi geçti.

Odunpazarı Belediyesi, aşeviyle ihtiyaç sahiplerine sıcak yemek desteği sağlamaya devam ediyor. Bine yakın ailenin sıcak yemek hizmeti aldığı aşevi, öğle ve akşam yemeklerini ihtiyaç sahiplerine ulaştırmayı sürdürüyor. Eskişehir'de koronavirüse karşı yeni önlemler alan Odunpazarı Belediyesi, karantinede olan vatandaşların iki öğün sıcak yemek ihtiyacını da karşılamaya devam ediyor.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Dairesi'nin Mevlana ve Turgutreis Mahalleleri'nde başlattığı "Evimiz Atölye" projesi kapsamında faaliyet yürüten kadınlar, çoraptan oyuncak üretiyor. Proje, Mersinden Kadın Kooperatifi'nin desteğiyle devam ediyor.

Seyhan Belediyesi, toplumsal yaşamda dezavantajlı durumdaki engelli bireylerin yaşamlarını kolaylaştırmak ve toplumsal yaşama katılımlarını sağlamak için çalışmalarına devam ediyor.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, ihtiyaç sahibi aileler için kırtasiye alışverişine imkân tanıyan, aynı zamanda kırtasiyeciler esnafına da destek olan "Eğitim Kart" desteğinin kapsamını genişletti. İzmir Ticaret Odası'yla İzmir Büyükşehir Belediyesi arasında imzalanan protokolle 3.751 öğrenci daha kırtasiye alışverişini sisteme dahil edilen 50 kırtasiyeden yapabilecek.

Merkezefendi Belediyesi, "Merkezefendi El Ele" iyilik hareketi bu yıl da Ramazan ayında uygulanacak.

Zile Belediyesi, ihtiyaç sahibi vatandaşların ücretsiz yararlanması amacıyla kurulan Sosyal Yardım Mağazası, Salı ve Perşembe günleri hizmet veriyor.

Bornova Belediyesi, Esnaf için önemli bir karara imza atıldı. Pandemi döneminde faaliyetleri durdurulan ya da kısıtlanan işyerlerinin katı atık bertaraf bedelinden muaf olmaları ya da işyeri türüne göre indirimli bedel ödemeleri konusunda karar alındı.

Muratpaşa Belediyesi, Pandemi nedeniyle zor bir yıl geçiren müzisyenleri ilçe sakinleriyle buluşturuyor. 2 ay boyunca her Cuma, ilçenin farklı noktalarında kurulacak olan sahnelerde 200'ün üzerinde müzisyen dinleyicileriyle buluşacak, müzik bu kez sokaktan yükselecek.

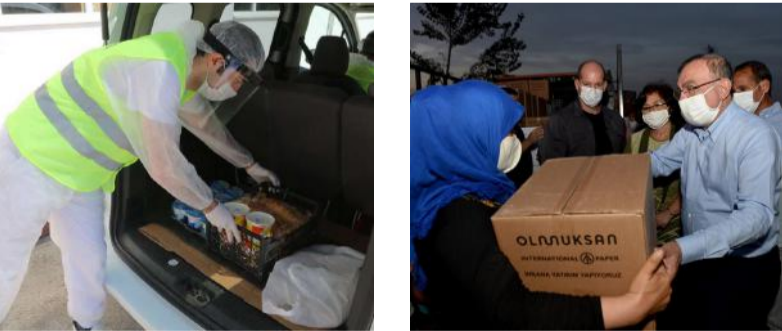
Mersin Büyükşehir Belediyesi, dar gelirli yurttaşlara verilen "Halk Kart"ın Mart ayı tutarlarını hesaplara yatırdı. Sosyal belediyeciliğin önemli örneklerinden biri olan "Halk Kart" hem vatandaşların mutfağına hem bakkallara hem de yerel marketlere katkı sağlıyor.

Atakum Belediyesi, düğün hazırlığı yapan ihtiyaç sahibi çiftlerle mutluluk dayanışması sağlamak için içerisinde gelinlik, damatlık, nişanlı gibi ürünlerin bulunduğu konsept mağazasını hizmete açtı. Çiftlerin mutlu günlerine ortak olduklarını söyleyen Atakum Belediye Başkanı Cemil Devenci, "Gençlerimiz sevgililerini bulsunlar, nikâh memurluğumuza gelsinler, gelinlik ve damatlıkları bizden," dedi.

Seyhan Belediyesi, sıcak yemek, çorba, gıda kolisi, hijyen paketi, maske, çocuklara oyuncak ve kıyafet, Halk Kart, kırtasiye vb. sosyal yardımlarla vatandaşlara, esnafa, özel tiyatrolara ve amatör spor kulüplerine destek olmaya devam ediyor. Covid-19 hastaları için "Pozitif Taksi" ve 65 yaş üstündeki vatandaşların Covid-19 aşılı için sağlık kuruluşlarına naklini ücretsiz sağlayan "Aşı Taksi" uygulamasını da sürdürüyor.

Çerkezköy Belediye Başkanı Vahap Akay tarafından Türkiye Sakatlar Derneği Çerkezköy Şubesi'ne 20 adet manuel tekerlekli sandalye hediye edildi.

Küçükçekmece Belediyesi, pandemi döneminde ilçedeki şehit ve gazi ailelerini yalnız bırakmıyor. "Konuş Küçükçekmece Kemal Başkan Dinliyor" projesi kapsamında hane ziyaretleriyle ilçede çalınmış kapı bırakmayan 16 kişilik saha ekibi, 87 şehit ve 203 gazi ailesini düzenli olarak ziyaret ediyor, isteklerini ve ihtiyaçlarını tespit ediyor, taleplerini dinliyor.

Bu Ramazanda da İyilik Kezanecek
MERKEZEFENDİ EL ELE
iyilik hareketi
BAŞLIYOR
İFTARIMIZI PAYLAŞIYORUZ
RESTORANLAR İÇİN
BAŞVURU TARİHİ: **5 NİSAN PAZARTESİ**
HAYİRSEVERLER İÇİN
İLK KAYIT TARİHİ: **12 NİSAN PAZARTESİ**
KAYIT VE BAŞVURU SAYFAMIZ
www.merkezefendi.bel.tr/elele

ŞENİZ DOĞAN
Y.T. İZMİR BELEDİYESİ İÇİŞLERİ BAŞKAN VAKIF BAŞKANI

ANKARA'DA BİR AFİYET DE BENDEN

Küçük Koli	Orta Koli	Büyük Koli
2 kg Özel Armaçık Ünlü	2 kg Özel Armaçık Ünlü	1 kg Özel Armaçık Ünlü
2 kg Taze Saksar	2 kg Taze Saksar	2 kg Taze Saksar
1 lt Arçılık Yağı	1 lt Arçılık Yağı	2 lt Arçılık Yağı
1 kg Çay	1 kg Çay	1 kg Çay
1 kg Fındık	1 kg Fındık	1 kg Fındık
1 kg Bulgur Pırlavık	1 kg Bulgur Pırlavık	1 kg Bulgur Pırlavık
0,83 kg Domates Salçası	0,83 kg Domates Salçası	1 kg Domates Salçası
1 kg Sıyah Zeytin	1 kg Sıyah Zeytin	1 kg Sıyah Zeytin
1 kg Beyaz Peynir	1 kg Beyaz Peynir	1 kg Beyaz Peynir
1 kg Erişte	1 kg Erişte	0,225 kg Erişte
1 kg Tarhana	1 kg Tarhana	1 kg Tarhana
0,70 - 0,83 kg Domates Salçası		

Küçük Koli: 150,00 TL
Orta Koli: 200,00 TL
Büyük Koli: 250,00 TL

PAKET AL

TARIM, HAYVANCILIK ve ÜRETİCİYE DESTEK

Mersin Büyükşehir Belediyesi Tarımsal ve Veteriner Hizmetleri Dairesi tarafından kent genelinde arı üretimini artırmak amacıyla arı yetiştiricilerine ekipman desteği sağlanıyor. Arı üreticileri için "Bal Gibi Destek, Her Petekte Gelecek" sloganıyla yola çıkılan projenin ilk etabında Erdemli ve Silifke ilçelerindeki arı üreticilerine ekipman desteği verildi. Silifke'de 114, Erdemli'de 154 olmak üzere toplam 268 üreticiye ekipman ulaştırıldı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, yerelden kalkınma hedefiyle kooperatiflerle işbirliği yaparak üreticiyi desteklemeyi sürdürüyor. Korkuteli Osman Kalfalar Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'ne sözleşmeli üretim modeliyle yetiştirmek üzere 4 ton patates teslim edildi. Kooperatifin yetiştireceği patatesler, Büyükşehir Belediyesi tarafından satın alınacak ve avcı böcek üretiminde kullanılacak.

Tepebaşı Belediyesi Kadın Üretici Ürün Satış Noktası ve Ekolojik Pazar, haftanın üç günü hizmet vermeye devam ediyor. Batıkent Belde Evi bahçesinde Perşembe günleri Kadın Üretici El İşi Satış Noktası da faaliyet gösterecek.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, kendi mülkiyetine ait tarım arazilerine de hububat ekimi gerçekleştirerek hayvancılık projelerinde bu hububatları kullanarak maliyetleri düşürmeyi hedefliyor.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, kırsal kalkınma destekleriyle çiftçilerin yüzünü güldürmeye devam ediyor. Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, 25 ilçede 1.319 çiftçiye mısır, 1.615 çiftçiye de yonca tohumu dağıtıldığını belirtti, "Toprağı işleyen ve üreten çiftçilerimizi destekliyor, üretimleri kazanca dönüşüm yüzlerini güldürsün diye çalışıyoruz," dedi.

Gazipaşa Belediyesi ve Gazipaşa Kadın Girişimi Kooperatifi işbirliğiyle Üretici Kadınlar Pazarı tekrar kuruldu. Katılımın yoğun olduğu pazarda kadın üreticiler yiyecek, giyim, takı ve hediyelik ürünlerini sergiledi.

Bornova Belediyesi tarafından düzenlenen ve 110 katılımcının eğitim aldığı arıcılık kursu tamamlandı. Kayadibi Mahallesi'ndeki uygulamalı eğitimi tamamlayan kursiyerler ilerleyen günlerde düzenlenecek olan törenle arılı kovanlarına kavuşarak üretime başlayacak.

Küçükçekmece Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü'nün ilçede yaşayan kadınlara özel olarak ücretsiz hayata geçirdiği Hünerli Eller Çarşısı, Atakent 4. Cadde Menekşe Sosyal Tesisleri Parkı'nda hizmet vermeye başladı. Çarşıda el emeği göz nuru ürünlerini satma fırsatı bulan kadınlar, Küçükçekmece Belediyesi'nin Halk Eğitim Müdürlüğü'yle birlikte kooperatif geliştirme eğitimlerinden de ücretsiz faydalıyor, mesleki açıdan kendilerini geliştirme fırsatı buluyor.

Tarsus Belediyesi, Tarımsal Araştırma Enstitüleri tarafından yapılandırılan, tarımsal yeniliklerin çiftçilere ulaştırılması ve yaygınlaştırılması amacıyla yürütülen projenin sürdürülebilirliğini sağlamak için proje ortağı Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'yle birlikte Kulak Mahallesi'nde 10 dönümlük alana "Ayşehanım yerfıstığı" çeşidinin ekimini sağladı.

Tuzlukçu Belediye Başkanı Nurettin Akbuğa, kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında toplamda 70 dekarlık alana meyve fidanı dikimini başlattı. Başkan Nurettin Akbuğa, "Ülkemizde her geçen gün artan kadına yönelik şiddet ve katledilen kadınların haberleri bizleri derinden üzmektedir. Bu şiddetin önüne geçmek ve katledilen her kadının anısını yaşatmak için 70 dekarlık alanda meyve fidanlarını toprakla buluşturuyoruz. Kadına yönelik yapılan her türlü şiddeti insanlığa yapılmış büyük bir ihanet olarak görüyor, yaşama hakkı elinden alınmış tüm kadınları rahmet ve saygıyla anıyoruz," dedi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, kadın üreticileri desteklemeye ve ürünlerine değer katmaya devam ediyor. Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Dairesi koordinesindeki üretici kadın stantları "Kocaman Bir Biz" sloganıyla Tarsus'ta kuruldu.

Mezitli Belediyesi

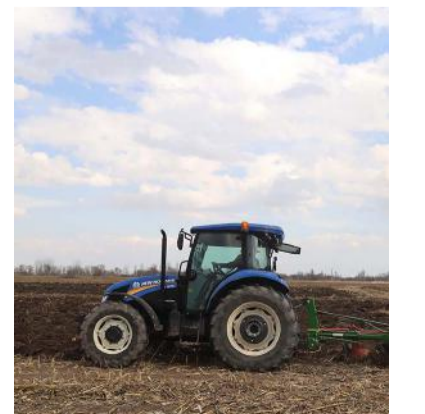
Kadın Üretici Pazarı'nda açtığı tezgâhla ticari yaşama adım atan üretici Ümit Gök, yeni açtığı işyerinde müşterilerine hizmet sunuyor. Gök, Eski Mezitli Mahallesi yolu üzerinde açtığı işyerinde yüzlerce çeşit el üretimi doğal ürünlerini yurttaşlarla buluşturuyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin

İbradı'da bölgeyi alternatif gelir kaynaklarıyla tanıştırmak üzere diktiği 10.000 lale soğanı çiçek verdi. Belediye'ye ait arazide oluşturulan üretim sahasında çoğaltılan lale soğanları, teşvik için çiftçiye dağıtılacak.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi,

2018 yılında hizmete sunduğu Yerel Tohum Üretim Merkezi'nde çoğaltılan milyonlarca yerel tohumu ilçelerde düzenlediği Yerel Tohum Takas Günleri etkinlikleriyle üreticilere ulaştırdı.

EĞİTİM

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Vahap Seçer'in kız çocuklarına ve spora verdiği değerle ortaya çıkan "Kır Çiçekleri" projesindeki öğrencilere Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından "Suyun Değeri" konulu su tasarrufu eğitimi verildi, suyun ve su tasarrufunun önemi anlatıldı.

Aydın Büyükşehir Belediyesi, otizmle ilgili en köklü kurumlardan biri olan Tohum Otizm Vakfı'yla ortak çalışma yürütmeye devam ediyor. Yeni açılan Otizm Destek Merkezi'nde görev alacak olan öğretmenlerin Tohum Otizm Vakfı'nın uzman eğitimcileri tarafından atölye çalışmalarıyla başlatılan hizmet içi eğitimleri devam ediyor.

Efeler Belediyesi'nin ilçede yaşayan vatandaşlara yönelik başlattığı ücretsiz ilkyardım eğitimleri devam ediyor. İlki Efeler'deki mahalle muhtarlarıyla gerçekleşen "Bilinçli İlkyardım Hayat Kurtarır" adlı eğitimden gazeteciler de yararlanıyor.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Fabrikası ve İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu'nun ortaklaşa başlattıkları "Medyada Kadın İstihdamının Temsili: Kadınların Yeni İletişim Teknolojilerini Kullanarak Görsel ve İşitsel Medya Alanında Güçlendirilmesi" projesi kapsamında eğitimlerini başarıyla tamamlayan kursiyerlere sertifikaları verildi.

Nilüfer Belediyesi'nin düzenlediği "Etüt: Güncel Sanata Doğru İlk Adımlar" isimli çevrimiçi programın "Feminist Sanat" oturumuna konuk olan Nora Tataryan, birinci ve ikinci kuşak feminist sanatın gelişim süreçlerini katılımcılarla paylaştı.

Devrek Belediyesi tarafından "Sepet Örcülüğü Kursu" açılacak. Kurs, 120 saat sürecek. Kurs, hafta içi 5 gün 14:00-17:00 saatleri arasında Devrek Halk Eğitim Müdürlüğü Yeni Terminal Alanı'ndaki Devrek Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü eğitim sınıflarında verilecek.

İzmit Belediyesi, "En İyi Narkotik Polisi Anne" projesi kapsamında tüm İZMEK merkezlerinde annelere ve anne adaylarına çocuklarını madde bağımlılığından nasıl korumaları gerektiği anlatıldı.

Muğla Büyükşehir Belediyesi, sanat atölyesi çalışmalarına başlıyor. Türkan Saylan Çağdaş Yaşam Merkezi'nde açılacak olan atölyelerde "Çocuk Sanat", "Kadın Sanat", "Yaşlı Sanat" ve "Engelsiz Renkler Atölyesi" grupları bulunuyor.

Mersin Yenışehir Belediye Meclisi'nde çocukların geleceğine ışık tutacak çocuk üniversitesi projesi oybirliğiyle kabul edildi. Türkiye'de bir ilke imza atarak "0-3 Yaş Erken Çocukluk Eğitimi Projesi"ni hayata geçirerek çocukların gelişimine katkı sunan Yenışehir Belediyesi şimdi de "Yenişehir Çocuk Üniversitesi"yle çocuklara bilim, sanat ve spor etkinliklerini sevdirmeyi ve gelecekteki tercihlerine yön vermeyi hedefliyor.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Dairesi Eğitim ve Önleme Şube Müdürlüğü Eğitim ve Gönüllü İtfaiyecilik Bürosu tarafından verilen Teorik ve Uygulamalı Yangın Güvenliği ve Yangın Söndürme Eğitimleri maske, hijyen ve mesafe kuralları çerçevesinde devam ediyor.

Mersin Büyükşehir Belediyesi İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı, 2021 yılı hizmet içi eğitim planı kapsamında Mersin Üniversitesi işbirliğiyle personele yönelik sertifikalı "Eğitici Eğitimi" düzenledi.

Kuşadası Belediyesi, hamile ve yeni çocuk sahibi olan kadınlara yönelik bir eğitim semineri düzenledi. Maske ve sosyal mesafe kuralı gözetilerek gerçekleşen "Hamilelik ve Sonrası Psikolojik Süreçler ve Beslenme" konulu eğitim seminerine Kuşadalı kadınlar yoğun ilgi gösterdi.

Hatay Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları, vatandaşların kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sunmaya devam ediyor. Antakya, İskenderun ve Payas'ta hizmet veren HATMEK merkezlerindeki eğitimleri başarıyla tamamlayan kursiyerler, Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifika sahibi oluyor.

Araç Belediye Başkanlığı, Araç Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve Kastamonu İŞKUR İl Müdürlüğü işbirliğinde "Bereketli Eller Öğreniyor, Üretiyor" projesi kapsamında "Yöresel Bez Dokumacısı" kursu açıldı.

Tepebaşı Belediyesi bünyesinde kurulan Tepebaşı Belediyesi Toplumsal Eşitlik Merkezi, eğitim faaliyetlerini sürdürüyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, özel gereksinimli çocukların eğitimine Otizm Farkındalık Günü'nde de devam etti. Büyükşehir belediyesinin spor tesislerinde programlara katılan çocuklara eğitimlerini aksatmadıkları için farkındalık günü anısına çeşitli hediyeler verildi.

Küçükçekmece Belediyesi, 57. Kütüphaneler Haftası kapsamında "Kitap Kardeşliğinde Buluşuyoruz" kampanyası ve "Kitap Dağıtım Töreni" düzenledi. Altı ay boyunca Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğü tarafından yürütülen kampanyayla toplanan 40.000 kitap, Türkiye'nin her bölgesindeki ihtiyaç sahibi okullara gönderilmek üzere Küçükçekmece Belediyesi'nden yola çıktı.

Adalar Belediyesi İtfaiye Grup Amirliği tarafından gündüz bakımevinde eğitim gören miniklere "Yangın ve Deprem" konulu eğitim verildi. İtfaiye Ekip Amiri Mehmet Aybakan tarafından verilen eğitimde çocuklara deprem ve yangın anında neler yapılması gerektiği konusunda bilgi verildi.

Muğla Büyükşehir Belediyesi, pandemi sürecinde evde vakit geçiren vatandaşların psiko-sosyal gelişimlerine katkı sağlamak için online sanat terapisi eğitimleri veriyor.

ÇEVRE

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, Güzelbahçe'de yaşayan 18 ile 19 yaşlarındaki 350 genç adına Yelki'de oluşturulan Z Kuşağı Ormanı'nda zeytin fidanı dikim törenine katıldı. Zeytin ağacının önemine vurgu yapan Başkan Soyer, "Sadece bu bölge değil, bütün Anadolu tehdit altında. Öylesine büyük bir hızla yok ediyoruz ki. O nedenle bugün buradaki girişim çok anlamlı," dedi.

Kuşadası Belediyesi, ilçeye karekodlu geri dönüşüm kafesleri yerleştirmeye başladı. Sıfır Atık Projesi kapsamında geri dönüşüm çalışmalarına büyük önem veren Kuşadası Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü'ne bağlı ekipler, ilçe genelinde yürüttükleri çalışmayla üzerinde karekod bulunan 200 yeni kafesi eskileriyle değiştirdi.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, iklim değişikliğinin yaratabileceği kuraklık tehlikesine karşı Kurakçıl Peyzaj Projesi başlattı. Su ve enerjiden tasarruf için kent merkezindeki kavşak ve refüj düzenlemelerinde çim yerine malç uygulaması yapılıyor.

Bodrum Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü'nde görevli çevre mühendisleri, belediye personeline yönelik bina içi ve bina dışı sıfır atık konulu eğitim verdi.

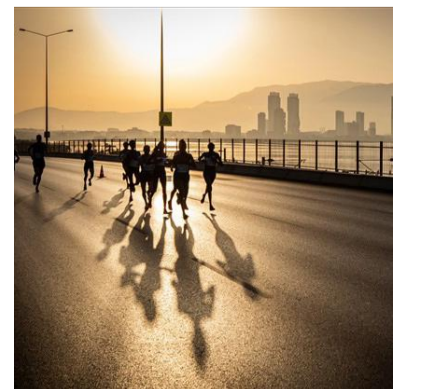
Edirne Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü Çevre Koruma ve Kontrol Birimi tarafından başlatılan kampanya kapsamında Covid-19 sürecinde 5 litre bitkisel atık yağ biriktiren vatandaşlara 5 adet maske ve 1 litre bulaşık deterjanı hediye edilecek.

Hatay Büyükşehir Belediyesi, gelecek yüzyıla daha yeşil bir kent bırakma arzusunu gelecek nesillerle birlikte gerçekleştiriyor. Büyükşehir belediyesi ekipleri, Antakya İlkokulu öğrencileriyle birlikte Hatay Stadyumu'nun çevresinde onlarca fidanı toprakla buluşturdu.

Gazimur Belediyesi Destek Eğitim Kurs Merkezi'nde düzenlenen kurslara katılan öğrencilerle öğretmenlerin başlattığı kampanya kapsamında 200 zeytin fidanının dikimi yapıldı. Toplu fotoğraf çekiminde çocuklar, "Çevreyi güzelleştiren ağaçlardır, ağaçları güzelleştiren temiz çevredir" mesajının yer aldığı pankart açtı.

Güzelbahçe Belediyesi'nin başlatmış olduğu ağaçlandırma kampanyasının ikinci ayağı olan "Barış, Demokrasi ve Birlikte Orman" için ağaç dikimi yapıldı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi ekipleri, kent genelindeki temizlik çalışmalarında ilçe belediyelerine destek olmak için yoğun bir çalışma programı başlattı. Kısıtlama uygulamasının olduğu hafta sonlarında da devam eden çalışmaları ilk durağı, Karabağlar ilçesi oldu. İlçe belediyesi ekiplerinin de yer aldığı temizlik çalışmasında yaklaşık 110 personel görev aldı, 15 araç kullanıldı. Caddelerin ve sokakların yanı sıra sahil bandında da kapsamlı temizlik yapıldı.

SPOR

İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki Spor İstanbul tarafından 3-15 yaş arası öğrencilere yönelik düzenlenen Spor İstanbul Okulları'nda kayıtlar 1 Nisan'da açıldı. Eğitimler, 5 Nisan 2021'de başladı, 29 Mayıs 2021'de sona erecek. 14 farklı spor branşında verilecek olan eğitimlerde çocukların erken yaşta spora yönlendirilmesi ve sporu alışkanlık hâline getirmesi hedefleniyor.

Tepebaşı Belediyesi'nin Şirintepe Mahallesi'nde hizmete sunduğu Yunus Emre Spor Tesisleri'nde yeni dönem kursları başladı.

Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar, Covid-19 salgınıyla beraber maddi/ manevi sıkıntı yaşayan amatör spor kulüplerini unutmadı. Kulüplere destek için 1 milyon TL bütçe ayrıldığını açıkladı.

Burdur Belediyesi, Yeşilova Belediyespor'a malzeme yardımında bulundu. Başkan Ercengiz, "Burdur Belediyesi olarak imkânlarımız ölçüsünde takımımıza destek olmaya çalıştık. Spor; dostluktur, kardeşliktir. Yeşilova Belediyespor'a başarılar diliyorum, sporcu kardeşlerimiz malzemeleri güle güle kullansınlar," dedi.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, Kadınların spor yaparak zinde kalmalarını sağlamak amacıyla hayata geçirilen "Sağlıklı Yaşam İçin Güne Sporla Başlıyoruz" etkinliği parklarda ve spor sahalarında devam ediyor.

Bayraklı Belediyesi, İzmir depreminde hayatını kaybeden başarılı futbolcu Malik Tahirler anısına futbol turnuvası düzenledi. Bayraklı'dan 12 takımın katıldığı etkinlikte Soğukkuyu Spor Kulübü şampiyon oldu. Başarılı sporculara kupa ve madalyalarını Bayraklı Belediye Başkanı Serdar Sandal takdim etti.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, amatör ligde faaliyet gösteren Çerkezköy Belediyesi Gençlik Spor Kulübü'ne 100.000 TL nakdi yardımda bulundu.

Seyhan Belediyesi Spor Okulları'nda eğitim tüm hızıyla devam ediyor. Hafta içi her gün 7-15 yaş grubundaki çocuklara değişik branşlarda temel eğitim veriliyor.

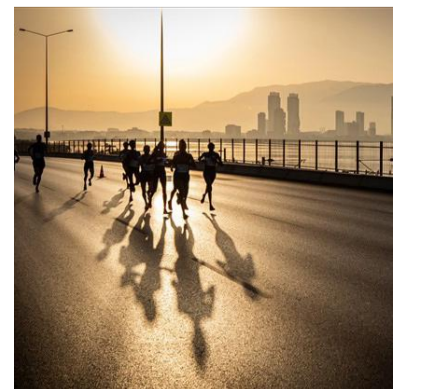
Adana Büyükşehir Belediyesi, Türkiye Tenis Federasyonu 12 Yaş Hafta Sonu Tenis Turnuvası, Spor Park Tesisleri'nde gerçekleşti. 24 sporcunun katıldığı müsabakalarda dereceye girenlere kupaları verildi.

Mersin Yenışehir Belediyesi ile Türkiye Triatlon Federasyonu işbirliğinde düzenlenen ve sezonun ilk yarışı olan Yenışehir Triatlonu büyük bir mücadeleye sahne oldu. Pandemi nedeniyle bir yıldır yapılamayan triatlon müsabakaları yeni sezon startını Yenışehir'den verdi. 26 ilden sporcunun mücadele ettiği yarışlarda Genç, Elit, Paratriatlon (engelli) ve Yaş Grupları kategorilerinde sporcular ter döktü.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki Spor İstanbul tarafından düzenlenen N Kolay İstanbul Yarı Maratonu, 4 Nisan 2021 Pazar günü gerçekleşti. World Athletics tarafından Elite Label kategoride gösterilen yarış, ilkbaharda koşulan Avrupa'daki tek yarı maraton oldu. Tarihi Yarımada'nın büyüleyici atmosferinde düzenlenen etkinlikte pandemi tedbirleri nedeniyle 4.000 sporcu yer aldı.

Karşıyaka Belediyesi ve Karşıyaka Spor Kulübü işbirliğiyle tenis şubesine yeni kortlar kazandırılıyor. Yenilenen kortlarla daha çok sporcuya daha iyi şartlarda spor yapabilme imkânı yaratılıyor. Ayrıca gerçekleştirilecek ulusal turnuvalara Karşıyaka Spor Kulübü ev sahipliği yapabilecek.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin düzenlediği Uluslararası Maraton İzmir'in ikincisi 11 Nisan'da koşuldu. "Sürdürülebilir Bir Dünya İçin Koşuyoruz" sloganıyla organize edilen yarışa aralarında üst düzey atletlerin de yer aldığı 1.250 koşucu katıldı.

KÜLTÜR SANAT

Muğla Büyükşehir Belediyesi ve Güney Ege Kalkınma Ajansı işbirliğiyle Yatağan ilçesi Turgut Mahallesi'nde bulunan tarihi Osman Hamdi Bey Evi'ne Sanal Müze kurulacak. Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Gürün ve GEKA Genel Sekreteri Özgür Akdoğan arasında imzalanan protokol kapsamında 1 milyon 143 bin 250 TL maliyet belirlenen Sanal Müze projesinde 857 bin 250 TL GEKA, kalan tutar Muğla Büyükşehir Belediyesi tarafından karşılanacak.

Kartal Belediyesi Ana Hizmet Binası'nda bulunan fuaye alanı renkli bir sergiye daha ev sahipliği yapıyor. Özkan Dinç'in pandemi döneminde çizdiği yirmi beş resimden oluşan "Karantinanın Getirdiği Renkler" isimli sergi, Kartallı sanatseverlerin beğenisine sunuldu.

Çorlu Belediyesi, yeni bir projeyi daha hayata geçirdi. Çorlu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü bünyesinde kurulan Çorlu Belediyesi Bando ve Kent Orkestrası, vereceği konserlerle kulakların pasını silmeye hazırlanıyor.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı, bu yıl yedincisi düzenlenen "ArtAnkara Çağdaş Sanat Fuarı"na BELMEK'lerde görevli usta öğreticilerin eserleriyle katıldı. Fuarda 11 seramik, 5 mozaik ve 28 yağlı boya resim yer alıyor.

Çanakkale Belediyesi Çocuk Kültür Evi'nin pandemi önlemleri kapsamında çevrimiçi yürüttüğü atölye ve etkinlik programlarının Nisan ayı içerikleri tüm çocuklara birbirinden neşeli, eğlenceli ve keyifli öneriler getiriyor. Çocuk Kültür Evi'nin "İlham Veren Portreler" başlığıyla hazırladığı içerikler kapsamında 7 Nisan 2021 Çarşamba günü başarılı girişimci Bill Gates tanıtıldı. Etkinlikte 21 Nisan 2021 Çarşamba günü dünyaca ünlü müzisyen Fazıl Say tanıtılacak.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin düzenlediği Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Uluslararası Karikatür Yarışması'nda ödül alan ve sergilenmeye değer görülen karikatürler Ahmet Adnan Saygun Sanat Merkezi'nin ardından CHP Genel Merkezi'nde sergilenmeye başladı.

Ataşehir Belediyesi ile İstanbul Modern Sanatlar Müzesi işbirliğiyle 27-29 Nisan tarihleri arasında iki program düzenlenecek. Etkinlik ilk olarak 27 Nisan tarihinde "Sanatın Kimyası" atölyesiyle başlayacak. 5-12 yaş grubu çocuklar kimyayı ve bilimi daha yakından tanıma imkânına sahip olacak. Çocukların zararsız maddelerle interaktif ve eğlenceli deneyler yapması için hazırlanan atölye, öğretmenlerin ve velilerin gözetiminde yapılacak.

Çiğli Belediyesi, Dünya Tiyatrolar Günü etkinlikleri kapsamında "Salgın Döneminde Dijitalleşen Sanat ve Tiyatro" söyleşi gerçekleştirildi.

Bodrum Belediyesi Şehir Tiyatrosu, "Uçurtmanın Kuyruğu" oyununu 65 yaş üstü vatandaşların izni olduğu saatlerde oynayacak.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, binlerce müzisyenin sanatseverlerle buluşmasını sağlayacak yeni bir projeyi hayata geçiriyor. Kentin farklı noktalarını açık hava sahnesine dönüştüren "İstanbul Bir Sahne"yle özlenen kültür sanat etkinlikleri açık havada, ücretsiz ve pandemi koşullarına uygun olarak gerçekleştiriliyor. Projeyi sosyal medya sayfasından duyuran İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, pandeminin başından bu yana zor günler yaşayan müzisyenlere önemli bir destek sağlanacağını söyledi.

Çankaya Belediyesi'ne bağlı Çankaya Evleri'nde yeni dönem kurslar devam ediyor. Pandemi kurallarına maksimum özenin gösterildiği kurslarda farklı branşta hobi ve meslek edindirme eğitimleri veriliyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, koronavirüs salgını sürecinde sahnelerden uzak kalan özel tiyatrolara destek oluyor. Altı yerel tiyatroların oluşturduğu Antalya Özel Tiyatrolar Birliği'nin oyunları dijital platformda seyirciyle buluşuyor.

Kartal Belediyesi, Nisan ayı süresince sanat sektörüne destek olmaya devam edecek. Etkinliklerle kültür sanat sektöründeki birçok değerli isim online programlar aracılığıyla sanatseverlerle buluşacak.

Yenimahalle Belediyesi Kreş ve Gündüz Bakımevleri Tiyatro Grubu, ilk gösterisini sergiledi. Tamamı belediye kreşlerindeki öğretmenlerden oluşan tiyatro topluluğunun "Temiz Kalpler, Temiz Doğa" adlı ilk oyunu Batıkent Sinan Bengier Tiyatro Salonu'nda seyirciyle buluştu.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmir aşığı sanatçı Dario Moreno'nun 100. yaşının kutlandığı 3 Nisan'da çevrimiçi konser düzenledi. Sanatçının anısına Dario Moreno Sokağı'nda bir de mural yapıldı.

Çankaya Belediyesi, 23-30 Nisan tarihleri arasında 23 Nisan Şenliği kapsamında Çocuk Tiyatrosu Günleri düzenliyor. Sanata ve sanatçıya destek amacıyla yapılacak etkinliklerle tüm tiyatro oyunları ve tiyatro gruplarının eğlenceli atölyeleri online olarak miniklerle buluşacak.

Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Ankara Kent Konseyi, bu yıl yedincisi düzenlenen ArtAnkara Çağdaş Sanat Fuarı ATO Congressium'da sanatseverlerle sanatçıları buluşturdu.

ETKİNLİK

Konak Belediyesi'nin de katıldığı, Türkiye Belediyeler Birliği'nin düzenlediği "Akıllı Şehirler ve Kent Ekonomisi" oturumunda konuşan Konak Belediye Başkanı Abdül Batur, TBB çatısı altında akıllı şehirler birimi kurulmasını önerdi. Şehirlerde teknoloji kampüsleri oluşturulabileceğine de işaret eden Batur, Konak'ta "Dijital Araştırmalar Merkezi" kuracaklarını açıkladı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İZFAŞ desteğiyle Efor Fuarcılık tarafından yapılan MODEKO 2021 32. Uluslararası İzmir Mobilya Fuarı başladı. Pandemi tedbirleri alınarak yapılan MODEKO'nun salgın sürecindeki ilk fiziki fuar olduğuna dikkat çeken İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, "Bu sıkıntılı süreçte hedefimizden hiç şaşmadan fuarlarımızı dijital ortama taşıdık," dedi.

Avcılar Belediyesi'nin "Avcılar2029" hedefiyle düzenlediği çalıştaylara bir yenisi daha eklendi. Çalıştay dizisinin altıncısı, "Mimari ve Kent Estetiği" başlığıyla düzenlendi. Çalıştay, konunun uzmanlarını, sivil toplum kuruluşlarını ve sektör temsilcilerini bir araya getirdi.

Kartal Belediyesi Rıfat Ilgaz Eğlenceli Çocuk Kütüphanesi, 29 Mart-4 Nisan Kütüphaneler Haftası dolayısıyla keyifli bir söyleşiye ev sahipliği yaptı.

Nilüfer Belediyesi Kent Konseyi Hayvan Hakları Çalışma Grubu'nun organizasyonu ve Nilüfer Belediyesi Veteriner İşleri Müdürlüğü, Nilüfer Belediyesi Nilüfer Kent Tiyatrosu Sanat Teknik Ekibi, Her Eve Bir Pati Derneği işbirliğiyle "Ahşap Kedi Evi Atölyesi" düzenlendi. Nilüfer Kent Konseyi'nde bir araya gelen hayvanseverler ilk olarak kendilerine verilen ahşap malzemelerle Nilüfer Belediyesi Nilüfer Kent Tiyatrosu Sanat Teknik Ekibi desteğiyle farklı mimaride kedi evleri yaptı. Gönüllüler daha sonra kedi evlerini rengârenk boyayarak sahihsiz kedilerin kullanımına hazır hâle getirdi.

Bayraklı Belediyesi'nin düzenlediği toplantıda Bayraklı'nın kentsel dönüşüm konusu masaya yatırıldı. Kentsel Dönüşüm ve Şehircilik Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Sekreteri Haldun Ersen, şehir plancıları Ali Kemal Şahin ve Erol Dalgıç, Bayraklı'da kentsel dönüşümde izlenecek yol haritasının nasıl olması gerektiğiyle ilgili sunumlar yaptı.

Saray Belediyesi, "Hayalimdeki 23 Nisan" konulu resim yarışması düzenliyor.

Bolu Belediyesi ve Neuss Belediyesi, telekonferans yöntemiyle bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmede gelecek planları hakkında ve işbirliği/dayanışma konularında görüş alışverişinde bulunuldu.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı ve Mersin Kent Konseyi işbirliğinde "Yaşlı Dostu Kent Mersin" çalıştayını düzenledi. Çalıştayla kentte yaşayan yaşlıların hayatını kolaylaştırmak, mevcut düzeni iyileştirmek, şu ana kadar yapılan uygulamaları derlemek, eksikleri tespit etmek ve çalışmalarını geliştirmek amaçlandı.

Karabağlar Belediyesi, 32. Uluslararası İzmir Mobilya Fuarı'nda başta Mobilyacılar Çıraklık Eğitim Merkezi olmak üzere yaşama geçirdiği çok sayıda projeyi ziyaretçilere anlatma olanağı buluyor. Kavacık Köyü'nün coğrafi işaret belgesi almış dünyaca ünlü üzümüyle yapılmış lokumlar da konuklara ikram ediliyor.

Nilüfer Belediyesi'nin pandemi öncesi Konak Kültürevi'nde düzenlediği psikolojik film çözümlemesi etkinlikleri Dr. Aslı Aktümen'in katılımıyla ilk kez çevrimiçi gerçekleştirildi.

Beylikdüzü Belediyesi, 57. Kütüphane Haftası kapsamında etkinlik düzenledi. "Beylikdüzü Belediyesi Yılın Okurları Ödül Töreni"ne katılan Başkan Çalık, yıl içerisinde kütüphaneden en çok kitap alıp okurlara ödülleri takdim etti. Çalık, törende yaptığı konuşmada Beylikdüzü'nde 16 tane kütüphanenin bulunduğunu hatırlattı, "Önümüzdeki aylarda bu kütüphanelere iki tane kütüphane daha ekleyeceğiz," dedi.

Artvin Belediyesi, Dere Mahallesi sakinlerine yönelik Kentsel Dönüşüm Çalışmaları Bilgilendirme Toplantısı düzenledi.

Bolu Belediyesi, çalışmalarına ilgili bilgilendirme yaptı. Başkan Özcan, "Bolu'da ilk kez bir belediye başkanı vaatlerini unutmuyor, unutturmuyor ve neler yaptığını, neleri yapamadığını sizinle samimi olarak paylaşıyor," dedi.

Adana Büyükşehir Belediyesi Derman ekipleri, Dünya Sokak Hayvanları Günü dolayısıyla Merkez Park'ta bir etkinlik düzenledi.

Kadıköy Belediyesi, Uluslararası Masa Tenisi Federasyonu tarafından ilan edilen "Dünya Herkes İçin Masa Tenisi Günü", Kadıköy Selamiçeşme Özgürlük Parkı'nda düzenlenen bir turnuva ile kutlandı.

Bayraklı Belediyesi, İzmir Kadın Kuruluşları Birliği ve İzmir Kent Konseyi işbirliğiyle "Ulusal Kanser Haftası" etkinlikleri kapsamında kadın hastalıkları semineri verilecek. İnternet üzerinden gerçekleştirilecek etkinlikte jinekolojik kanserler ve korunma yolları anlatılacak.

Bozüyük Belediyesi, 2. İnönü Zaferi'nin 100. yıldönümünü etkinlikleri kapsamında panel düzenledi.

Konak Belediye Başkanı Abdül Batur, Roman Haber Ajansı'nda katıldığı "Bir Recalim Var" programında Roman vatandaşlara yönelik olarak yapılan çalışmalar hakkında ayrıntılı bilgiler verdi. Konak'ın sadece 1. Kordon, 2. Kordon, Güzelyalı ya da Göztepe olmadığını, aynı zamanda Ege, Yenisehir, Tepecik ve Hilal Mahalleleriyle de meşhur olduğunu ifade eden Başkan Batur, yaklaşık 400.000 nüfuslu Konak'ta 60.000 civarında Roman yaşadığına işaret etti. Mahallelerde yaşanan sıkıntıları yerinde izlediklerini söyleyen Batur, bölgedeki kanaat önderleriyle ve Roman dernekleriyle birlikte çalıştıklarını da vurguladı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Ankara Kent Konseyi, "4 Nisan Dünya Sokak Hayvanları Günü" nedeniyle Gölbaşı Hayvan Barınağı ile Kısırlaştırma ve Sahiplendirme Merkezi'nde bir etkinlik düzenledi. EMPATİ Doğa ve Hayvan Savunucuları Derneği'yle Patileri Koruma Derneği üyelerinin de katıldığı etkinlikte can dostlar yalnız bırakılmadı.

Beşiktaş Belediyesi Kadın Dayanışma ve Yaşam Merkezi'yle sosyal bir girişim olan Öğrenme Meraklıları işbirliğiyle düzenlenen Meraklı Atölyeler devam ediyor.

SOKAK HAYVANLARINA YARDIM

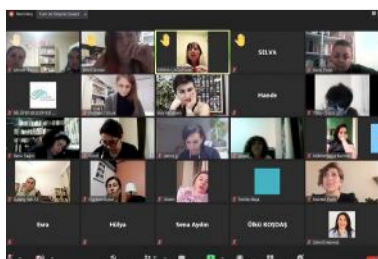
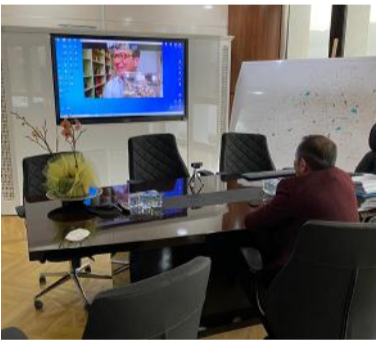
Elmadağ Belediyesi, sokağa çıkma yasağı sürecinde yiyecek bulmakta zorlanan sokak hayvanlarının yiyecek, mama ve su ihtiyaçlarını karşılamaya devam ediyor.

Çankaya Belediyesi Sahipsiz Sokak Hayvanları Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi, sokak hayvanlarının popülasyonunu dengede tutabilmek ve sağlıklarını korumak için kısırlaştırma çalışmalarını sürdürüyor. Belediye, yılda yaklaşık 2.000 köpeği kısırlaştırıyor.

Turgutlu Belediye Başkanı Çetin Akın, 4 Nisan Dünya Sokak Hayvanları Günü'nde sokakta yaşayan can dostları unutmadı. Turgutlu'nun farklı noktalarında ve Geçici Hayvan Bakım Evi'nde yaşayan sokak hayvanlarını besledi. Başkan Çetin Akın, "Kapınızın önüne bir kap mama, bir kap su bırakarak sokakta yaşayan canlarımıza destek olun. Ayrıca barınamızda bulunan sevimli dostlarımızı sahiplenebilir, onlara bir yuva açabilirsiniz," dedi.

Kartal Belediyesi, Covid-19'la mücadele kapsamındaki sokağa çıkma kısıtlaması sırasında sokak hayvanlarına mama ve su desteği verdi. İlçe genelinde pek çok farklı noktaya ulaşan ekipler, sokak hayvanları için mama ve su bıraktı.

Odunpazarı Belediyesi, sokağa çıkma kısıtlamasının uygulandığı günlerde de sokakta yaşayan hayvanları unutmadı. Odunpazarı Belediyesi Hayvan Sağlığı Merkezi ekipleri, Odunpazarı'nın birçok noktasında besleme çalışması gerçekleştirdi.

DİĞER

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, gerçekleştirdiği projeler, şeffaf yönetim uygulamaları ve pandemi sırasında toplum sağlığının korunması için yaptığı çalışmalar nedeniyle City Mayors Foundation (Belediye Başkanları Vakfı) tarafından düzenlenen World Mayor, 2021 Dünya Belediye Başkanı Ödülü'ne aday gösterildi.

Konak Belediyesi ve Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şubesi, sürdürülebilir çevre ve kentler amaçlayan projeler üretmek ve bu çalışmalarını kent yaşamına dahil edebilmek için işbirliğine gitti. Konak'ı daha yaşanabilir bir ilçe hâline getirecek protokolü Konak Belediye Başkanı Abdül Batur ve TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Emine Helil İnay Kınay birlikte imzaladı.

Merkezefendi Belediyesi, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kapsamında çocukların bayram coşkusunu yaşamaları için resim ve şiir yarışması düzenliyor.

Foça Belediyesi ve Foça İlçe Tapu Müdürlüğü arasında "Rayiç Bedeli İşlemleri Protokolü" imzalandı. Gayrimenkul sahipleri, Tapu Müdürlüğü tarafından istenen rayiç belgesine belediyeye gitmelerine gerek kalmadan Tapu Müdürlüğü'nden ulaşabilecek.

Balıkesir Gönen Belediyesi ile Genel-İş Sendikası arasında Belediye Başkanı İbrahim Palaz ve Genel-İş Sendikası Genel Başkanı Remzi Çalışkan'ın katılımıyla toplu iş sözleşmesi imzalandı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından engelli vatandaşların hayatını kolaylaştıran tasarım ve ürünleri, proje ve uygulamaları desteklemek amacıyla verilen "Türkiye Erişilebilirlik Ödülleri"nde Yerel Yönetim Hizmetleri kategorisinde ikinci oldu.

Şişli Belediyesi, 25 mahallesinde "Mahalle Afet Gönüllüsü" ekiplerini kurarak afetlere hazırlanıyor. "Temel Afet Bilinci Eğitimi"ni tamamlayan gönüllü ekipler, mahallenin afetlere hazırlanmasına destek olmanın yanı sıra afet öncesinde, sırasında ve sonrasında her türlü desteği sağlayabilme yetkinliğine sahip olacak.

Nilüfer Belediye Başkanı Turgay Erdem, Nilüfer Kent Konseyi'nin düzenlediği "Turgay Başkan'la Mahalle Buluşmaları"nda Cumhuriyet Mahallesi sakinlerini dinledi.

Lüleburgaz Belediyesi, 5-14 yaş arasındaki çocuklar için "2021 Çevre Yılı" temalı 30. Uluslararası Çocuk Şenliği Resim Yarışması düzenliyor.

Foça Belediyesi ile Çankaya Belediyesi arasında kardeş kent protokolü imzalandı. Foça Belediyesi'nin başkentteki ilk kardeş ilçesi Çankaya oldu.

Muğla Büyükşehir Belediyesi, "Yılın Engelsiz Şehri" seçildi.

Bandırma Belediyesi ile Genel-İş Sendikası arasında Belediye Başkanı Av. Tolga Tosun ve Genel-İş Sendikası Genel Başkanı Remzi Çalışkan'ın katılımıyla toplu iş sözleşmesi imzalandı.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, Ankara Sivil Toplum Örgütleri Platformu tarafından Vefa Ödülü'ne layık görüldü. ASTOP çatısı altındaki 16 derneğin vefa ödülünü takdim eden GGYD Başkanı Nezhil Alıoğlu, "Geçen 2 yıllık sürede Ankaralı'nın aklına gelmeyen işler yaptınız. Kalben herkesin duasını aldınız," dedi.

İzmit Belediye Başkanı Fatma Kaplan Hürriyet, toplu iş sözleşmesindeki maaş artışından sonra çocuklarının daha iyi şartlarda eğitim alması için belediye emekçilerine %50 eğitim bursu sağladı.

Nilüfer Belediyesi, dünya genelinde milyonlarca kişi tarafından kullanılan ve Türkiye'de de son yıllarda trend hâline gelen "Podcast" alanında yayınlara başladı.

2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü Kapsamında

Konak Belediyesi, Engelsiz Yaşam Köyü'nde düzenlenen Otizm Festivali'yle Dünya Otizm Farkındalık Günü'nde otizme dikkat çekildi. Engelsiz Yaşam Köyü'nü "En mutlu olduğum hizmetimiz," sözleriyle anlatan Başkan Batur, "İki senede dünya kadar iş yaptık. Ama bana en memnun olduğum iş nedir diye sorarsanız, çocuklara hizmet getirebilmek, onlara pozitif ayrımcılık yapabilmek, eğitimlerine, hayatlarına katkı sunabilmektir," diye konuştu.

Muğla Büyükşehir Belediyesi, "2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü" kapsamında otizmliler için Engelsiz Renkler Atölyesi'nde resim çalışması gerçekleştirdi. Otizmde farkındalık yaratmak için alanında uzman öğretmenler eşliğinde gerçekleştirilen resim çalışmasına Türkiye'de ilk olan "Kısa Mola" projesinden yararlanan otizmliler de katıldı. "Benim Rengimi Fark Et" temasıyla düzenlenen etkinlikte çocukların sanat aktiviteleriyle psiko-motor becerilerinin gelişmesi amaçlanıyor.

Döşemealtı Belediyesi, Ekolojik Kreş öğretmenleri, 2008 yılında Birleşmiş Milletler tarafından ilan edilen "2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü" nedeniyle düzenledikleri etkinlikte otizme dikkat çekti. Mavi kıyafetler giyerek mavi maske takan, okul bahçesindeki ağaçları mavi kuşlarla, kelebeklerle ve balonlarla süsleyen öğretmenler, farkındalık için mavi balon uçurdu.

Adana Büyükşehir Belediyesi Derman ekipleri, "Dünya Otizm Farkındalık Haftası" nedeniyle bir günlerini otizmlilerle geçirdi. Derman ekipleri, çocuklarla bahçe düzenledi, müzik eşliğinde dans etti, otizmin eksiklik değil, farklılık olduğu mesajını verdi.

Mezitli Belediyesi'nin yapımcılığını üstlendiği, otizmliler için çocukları olan ailelerin yaşadıklarının anlatıldığı "Benim Dünyam" isimli kısa filmin basın galası yapıldı.

İzmit Belediyesi ve Kocaeli Otistik Çocuklar Derneği'nin "2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü" kapsamında gerçekleştirdiği program sayesinde otizmliler gün boyunca eğlendi.

Ataşehir Belediyesi, CarrefourSA, Tohum Otizm Vakfı, AGİD ve Exitcom işbirliğiyle başlatılan ve üç yıldır devam eden proje, otizmliler için eğitime katkı sağlamaya devam ediyor. "Otizmin Farkındayız, Geri Dönüşümle Yanınızdayız" sloganıyla gerçekleştirilen projeye kullanılmayan elektronik eşyalar toplanıyor, geri dönüşümleri sağlanıyor. Elde edilen gelir de otizmliler için burs dönüşüyor. Kullanılmayan elektronik eşyalar, Ataşehir Belediyesi hizmet binalarında, CarrefourSA'larda ve mahalle muhtarlıklarında toplanıyor.

Esenyurt Belediyesi Özel Eğitim Merkezi öğretmen ve öğrencileri, "2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü"nde gökyüzüne mavi balon uçurdu.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Engelliler ve Sağlık Hizmetleri Dairesi tarafından otizmliler için başlatılan "Otizm Bilinçli Aile Projesi", "2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü"nde tamamlandı.

Atakum Belediyesi, AtaÇocuk Anaokulu öğretmen ve öğrencileri "2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü" nedeniyle çektiği videoda tek ses oldu. Minik öğrenciler ve duyarlı eğitimciler, farkındalık için boyadıkları elleriyle "Otizmin farkındayım, onların yanındayım," dedi.

Bornova Belediyesi'nin Yaka Mahallesi'nde yer alan tarım arazisinde faaliyetlerini sürdüren Doğal Tarım Çiftliği, otizmliler için minikleri ağırladı. "2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü" kapsamında gerçekleştirilen etkinlikte otizmliler için tohum toplandı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Uluslararası Engelsiz İzmir 4. Kongresi kapsamında "Ebeveyn Merkezi, İhtiyaçlar ve Olasılıklar" başlıklı bir çalıştay düzenledi. "2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü"nde Tarihi Havagazı Fabrikası'nda düzenlenen çalıştayda engelli bireylerin ve ailelerinin yaşadığı sorunlar ve çözüm önerileri gündeme geldi. Tarihi Saat Kulesi de "Otizme Mavi Işık Yak" kampanyasını desteklemek amacıyla mavi renkte ışıklandırıldı.

Kuşadası Belediyesi, Kuşadası Otizm Derneği ve Kuşadası Profesyonel Aşçılar Derneği işbirliğinde 2 Nisan'da etkinlik düzenlendi. Müziği otizmliler için tedavisinde kullanan Neyzen Kerem Tufan sahne aldı. Müzisyen Tuğrul Öztürk tarafından müzik eğitimi verilen çocukların sergilediği performans büyük bir beğeni topladı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, "2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü" dolayısıyla Engelsiz Kafe'de farkındalık etkinliği düzenledi. Etkinlikte otizme dikkat çekmek için yüzlerce mavi balon katılımcılar tarafından gökyüzüne bırakıldı.

Hatay Büyükşehir Belediyesi EXPO 2021

Hatay Organizasyon Ekibi ve EXPO Hatay Gönüllüleri, "2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü"nde anlamlı bir etkinliğe imza attı. İlkadım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi'ndeki otizmlilerle bir araya gelen EXPO Hatay ekibi ve gönüllüleri, yaptıkları gösterilerle öğrencilerin keyifli vakit geçirmesine yardımcı oldu.

“KATILIMCI BİR YÖNETİM ANLAYIŞINI BENİMSİYORUZ”

Belediyenizin büyükşehir belediyesiyle işbirliği yaptığı çalışma alanları nelerdir? Olumlu-olumsuz neler yaşanıyor?

FATMA ÇALKAYA: Büyükşehir belediyesi ve diğer ilçe belediyeleriyle uyum içinde çalışıyoruz. İlçelerimizdeki olumlu ve eksik yanları tartıştığımız koordinasyon toplantıları ve çalıştaylar yapıyoruz. Büyükşehir belediyesiyle daha çok planlama konularında işbirliğimiz oluyor.

İlçenizde STK'larla işbirliği çalışmalarınız var mı? Varsa nelerdir? Katılıma yönelik faaliyetleriniz neler? Kent konseyiniz var mı?

FATMA ÇALKAYA: Hemşeri derneklerinden meslek örgütlerine, cami güçlendirme ve inanç derneklerinden esnaf kuruluşlarına kadar tüm STK'larla işbirliği ve uyum içinde çalışıyoruz. STK'ların eksik kaldıkları noktalarda Balçova Belediyesi olarak biz devreye giriyoruz. Bu işbirliğinin olumlu yansımalarını da görüyoruz. Katılımcı bir yönetim anlayışıyla yönettiğimiz ilçemizde her renkten, her sesten vatandaşımıza ulaşabiliyoruz.

Kırılgan gruplara yönelik ne tür projeleriniz var?

FATMA ÇALKAYA: Yoksulları, engellileri, çocukları, gençleri, kadınları, yaşlıları ve işsizleri her zaman ön planda tutuyoruz. Genel politikamız kadınların ve gençlerin istihdamına, sosyal hayata entegresine ve eğitimine yönelik hizmetleri içeriyor. Semtevleri ve Balçova Kadın Kooperatifi aracılığıyla kadınların üretim ve satış yapmasının önünü açtık. Satış yöntemlerini günün şartlarına uygun hâle getirmek için teknolojiye adapte ediyoruz. Çocukların ve gençlerin eşit ve kaliteli eğitim alabilmesi için de bütçemizin önemli bir bölümünü harcıyoruz. Çocuklar için kırtasiye, kıyafet ve bilgisayarlar ihtiyaçlarını ücretsiz karşılıyoruz. Okul aile birlikleriyle koordine olarak okulların ve sınıfların eksikliklerini gideriyoruz, teknolojik altyapısını geliştiriyoruz. Yaşlı ve kimsesiz vatandaşları yine Semtevleri ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü aracılığıyla sürekli takip ediyoruz. Yemeklerinden hastane ve sağlık giderlerine kadar tüm ihtiyaçlarını karşılıyoruz. Ayrıca yapımı devam eden “Olgun Gençlik Merkezi” var. Yaşını almış büyüklerimizin sosyal aktivite alanı olarak kullanacağı bu merkezimizi kısa sürede hizmete açacağız. Engelli bireyler için hazırladığımız “Engelli Haritası” var. Bu haritle hangi engelli bireyin hangi sokakta yaşadığını, nasıl bir emek türü olduğunu ve ihtiyaçlarını biliyoruz. Engelli çocuklara ekonomik özgürlük kazandırmak ve sosyalleşmelerini sağlamak için sürdürdüğümüz “Engelsiz Şekerleme” projemiz var. Bu projeye engelli çocukların yaptığı şekerlemelerin nikâh, düğün, nişan yapan çiftlere satılmasını sağlıyoruz. “Engelsiz Kafe”de de Down sendromlu gençler çalışıyor. Yaşadığımız derin ekonomik kriz nedeniyle hayat gittikçe güçleşiyor. Bu süreçte de hiçbir vatandaşı aç ve açıkta bırakmayacak şekilde çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

BALÇOVA BELEDİYESİ

KURUMSAL YAPI: Özel Kalem Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Sağlık İşleri Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Veteriner İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, İşletme ve İştirakler Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü.

MİSYON: Katılımcı, yenilikçi, modern, güler yüzlü, eşitlikçi, özgürlükçü bir anlayışla kadın, çocuk ve gençler ön planda olmak üzere tüm bireyler için güçlü toplum ve çevre oluşturmak.

STRATEJİK HEDEFLER: Katılımcı, yenilikçi, modern, güler yüzlü, eşitlikçi, özgürlükçü bir anlayışla kadın, çocuk ve gençler ön planda olmak üzere tüm bireyler için güçlü toplum ve çevre oluşturmak adına belediyenin görev, yetki ve sorumluluğu çerçevesinde hizmet veren ve hizmetlerin sürdürülebilirliğini sağlayan bir belediye olmak.

ÇALIŞAN SAYISI: 454

BÜTÇE: 120 Milyon TL

Seçimlerde en önemli vaatleriniz nelerdi? Hangilerini gerçekleştirebildiniz?

FATMA ÇALKAYA: Balçova Kadın Kooperatifi'nde organik gıda üretimi yapan ve Semtevleri'nde el emeği ürünler üreten kadınlar için “Satış Merkezi” açacağımızı söylemiştik. Bu merkezimizi açarak kadınların ürettikleri ürünleri satmalarını sağladık. Yaşlılara söz verdiğimiz Olgun Gençlik Merkezi'nin inşaatını tamamladık. Kısa süre sonra hizmete açacağız. Eğitime yönelik katkılarını artarak devam edeceğine ifade etmiştik. Robotik Kodlama Kursu açarak diğer eğitim hizmetlerimizi de sürdürdük. Çalışan annelere kolaylık sağlamak için kreş açacağımızı söylemiştik. Görev süremizin ilk yılında kreşimizi açtık. Yine kadınlar için merkeze uzak alanlarda “Semt Spor Merkezi” açacağımızı ifade etmiştik. Göreve başladıktan 6 ay sonra iki tane “Semt Spor Merkezi” açtık. Atatürk Kültür Merkezi'nin açılacağını söyledik. Merkezimizin inşaatı ve dış giydirmesi tamamlandı. Şimdi iç dizaynını yapmak için ihale hazırlıklarımızı sürdürüyoruz. Daha yaşanabilir bir çevre ve sokaktaki can dostlarımız için hizmetler üreteceğimizi söylemiştik. Çevresel atıkların geri dönüşüme kazandırılması için bir proje hazırladık. Evlerindeki atıkları getiren vatandaşlara market alışveriş çeki vererek bu kampanyayı cazip hâle getirdik. Veteriner İşleri Müdürlüğü'ndeki geçici hayvan barınma merkezini yenileyerek ilçemizin çeşitli bölgelerine pati park kurduk.

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR

FATMA ÇALKAYA

İzmir-Balçova Belediye Başkanı

Uzun yıllar Kuşadası'nda turizm sektöründe çalıştı. Tusan Otel'de ve Club Solara'da yöneticilik yaptı. 15 yıldır CHP'de aktif siyaset yapmaktadır. Balçova Üretici Kadın Kooperatifi'nin Kurucu Başkanı'dır. Evli ve iki çocuk annesidir.

İmarı olmayan ancak vatandaşların kırk yıldır beklediği alanlarında imar sorunlarını çözeceğimizi ifade etmiştik. Ilıcalar ve Çamlıkküme bölgelerinin imarını tamamladık. İnciraltı bölgesinin planlaması için de İzmir Büyükşehir Belediyesi'yle ve Çevre Bakanlığı'yla görüşmelerimiz devam ediyor.

Sırada öncelikle yapmayı planladığınız neler var?

FATMA ÇALKAYA: Öncelikle planlama çalışmalarını tamamlamayı hedefliyoruz. Ülkemizde yaşam şartlarının her geçen gün zorlaşmasından dolayı sosyal belediyecilik uygulamalarına devam edeceğiz. Üretici kadınların ürettikleri ürünlerin daha çok insana ulaşması için bazı çalışmalarımız olacak.

Belediye hizmetlerini yerine getirirken ne tür zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

FATMA ÇALKAYA: Programlı ve hedefe odaklı çalışınca kurumsal anlamda bir zorluk yaşanmıyor. Bu şekilde yürüyen bir sistemimiz var. Ancak bütçe anlamında büyük zorluklar yaşıyoruz. İlçemizde toplanan vergileri, kesintiler nedeniyle vatandaşlara hizmet olarak aktaramıyoruz. Ayrıca pandemi süreci, sel ve deprem gibi afetler programladığımız çalışmalarımızı zorlaştırdı. Pandemi sürecinde oldukça önemli çalışmalar yaptık. Maskenin karborsa olduğu dönemlerde ilçemizdeki her vatandaşa maske ulaştırdık. Okullar, parklar, camiler gibi halkın yoğun olduğu yerler başta olmak üzere sürekli dezenfeksiyon çalışması yaptık. İşyerini kapatmak zorunda kalan kahvehane esnafında, kuaförlere, berberlere, işsiz kalan müzisyenlere maddi destekte ve hijyen malzemesi desteğinde bulunduk. Evinde yalnız yaşayan veya bakıma muhtaç olan büyüklerimize, geçim sıkıntısı yaşayan vatandaşlara ve sağlıkçılara günlük sıcak yemek ulaştırdık. Kapasitesini artırdığımız aşevinde her gün 1.200 kişiye yemek çıkardık. Sel nedeniyle evleri zarar gören vatandaşların ve sanayi sitesi esnafının zararlarını karşıladık. Evlerini/işyerlerini temizleyerek boya ve badana yaptırarak kalacak yeri olmayan vatandaşların otellerde konaklamasını sağladık. Sokağa çıkma yasağı olan günlerde çeşitli etkinlikler düzenledik.

“HİZMETLERİMİZİ AKSATMADAN SÜRDÜRMEK İÇİN VAR GÜCÜMÜZLE ÇALIŞIYORUZ”

Belediyenizin büyükşehir belediyesiyle işbirliği yaptığı çalışma alanları nelerdir? Olumlu-olumsuz neler yaşanıyor?

ÖZGEN ERKİŞ: Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'yle işbirliği içinde çalışmaktayız. İçme suyu inşaatı kapsamında 1 adet 5.000 metreküp gömme depo, 1 adet kaptaj, 4 adet debimetre odası, 1 adet klor binasıyla toplam 90.447 metre hat, 5.000 adet abone bağlantısı, 59 adet yangın hidrantı yapıldı. Bu yatırımın toplam bedeli, projelendirme aşamasıyla birlikte 10 milyon TL'dir.

Eski şebekeyle ilçemize saniyede 110-120 litre su basılırken yeni şebekede kaçakların önlenmesiyle birlikte bu oran saniyede 80-90 litre seviyesine düştü. Bir örnekle açıklamak gerekirse, bir yılda 50 milyon damacana içme suyu israf olmaktan kurtarıldı. Yeni 5.000 metreküplük depodaki gelişmiş teknoloji ve dinlendirme sistemi sayesinde şebeke hattına verilen su olumsuz hava koşullarında bile aynı kalitede akıyor. Hepsinden önemlisi, 2006 yılında Avrupa'da ve 2011 yılında Türkiye'de yasaklanmış olan asbestli borulardan kurtulduk.

İlçenizde STK'larla işbirliği çalışmalarınız var mı? Varsa nelerdir? Katılıma yönelik faaliyetleriniz neler? Kent konseyiniz var mı?

ÖZGEN ERKİŞ: STK'larla ortak çalışmalar yürütmekteyiz. Kent konseyimiz bulunmaktadır; toplantılar, çeşitli kurslar, seminerler ve organizasyonlar belediyemiz tarafından tahsis edilen binada düzenlenmektedir. Yine Kent Konseyi Kadın Meclisi'yle birlikte yürüttüğümüz "Gönüllüler Mutfağı" projesi aracılığıyla kadın istihdamına ve üniversite öğrencilerine destek vermekteyiz. Belediyemiz tarafından Kent Konseyi Kadın Meclisi'ne tahsis edilen tam donanımlı mutfakta kadınlar gönüllü olarak ürettikleri ürünleri satarak elde ettikleri gelirle üniversite öğrencilerine burs sağlamaktadır. Ayrıca kadınlar, evlerinde ürettikleri ürünleri yine burada satarak aile bütçelerine de katkı sağlıyor.

Atatürkçü Düşünce Derneği, Saray Pati Dostları Derneği ve Saray Engelliler Derneği yine belediyemize ait binalarda faaliyet gösteriyor.

Kırılgan gruplara yönelik ne tür projeleriniz var?

ÖZGEN ERKİŞ: Engelli vatandaşlara tekerlekli sandalye desteği sağlamaktayız. Yine engelli vatandaşlara yönelik mesleki eğitim kursları açmaktayız. En büyük sıkıntılarını olan işsizlik sorunlarına belediyemiz bünyesinde oluşturduğumuz "İstihdam Birimi"yle bir

SARAY BELEDİYESİ

KURUMSAL YAPI: Başkan, Başkan Yardımcıları, Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü, Park Bahçeler Müdürlüğü, Makine İkmal ve Onarım Müdürlüğü.

STRATEJİK HEDEFLER: Kurumsal yapının gerçekleştirilmesine yönelik tedbirler geliştirmek. Kentsel altyapının tamamlanmasını sağlamak. Çevre bilincinin artırmak. Belediyeye vatandaşlar arasındaki iletişimi güçlendirmek. Spor faaliyetleri yürütmek ve yaygınlaştırmak. İhtiyaç sahiplerine yönelik her türlü yardımı gerçekleştirmek ve idari faaliyetler yürütmek. Kültürel/ sosyal faaliyetler ve etkinlikler düzenlemek. Sosyal yaşam kalitesini artırmak. İlçemizdeki yeşil alanları artırmak. Kadınların sosyal yaşamda daha aktif olması için çalışmak. Tarihi/kültürel mirasları geliştirmek ve korumak.

ÇALIŞAN SAYISI: 40 kadrolu memur, 19 sözleşmeli personel, 38 daimi işçi, 229 Saray Kent Personel Ltd. Şti.

BÜTÇE: 60.974.051 TL

nebze olsun çözüm bulmaya çalıştık. İstihdam Birimi, Organize Sanayi Bölgesi'ndeki ve çevremizdeki işletmelerle irtibat hâlidir. 2019 yerel seçimlerinden bu yana 1.356 vatandaş istihdam edildi.

Küçükyoncalı Mahallesi'nde kadınlar için yöresel dokuma atölyesi oluşturduk. Bu atölye sayesinde kadınlar, dokuma sanatını gelecek kuşaklara aktararak tarihin yaşatılmasına katkıda bulunuyor.

Bir diğer kırılgan grup, ilçemizde yaşayan Roman vatandaşlardır. Fen İşleri, Park Bahçeler ve Temizlik İşleri'nde çalışan personellerimiz çoğunlukla Roman vatandaşlar arasından seçilmektedir. Böylece bölgemizde ciddi bir istihdam sağlamaktayız.

Yine Roman vatandaşlara yönelik mesleki ve sanatsal kurslar yapıyoruz. Oluşturduğumuz dans ekibiyle festivallerde ve etkinliklerde ilçemizi gururla temsil ediyoruz.

İlçemizde yaşayan evsiz ve geçim sıkıntısı yaşayan vatandaşlar için oluşturduğumuz sosyal tesiste günlük sıcak yemek veriyoruz. Ayrıca belirli periyotlarda erzak desteği sağlıyoruz. Hem üreticiyi hem de ihtiyaç sahiplerini desteklemek için büyükşehir işbirliğiyle 50 ton patates dağıtımını gerçekleştirdik.

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR

ÖZGEN ERKİŞ

Tekirdağ-Saray Belediye Başkanı

Boğaziçi Üniversitesi'nde ileri İngilizce eğitimi aldı. 1994 yılında Koç Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler (İngilizce) Bölümü'nde burslu olarak okudu ve 1999 yılında mezun oldu. Türkiye'de hukuk ve adalet eksikliğini görerek girdiği üniversite sınavında Yalova Hukuk Fakültesi'ni kazandı ve 2021 yılında mezun oldu. TESMER'de muhasebe eğitimi aldı, serbest muhasebeci ve mali müşavir olmaya hak kazandı. Profesyonel iş hayatı boyunca refrakter, finans ve eğitim sektörlerinde yöneticilik yaptı. Siyasete 1991-1994 yılları arasında SHP Saray Gençlik Kolları Başkanı olarak başladı. 2019 yerel seçimleriyle Saray Belediye Başkanlığı görevine geldi. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Oluşturduğumuz "Sosyal Mağaza"da gelinlikten ayakkabıya, battaniden buzdolabına kadar eşyaya ihtiyacı olan vatandaşlar için ikinci el eşya hizmeti sunuyoruz.

Covid-19 salgını sebebiyle ihtiyaç sahibi kitlesi maalesef genişledi. Zor durumda olan vatandaşları -sosyal yardımlarla bir nebze olsun rahatlatılmak için- desteklemeye çalışıyoruz.

Seçimlerde en önemli vaatleriniz nelerdi? Hangilerini gerçekleştirebildiniz?

ÖZGEN ERKİŞ: İlçemiz için "tarımdan ve turizmden başka çıkış yolu yoktur" diyerek yola çıktık. Güneşkaya, Bozaba, Safaalan, Laledere, Bahçeköy, Kastro gibi alanlarda agro ve ekolojik turizme, sağlık, kıyı ve doğa turizmine dair potansiyelleri harekete geçirmeyi ve bölgemizi tanıtarak turizmin canlanmasını hedefledik. Bu hususta da ilerledik. İlçemizin hane bazında sosyo-ekonomik durumunu gösteren bir sosyal doku haritası çıkarmak yine en önemli projemizdi. Bu haritanın büyük bir kısmını tamamladık. Örneğin, Roman Mahallesi'nde hangi evde kimin yaşadığını, hangi evde kaç çocuğu olduğunu, çocukların yaşını, hatta ayakkabı numaralarını biliyoruz.

Katılımcı, şeffaf, hesap veren bir belediye olmayı vaat etmiştik. İlk iki yılda gerçekleştirdiğimiz halk ve basın toplantılarıyla bütçemizden harcamalarımıza kadar tüm detayları kamuoyuyla paylaştık. Belediyemizin mali yapısını kontrol altına aldık ve tasarruf çalışmaları gerçekleştirdik.

Her mahallemize çocuk parkı sözü vermiştik. İlçemize çok sayıda yeni park kazandırdık, mevcut parklarımızın iyileştirilmesini sağladık. İlçemiz genelinde ağaçlandırma çalışmalarına ağırlık verdik. Bir yıl içinde 2.500 ağaç ekimi gerçekleştirdik. Yemyeşil bir Saray için var gücümüzle çalışıyoruz. Yine büyükşehir işbirliğiyle iki tane sera kurduk. Seralarımızda 8.100 adet gül, 250 adet nar, 300 adet ihlamur, 24 viyol kadife, 6 kasa hatmi, 75 adet diş budak ağacı yetiştirdik ve çelikleedik.

Saray ilçe merkezindeki yaklaşık 90 kilometrelik mesafe boyunca tüm kanalizasyon hattı baştan sona yenilendi. Bu çalışma, dönemin bütçesiyle yaklaşık 12 milyon TL tuttu. 7.500 adet kanalizasyon parsel bağlantısı bulunan şebekeden iki terfi merkezi yardımıyla Saray'ın bütün evsel atık suları ileri biyolojik arıtma tesisine aktarılıyor. Daha önceden Saray'ın kanalizasyonu Ergene ve Galata derelerine deşarj ediliyordu.

Saray ilçe merkezinin atık suyunu arıtan tesisin arıtma kapasitesi günde 7.166 metreküp. Tamamen standartlara uygun bir şekilde arıtılan atık su, doğaya deşarj ediliyor. Bu sayede Ergene Nehri'nin çıkış noktası olan Saray'dan temiz bir biçimde ayrılıyor. SCADA sistemiyle tesise anında ve uzaktan müdahale edilebilen bir teknoloji mevcut.

38.000 kişilik bir yaşam alanının ihtiyacını karşılayabilecek tesis, 25.000 nüfuslu ilçe merkezini geleceğe taşıyabilecek kapasitede çalışma hacmine sahip. Ergene ve Galata derelerinin Saray ilçe merkezi çıkışında birleştiği bölgede yıllar sonra balık türlerinin yaşadığına tanık oluyoruz.

Eğitim salonları, sinemaları, kütüphanesi, 450 kişilik tiyatro salonu olan "Kültür Merkezi" Haziran ayında açılacak.

Sırada öncelikle yapmayı planladığınız neler var?

ÖZGEN ERKİŞ: Tekirdağ'ın Karadeniz'e açılan tek kıyısı olan Kastro adı verilen Çamlıkoy Tabiat Parkı, Milli Parklar tarafından özel bir işletmeye kiralanmıştı. Vatandaşlar ücret ödeyerek oldukça vasat bir hizmetten faydalanmaya çalışıyordu. Doğasıyla, denizle tam bir doğa harikası olan Kastro'nun işletmesini alarak vatandaşlara hak ettikleri biçimde sunmak istiyoruz. Kampçılığı, karavancılığı ve kıyı turizmini canlandırmak, ilçemize misafir çekmek en büyük hedeflerimizden.

Yine kısa bir süre önce Bahçeköy mevkinde Orman Müdürlüğü'nden ihale yoluyla kiraladığımız ormanlık alanı, tesisleriyle birlikte vatandaşların hizmetine sunacağız. Proje üzerinde çalışıyoruz.

Yine bu yıl "Spor Park" projemizi tamamlayacağız. Bu sayede Trakya bölgesinde bir ilki gerçekleştirerek örnek bir projeye imza atacağız.

Belediye hizmetlerini yerine getirirken ne tür zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

ÖZGEN ERKİŞ: Belediye hizmetlerini yerine getirirken en fazla karşılaştığımız sorun, ekonomik zorluklar. Ülkenin içinde bulunduğu durum, ekonomik sıkıntılar ve pandemi sebebiyle belediyelere İller Bankası'ndan gelen paylarda önemli düşüşler oldu, belediyelerimiz bu süreçten olumsuz etkilendi. Ancak bu süreçte bile hizmetlerimizi aksatmadan sürdürmek için var gücümüzle çalışıyoruz.

“BELDE GENELİNDEKİ ALTYAPI HİZMETLERİNİ TAMAMLAMAK İSTİYORUZ”

Belediyenizin ilçe/il belediyesiyle işbirliği yaptığı çalışma alanları nelerdir? Olumlu-olumsuz neler yaşanıyor?

SERVET DURMUŞ: Belediyemizin il belediyesiyle ortak herhangi bir çalışması yoktur. İl belediyesinin gerek ilçe gerek belde belediyeleriyle ortak bir çalışması söz konusu değildir. İstisna olan tek çalışma, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı öncülüğünde oluşturulan Katı Atık Bertaraf Birliği'dir.

Beldenizde STK'larla işbirliği çalışmalarınız var mı? Varsa nelerdir? Katılıma yönelik faaliyetleriniz neler? Kent konseyiniz var mı?

SERVET DURMUŞ: Beldemizin kırsal alanda kurulu olmasından dolayı yöre dernekleri haricinde beldemizde STK bulunmamaktadır. Yöre dernekleriyle güçlü ilişkilerimiz mevcuttur.

Beldemizle ilgili önemli kararların alınması ve sosyal/kültürel faaliyetlerin yürütülmesi süreçlerinde yöre dernekleriyle ortak çalışmalarımız sürmektedir.

Halk meclisi tarafından gündeme taşınan talep ve öneriler belediye meclisinde değerlendirilerek uygulanmaktadır.

Mahalle muhtarlarının belediye meclis toplantılarına katılmasına önem verilmektedir. Toplantılarımız halkımızın katılımına da açıktır. Kent konseyimiz bulunmamaktadır.

Kırılgan gruplara yönelik ne tür projeleriniz var?

SERVET DURMUŞ: Beldemizde yaşayan engelli ve ihtiyaç sahibi vatandaşların ihtiyaçlarını karşılama noktasında belediyemizin çalışmaları mevcuttur. Özellikle pandemi koşullarında ihtiyaç sahiplerinin talepte bulunup bulunmamasına bakılmaksızın tüm ihtiyaçları belediyemiz tarafından karşılanmıştır.

Belediyemiz tarafından kadınlara yönelik kültürel/turistik geziler yapılmaktadır. Dönemsel olarak çeşitli meslek edindirme ve el becerisi geliştirme kursları düzenlenmektedir.

ATAKÖY BELEDİYESİ

KURUMSAL YAPI: Belde belediyesi olduğu için birimleri bulunmamaktadır.

STRATEJİK HEDEFLER: Belde genelindeki altyapı hizmetlerini tamamlamak ve vatandaşlara yaşanabilir bir Ataköy sunmak istiyoruz.

ÇALIŞAN SAYISI: 1 memur ve 10 kadrolu işçiden oluşmaktadır.

BÜTÇE: 4.122.025 TL

BELEDİYELER ÇALIŞIYOR

SERVET DURMUŞ

Tokat-Almus Ataköy Belediye Başkanı

Fırat Üniversitesi İnşaat Bölümü'nü bitirdi. Bir süre özel sektörde çalıştı. İstanbul'da kendi şirketini kurarak ticari faaliyette bulundu. Bir dönem Ataköy (Kızılder) Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanlığı yaptı. İki dönemdir Ataköy Belediye Başkanlığı görevini yürütmektedir. Evli ve 3 çocuk babasıdır.

Seçimlerde en önemli vaatleriniz nelerdi? Hangilerini gerçekleştirebildiniz?

SERVET DURMUŞ: Belediyemiz öncülüğünde kurulan Ataköy Tarımsal Kalkınma Kooperatifi aracılığıyla vatandaşların ürünleri değerlendirilmektedir ve ihtiyaçları daha uygun fiyatla karşılanmaktadır.

Belediye hizmet binası ve sosyal tesis yapımı çalışmaları başlamıştır. 2021 yılında tesisin tamamlanması hedeflenmektedir.

Beldemizde ikamet eden bakıma muhtaç vatandaşlara yönelik aşevi ve yaşlı bakım merkezi projemiz mevcuttur. Aşevi yapımı çalışmalarımız başlamış olup 2021 Mayıs ayında açılması planlanmaktadır. Bakımeviyle ilgili yer ve kaynak temini sorunu henüz aşılamamıştır.

Beldemizin en büyük sorunu, içme suyudur. Hazırlanmış olduğumuz proje kapsamında talep ettiğimiz suyun tahsis iznini henüz alamadık.

Belediyemize gelir kaynağı oluşturmak amacıyla planlanan güneş enerjisi projemiz etüt aşamasındadır.

Sırada öncelikle yapmayı planladığınız neler var?

SERVET DURMUŞ: Öncelikli çalışma konumuz, belediye hizmet binasını ve sosyal tesisini tamamlamak. Belediyemizin ihtiyacı olan eskavatör alımıyla ilgili başvurularımızı tamamladık, sonuçlanmasını bekliyoruz.

Belediye hizmetlerini yerine getirirken ne tür zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

SERVET DURMUŞ: Çalışmalarımızdaki başlıca zorluk, maddi imkânlarımızın yetersizliğidir. İller Bankası hisse payları dışında gelirlerimiz çok sınırlı. Beldemizde tarım ve hayvancılık faaliyetleri dışında istihdam yaratacak iş olanakları yoktur.

